Англо-русско-татарский словарь компьютерных терминов

Татарское книжное издательство

Министерство образования и науки Республики Татарстан
Академия наук Республики Татарстан
Институт языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова
НИИ «Прикладная семиотика»

Англо-русско-татарский словарь компьютерных терминов

Казань
Татарское книжное издательство
2015

УДК (038)=111=161.1=512.145:004.38
ББК 81.2Англ=81.2Рус=81.2Тат-4:32.973
А64

Составители:
А. А. Тимерханов, Ф. И. Тагирова, Р. Т. Сафаров

Редколлегия:
Д. Ш. Сулейманов, Ф. И. Тагирова, Р. А. Гильмуллин,
А. Ф. Галимянов, Б. Э. Хакимов, А. Фазлый

Научные редакторы:
Д. Ш. Сулейманов, А. А. Тимерханов

Рецензенты:
А. Ф. Гайнутдинова, доктор филологических наук,
Р. Х. Латыпов, доктор технических наук

А64 **Англо**-русско-татарский словарь компьютерных терминов / [сост. : А. А. Тимерханов, Ф. И. Тагирова, Р. Т. Сафаров ; научн. ред. : Д. Ш. Сулейманов, А. А. Тимерханов]. – Казань : Татар. кн. изд-во, 2015. – 239 с.
ISBN978-5-298-03002-1

УДК (038)=111=161.1=512.145:004.38
ББК 81.2Англ=81.2Рус=81.2Тат-4:32.973

ISBN 978-5-298-03002-1

© Татарское книжное издательство, 2015
© Институт языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова, 2015

Предисловие

Англо-русско-татарский словарь компьютерных терминов включает более 3000 терминов и терминологических словосочетаний, обозначающих основные понятия, действия, операции, команды, которые встречаются в процессе использования компьютерной техники и других электронных технических средств коммуникации с программным обеспечением на татарском и других языках.

В предлагаемом словаре довольно значительная доля лексических единиц в татарской части представляет собой новые термины или понятия, имеющие шансы функционально закрепиться в одном из своих значений в качестве термина, терминосочетания в данной области.

Входным языком выступает английский – основной язык-источник, на основе которого сформировалась базовая часть современной компьютерной терминологии, продолжающая интенсивно развиваться.

Указанная отраслевая терминология русского языка также переживает этап бурного роста, расширения границ, совершенствования, что в значительной степени происходит под влиянием английского языка. Формируется и развивается также собственный терминологический фонд русского языка, который в свою очередь оказывает заметное влияние на характер развития аналогичной терминосистемы других контактирующих с русским языков РФ, в том числе и татарского языка.

Компьютерная отраслевая терминология в татарском языке, несмотря на существующий опыт её системного представления и описания в лексикографических разработках (см., напр.: Информатика һәм мәгълүмат технологияләре терминнары : инглизчә-татарча-русча аңлатмалы сүзлек. – Казан : Мәгариф, 2006. – 383 б.), при составлении учебных пособий по информатике на родном языке, в процессе локализации интерфейса операционных систем и их приложений и др., находится лишь на стадии становления. Поэтому в рамках разработки и составления трёхъязычного словаря компьютерных терминов, особенно его татарской части, был проделан огромный объём лексикографической, терминографической работы, вызвавшей необходимость изучения, анализа, обработки, помимо собственно языкового материа-

ла, специальной литературы в области инфокоммуникационных технологий и т. д., а также непосредственного участия профильных специалистов.

В подаче татарских эквивалентов терминов составители исходили из необходимости максимального учёта словообразовательного потенциала, семантико-структурных и фонетико-орфографических особенностей лексики татарского языка.

В словаре зафиксировано только то значение указанного термина или терминологического словосочетания, которое соответствует тематике словаря. В некоторых случаях приводится несколько значений термина, актуальных именно в данном контексте. В случаях затруднения с переводом или невозможности адекватной передачи отдельных значений и понятий, обозначающих те или иные предметы, явления, процессы данной области, приводится несколько вариантов термина на татарском языке, первый из которых является предпочтительным.

Словарь представляет собой заметный вклад в дело совершенствования, унификации и развития компьютерной терминологии татарского языка. Он будет интересен и полезен самому широкому кругу читателей, прежде всего студентам вузов, обучающихся по соответствующей специальности на родном языке, а также пользователям ПК, которые в своей повседневной и профессиональной деятельности имеют дело с различными программными приложениями, электронными ресурсами и т. д.

Часть первичных языковых материалов для последующей обработки, изучения и лексикографического описания были предоставлены сотрудниками НИИ «Прикладная семиотика» АН РТ и Центра перевода «Хиджазз». При этом был учтён языковой материал, используемый в контексте интерфейса программных продуктов корпорации Microsoft, ОС Android, социальной сети «ВКонтакте», онлайн-школы «Ана теле» на английском, русском и татарском языках, а также в различных программах обучения.

Проект словаря был обсуждён и одобрен на расширенном заседании рабочей группы в составе сотрудников ИЯЛИ им. Г. Ибрагимова – А. А. Тимерханова, д. филол. н., доц.; Ф. И. Тагировой, к. филол. н., в. н. с.; Р. Т. Сафарова, к. филол. н., с. н. с.; НИИ «Прикладная семиотика АН РТ – Д. Ш. Сулейманова, д. техн. н., проф.,

академика АН РТ; Р. А. Гильмуллина, к. физ.-мат. н., доц.; Б. Э. Хакимова, к. филол. н., доц.; генерального директора ООО «Хиджазз Инк» А. Фазлый.

Вводные части словаря подготовлены А. А. Тимерхановым *(Предисловие, аннотация)*, Ф. И. Тагировой *(О построении словаря)*, Р. Т. Сафаровым *(Условные сокращения и Список источников)*.

Предложения по совершенствованию содержания словаря с благодарностью будут приняты по следующим адресам:

420111, г. Казань, ул. Лобачевского, д. 2/31, ИЯЛИ им. Г. Ибрагимова АН РТ. Адрес электронной почты: iyali.anrt@mail.ru

420111, г. Казань, ул. Баумана, д. 20. НИИ «Прикладная семиотика» АН РТ. Адрес электронной почты: ipsanrt@mail.ru

О построении словаря

Принципы отбора и подачи лексического материала словаря были максимально подчинены потребностям и удобству пользователя. Отбор осуществлялся по сугубо тематическому принципу. Для подачи материала выбран алфавитный принцип. Так как за основу словаря взят английский язык, словарные статьи следуют в порядке английского алфавита.

Данный словарь, как и все словари подобного типа, не является нормативным: слова приведены в том написании, значении и употреблении, в каком они используются специалистами или зафиксированы в тематических источниках. Некоторые слова и словосочетания, включённые в словарь, имеют стилистические особенности употребления, являются сугубо профессиональными или сленговыми. При этом авторами был приложен максимум усилий, чтобы данная терминология отвечала нормам литературного языка.

Заглавными словами являются самостоятельные лексические единицы основных частей речи – имена существительные, глаголы и прилагательные. Кроме того, для удобства поиска и учитывая опыт последних лет в составлении терминологиче-

Интернациональные слова, вошедшие в широкое употребление в исходном варианте, даются в том же виде, без перевода:

domain	домен	домен
menu	меню	меню

Широко распространённые аббревиатуры, как правило, даны в развёрнутом виде, с указанием в скобках сокращённого варианта. Например:

Global Positioning System (GPS)	Система глобального позиционирования (СГП)	Глобаль позицияләү системасы (спутниклар ярдәмендә объектның урнашу координатларын билгеләү өчен кулланыла)

В редких случаях, когда заглавным словом является аббревиатура, делается отсылка на её полный, расшифрованный вариант. Например:

ID *см.* **identifier**

FAQ *см.* **frequently asked questions**

В целях удобства визуального восприятия материала шрифты использованы традиционно. Полужирными заглавными буквами даны вокабулы и слова, к которым делается отсылка. Например:

testing plan *см.* **test program**

Пометы выделены курсивом:

mark	**I** *гл.* маркировать **II** *сущ.* метка	**I** *ф.* тамгалау **II** *и.* тамга

Условные сокращения

на русском языке	на татарском языке
гл. – глагол	*и.* – исем
нар. – наречие	*к.* – карагыз
прил. – прилагательное	*мәс.* – мәсәлән
прич. – причастие	*рәв.* – рәвеш
см. – смотрите	*с.* – сыйфат
сущ. – существительное	*с. ф.* – сыйфат фигыль
	тур. – турында
	ф. – фигыль
	х. ф. – хәл фигыль

Использованные источники

Мюллер В. К. Англо-русский словарь. 24-е изд. – М. : Русский язык, 1995. – 843 с.

Колисниченко Д. Н. Англо-русский толковый словарь компьютерных терминов (режим доступа: http://mirknig.com/2010/03/17/anglo-russkij-tolkovyj-slovar-kompyuternyx-terminov.html).

Пройдаков Э. М., Теплицкий Л. А. Англо-русский словарь по вычислительной технике, Интернету и программированию (режим доступа: http://www.megabook.ru/DictionariesPages.asp).

Русско-татарский словарь / под ред. Ф. А. Ганиева. – М. : Инсан, 1997. – 720 с.

Татарско-русский словарь : в 2 т. – Казань : Магариф, 2007.

Термины информатики и информационных технологий : англо-татарско-русский толковый словарь (толкования на тат. яз.). – Казань : Магариф, 2006. – 383 с.

Толковый англо-русский словарь компьютерных терминов (режим доступа: http://blog.usefullessons.com/kompyutery/slovari-kompyuternyx-terminov.html).

АНГЛИЙСКИЙ АЛФАВИТ

Aa	Ff	Kk	Pp	Uu	Zz
Bb	Gg	Ll	Qq	Vv	
Cc	Hh	Mm	Rr	Ww	
Dd	Ii	Nn	Ss	Xx	
Ee	Jj	Oo	Tt	Yy	

abend	авост, аварийный останов; аварийное завершение	авост, ашыгыч туктаткыч; аварияле тукталу, ашыгыч тукталу
abort	выйти; выбросить	[программаны эшләүдән] туктату, [программадан] чыгу
about	о, об	турында, турыда, хакында
absolute address	абсолютный адрес, физический адрес	абсолют адрес, физик адрес
absolute cell reference	абсолютная ссылка на ячейку	абсолют сылтама
absolute coordinates	абсолютные координаты	абсолют координатлар
absolute link	абсолютная ссылка	абсолют сылтама
absolute path	абсолютный путь, абсолютный маршрут	абсолют юл, абсолют маршрут
absolute URL	абсолютный URL-адрес	абсолют URL адрес
abstract	аннотация	аннотация
abstract data type (ADT)	абстрактный тип данных	мәгълүматның абстракт төре
accelerator	ускоритель, акселератор	тизләткеч, акселератор

accelerator key	«быстрая» клавиша, клавиша-ускоритель	тизтөймә, тизләткеч төймәсе
accent color	цветовая тема	контраст төс
accept	принять, одобрить	кабул итү, хуплау, килешү
acceptable	приемлемый, допустимый	кабул итәрлек, яраклы
acceptable use policy	политика допустимого использования	чикле куллану тәртибе
access	доступ; тип доступа	керү; керү юлы, керү мөмкинлекләре
access code	код доступа	керү коды
access control system	система контроля доступа	керү контроле, керүне тикшереп тору системасы
access error	ошибка доступа	[системага] керү хатасы
access keys	клавиши быстрого доступа	[системага] тиз керү төймәләре, тиз тоташу төймәләре (берничә төймәгә берьюлы басып, теләгән гамәлгә ирешү тур.)
access lock	блокировка доступа	[система, программа һ. б. ш. га] керүне тыю, керүгә бик кую, керүне блоклау
access method	метод доступа	керү ысулы

access number	номер доступа	керү номеры
access path	путь доступа	керү юлы
access point	точка доступа	керү ноктасы, тоташу ноктасы
access provider	поставщик [услуг] доступа	[Интернет челтәренә] керүне тәэмин итүче, керү мөмкинлеген тәэмин итүче
access rights	право доступа	керү хокукы
access server	сервер доступа	керү серверы
access time	время доступа	керү вакыты
access violation	нарушение прав доступа	керү хокукын бозу, рөхсәтсез керү
accessibility	специальные возможности	махсус мөмкинлекләр
accessory	дополнительное устройство	өстәмә җайланма
account	учётная запись, аккаунт	теркәлү язуы, аккаунт
account lockout	блокировка учётных записей, блокировка абонемента	теркәлү язуын бикләү, абонементны блоклау
account manager	менеджер по работе с партнёрами	теркәү диспетчеры
account picture	картинка учётной записи	теркәлү язуы рәсеме
account policy	политика учётных записей, учётная политика	теркәлү кагыйдәләре

accounting	1. учёт; подсчёт 2. учёт сетевых [системных] ресурсов	1. исәпләү, исәпкә алу; санау 2. [челтәр ресурсларын] исәпкә алу
acknowledgement I	благодарность	рәхмәт [белдерү]
acknowledgement (ACK) II	квитирование, подтверждение приёма	квитлау, кабул итүне раслау
action	действие	гамәл
action bar	строка меню	меню юлы
action button	управляющая кнопка	гамәл төймәсе, идарә төймәсе
action row	строка действия	гамәл юлы
action statement	оператор	оператор, гамәл боерыклыгы
activate	активировать	гамәлгә кертү, кулланышка кертү, эшләтә башлау (программа тур.)
activation	активация	гамәлгә кертү, кулланышка кертү, эшләтә башлау
active	активный, находящийся в действии	актив
active application	активное приложение	актив кушымта (эшләү процессында, хәрәкәттә)

active cell	активная ячейка	актив шакмак, актив оя, актив күз
active content	активное содержимое	актив эчтәлек, үзгәртергә мөмкин булган эчтәлек
active desktop	активный рабочий стол	актив эш өстәле
active device	активное устройство	актив җайланма
active disc	активный диск	актив диск
active document	активный документ	актив документ
active equipment	активное оборудование	актив җиһаз, эшләп торган җиһаз
active field	активное поле	актив кыр, актив күз
active file	активный файл, открытый файл	актив файл, ачык файл
active hub	активный концентратор	актив концентратор, сигнал көчәйткеч (кабель челтәре аша тапшырылган сигналларны көчәйтә торган күппортлы челтәр җайланмасы)
active object	активный объект	актив объект
active program	активная программа	актив программа, эшли торган программа

active speaker	активная аудиоколонка	актив аудиоколонка (тавыш көчен көйләү мөмкинлеге булган колонка)
active threat	активная угроза, активное злонамеренное вмешательство	актив куркыныч (җайланма һ. б. ш. ның эшенә рөхсәтсез керү)
active window	активное окно	актив (ачык) тәрәзә
ActiveX	технология ActiveX	ActiveX технологиясе
ActiveX object	объект ActiveX	ActiveX объекты
activity	1. деятельность; текущая работа 2. упражнение	1. эшчәнлек; агымдагы эш 2. күнегү
actual	фактический	фактик
actual parameter	фактический параметр	фактик параметр
actual work	фактические трудозатраты	фактта башкарылган эш [күләме]
adapter	адаптер	адаптер
adaptive system	адаптивная система	адаптив система, яраклашучан система
add	добавить	өстәү
add-in	надстройка; вставка	өскорма; өстәлмә, өстәмә программа

addition operator	оператор сложения	кушу операторы
additional display	дополнительный монитор	өстәмә монитор
add-on	дополнительный компонент, надстройка	өстәмә компонент, өстәмә җайланма
address	**I** *сущ.* адрес, местонахождение **II** *гл.* адресовать, направить	**I** *и.* адрес, урнашу урыны **II** *ф.* адреслау, адреслап җибәрү
address bar	адресная строка	адрес юлы
address book	адресная книга	адреслар кенәгәсе
addressee	адресат	адресат
adjust	настроить, регулировать	көйләү
admin rights	права администратора	администратор хокуклары
administration	администрация	идарә
administrative	административный	идарә итү ...ы
administrative distance	административная дистанция, степень доверия администратора	административ ара, администратор билгеләгән ышаныч дәрәҗәсе
administrator	администратор	администратор
administrator setup	административная установка	администратор урнаштырган көйләү параметрлары (күрсәткечләре)

ads	*см.* **advertisement**	
advanced	усиленный, улучшенный; дополнительный	камилләштерелгән; өстәмә
advanced printing	улучшенное качество печати	сыйфатлы бастыру
advanced query	сложный запрос	катлаулы сорау (берничә параметр биреп, кирәкле мәгълүмат һ. б. эзләү тур.)
advanced search	расширенный поиск; усложнённый поиск	киңәйтелгән эзләү; катлауландырылган эзләү
advertise	поместить объявление, рекламировать	белдерү, рекламалау, реклама ясау
advertisement	реклама	реклама
age	возраст	яшь
agenda	повестка дня	көн тәртибе
agent	агент, агенс	агент (махсус программа тур.)
agree	принять, согласиться	кабул итү, ризалашу
alarm (ALM)	тревога	хәвеф сигналы, хәвеф белдерү тавышы
album	альбом	альбом
alert	1. сигнал тревоги 2. оповещение	1. хәвеф сигналы 2. кисәтү

alert box	окно предупреждения	кисәтү тәрәзәсе
algorithm	алгоритм	алгоритм
algorithmic language	алгоритмический язык	алгоритм теле
alias	псевдоним	псевдоним, кушамат
aliasing	совмещение имён	берничә исем белән атау (бер үк объектны төрле исем астында эзләп табу мөмкинлеген бирә)
align	выровнять	тигезләү
alignment	выравнивание	тигезләү
all	все, всё	барысы, барысын
all rights reserved	все права защищены	барлык хокуклар сакланган
all services	все службы	барлык хезмәтләр
allocate	выделить	бүлеп бирү (компьютерның хәтерендә мәгълүмат саклау өчен урын күләме тур.)
allocation	размещение [ресурсов], выделение [памяти]	урнаштыру, урын бүлеп бирү
allocation chain	цепочка распределения	тарату чылбыры

allocation unit	кластер	кластер (компьютерның хәтерендә саклау өчен билгеләнгән иң кечкенә күләм)
allow	разрешить	рөхсәт итү
alphabet	алфавит, буквы	алфавит, хәрефләр
alphanumeric character	текстовый символ	текст символы, текст билгесе
alphanumeric data	буквенно-цифровые данные	хәрефле-цифрлы мәгълүмат
alternate	альтернативный	альтернатив
alternative text	замещающий текст	алмаш текст, альтернатив текст
always	всегда	һәрвакыт, гел
analog	аналог	аналог
analogous	аналоговый	аналоглы, аналог нигезендәге, тиңдәш, тәңгәл
ancestor	предок	беренчел элемент, баба элемент
anchor	привязка	бәйләү билгесе
angel	ангел	фәрештә
angle	угол	почмак
angle brackets	угловые скобки	почмак җәяләр

animation	анимация	анимация
animation style	стиль анимации	анимация стиле
anonymizer	анонимайзер	анонимайзер, исем яшергеч (кулланучыга челтәрдә билгесез калу мөмкинлеге биргән программа)
anonymous	аноним	аноним (кулланучының FTP-серверга керү өчен теркәлгәндә языла торган стандарт исеме)
ANSI character set	набор символов ANSI	ANSI символлары җыелмасы
answer	I *гл.* ответить II *сущ.* ответ	I *ф.* җавап бирү II *и.* җавап
antenna	антенна	антенна
antialiasing	сглаживание [кривых]	шомарту
antishake	стабилизатор	стабилизатор (сурәтнең сикерүен булдырмау, сурәтне тотрыклыландыру программасы)
antispyware program	антишпионская программа	вируска каршы программа, зарарсызландыру программасы
antivirus	I *сущ.* антивирус (программа) II *прил.* антивирусный	I *и.* антивирус [программасы], вируска каршы программа II *с.* антивирус ...ы, вируска каршы

antivirus monitor	антивирусный монитор	антивирус мониторы, вируска каршы монитор (программа тур.)
antivirus program	антивирусная программа	антивирус программасы, вируска каршы программа, зарарсызландыру программасы
app	*см.* **application**	
app container	контейнер приложения	кушымта контейнеры
appear	отобразиться	(экранда) күренү
append	присоединить	өстәү, кушу
append query	запрос на добавление	өстәүне сорау
applet	апплет, аплет	аплет, кушымта программа (кушымта сыйфатында кулланыла торган зур булмаган ярдәмче программа)
application	приложение, программа	кушымта
application switch	переключатель приложений	үзара күчү (Internet Explorer 10 программасында бер сәхифәдән икенчесенә күчүне, кушымталарның үзара бәйләнешен тәэмин итә торган мөмкинлек)
application designer	конструктор приложений, конструктор прикладных программ	кушымта төзү конструкторы, гамәли программалар төзү конструкторы

application program	прикладная программа	гамәли программа
application program package	пакет прикладных программ (ППП)	гамәли программалар пакеты (ГПП)
application programming interface (API)	интерфейс прикладного программирования	гамәли программа төзү интерфейсы
application server	сервер приложений	кушымталар серверы
application software	прикладное ПО	гамәли программалар
apply	применить	куллану
Apr	*см.* **April**	
April	апрель	апрель
aqua	цвет морской волны, сине-зелёный	диңгез төсе, яшькелт зәңгәр
architecture	архитектура	архитектура
archivation	архивирование	архивлау
archivator	архиватор	архиватор
archive	**I** *сущ.* архив **II** *гл.* архивировать	**I** *и.* архив **II** *ф.* архивлау, архивка салу

archive file	архивный файл	архив файлы (1. архивка урнаштырылган файл 2. архиватор ярдәмендә кысылган файл)
area	район, край, область	район, край, өлкә
area code	код города	шәһәр коды, төбәк коды
argument	1. *см.* **parameter** 2. аргумент, логический довод	1. *к.* **parameter** 2. аргумент, логик дәлил
arithmetic expression	арифметическое выражение	арифметик аңлатма
arithmetic overflow	арифметическое переполнение	арифметик тулылык
arrange	сортировать	аеру, төркемләү, төркемнәргә аеру
array	массив	массив (программа төзүдә кулланылган үзгәрешле тур.)
array element	элемент массива, индексная переменная, переменная с индексами	массив элементы, индекслы үзгәрешле
array processor	матричный процессор	матрицалы процессор
arrow key	клавиша со стрелкой (на клавиатуре)	уклы төймә (клавиатурада ук билгесе төшерелгән төймә; курсорның хәрәкәт итү юнәлешен билгели)

article	статья	мәкалә
artificial intelligence (AI)	искусственный интеллект (ИИ), машинный интеллект	ясалма интеллект (ЯИ), машина интеллекты, шәкли фәһем
artist	исполнитель	башкаручы
ascender	строчная буква с верхним выносным элементом	мөгезле хәреф (өстә чыгынкы элементы булган юл хәрефләре, мәс.: d, t, h)
ascending	по возрастанию	арту тәртибендә
ascending sort	сортировка по возрастанию	арту тәртибендә тезү
aspect ratio	пропорции	пропорцияләр
assembler	ассемблер	ассемблер (компьютер ярдәмендә программалар төзү теле)
assigned task	назначенная задача	бирем
assignment	назначение	[исем] бирү, атау, [кыйммәт] билгеләү (мәс., җайланмага логик исем бирү яки аңа адрес билгеләү)
assignment statement	оператор присваивания	билгеләү операторы
assistant	помощник	ярдәмче

associative memory (AM)	ассоциативная память	ассоциатив хәтер
asterisk	звёздочка	йолдызчык
asynchronous	асинхронный	асинхрон
asynchronous [data] transmission	асинхронная передача [данных]	[мәгълүматны] асинхрон тапшыру
asynchronous connection	асинхронная связь	асинхрон элемтә (мәгълүмат тапшыру режимы; тапшырган символлар арасындагы вакыт интервалы үзгәрергә мөмкин булуы белән синхрон элемтәдән аерылып тора)
at sign	[условный] знак @, собачка	[шартлы] @ билге, «эт»
attach	вложить, прикрепить	беркетү
attachment	вложение	беркетмә
attempt	попытка	омтылыш
attention	внимание	игътибар
attenuation	затухание [сигнала]; ослабление	[сигнал] сүнү; көчсезләнү, басылу
attractions	достопримечательности	истәлекле урыннар, матур урыннар

attribute	атрибут	атрибут
audio	звуковой; мультимедийный	аудио-; мультимедиа ...ы
audio board	аудиоплата, звуковая плата	аудиоплата, тавыш платасы
audio CD	звуковой компакт-диск	аудио- компакт диск, компакт аудиодиск
audio controller	аудиоконтроллер	аудиоконтроллер (тавыш көчен көйләү аппараты)
audio file	звуковой файл	аудиофайл
audiovisual	аудиовизуальный	аудиовизуаль
Aug	*см.* **August**	
August	август	август
authentication	аутентификация, проверка подлинности	таныклау, чынлыгын тикшерү
authentication database	база данных проверки подлинности (аутентификации)	таныклау өчен мәгълүмат базасы
authentication method	способ проверки подлинности	таныклау ысулы
author	автор	автор
authoring system	авторская система, инструментальные авторские средства	шәхси инструментлар системасы

authoring tools	авторский инструментарий	кулланучы кораллары
authorization	авторизация	вәкаләт бирү
auto	авто	авто
autoflow	автоматическая заливка [текста]	автомат рәвештә [текст белән] тутыру (баганаларга текст кертү тур.)
autoloader	автозагрузчик	автойөкләгеч
automated control system	автоматизированная система управления (АСУ)	автоматлаштырылган идарә системасы (АИС)
automated training system	автоматизированная обучающая система (АОС)	автоматлаштырылган уку-укыту системасы (АУС)
automated working place	автоматизированное рабочее место (АРМ)	автоматлаштырылган эш урыны
automatic	**I** *прил.* автоматический **II** *нар.* автоматически	**I** *с.* автоматик **II** *рәв.* автомат рәвештә, үзлегеннән
automatic control system	система автоматического управления	автомат идарә системасы
automatic docking system	автоматическая установочная система	автомат урнаштыру системасы
automatic number identification (ANI)	автоматическое определение номера [телефона вызывающего абонента] (АОН)	[чакыручы абонентның телефон] номерын автомат [рәвештә] тану

automatic program synthesis	автоматический синтез программ	программаларны автомат рәвештә синтезлау
automatic system	автоматическая система	автомат система
automation	автоматизация	автоматлаштыру
automatized system	автоматизированная система	автоматлаштырылган система
autonomy device	автономное устройство	автоном җайланма
autonomy program	автономная программа	автоном программа
autosave	автосохранение	автосаклау, үзлегеннән саклау, автомат рәвештә саклау (компьютер хәтере тур.)
auxiliary display	дополнительное отображение	өстәмә экран
availability	1. доступность; возможность использования 2. наличие 3. готовность	1. элемтәгә керү мөмкинлеге, файдалану мөмкинлеге 2. барлык; бар булу 3. әзерлек
available	1. доступный 2. доступный, пригодный для использования	1. челтәрдә, челтәргә тоташкан 2. кулланырлык, кулланып була торган
available memory	доступная память	файдаланырлык хәтер, хәтердәге буш урын

avatar	аватар	аватар (кулланучыга үзен виртуаль дөньяда булгандай хис итү мөмкинлеге биргән синтетик интерактив объект; шул объектның шартлы исеме)
average	среднее число	уртача сан
awake	активный режим	актив режим
away	нет на месте	урында түгел
axis	ось	күчәр

B

back	назад	кирегә, артка
back button	клавиша «Назад»	кире кайту төймәсе
back up	создать резервную копию	запас нөсхә булдыру
backdoor	лазейка	тишек; үтеп керү юлы
background	**I** *сущ.* фон, задний план **II** *прил.* фоновый	**I** *и.* фон, арткы план **II** *с.* фон ...ы
background color	цвет фона	фон төсе

background computing	фоновые вычисления	эш барышында исәпләү, параллель исәпләү (компьютердагы башка гамәлләрне туктатмыйча исәпләү гамәле)
background image	фоновое изображение	фон сурәте
background printing	фоновая печать	[икенче бер] эш барышында бастыру
background processing	фоновая обработка, фоновое исполнение	[икенче бер] эш барышында эшкәртү
background program	фоновая программа	фон программасы (фон режимында эшли торган программа)
backlight	подсветка	яктырту
backslash	обратная косая черта, символ «\»	кире авыш сызык, «\» тамгасы
backup	резервная копия, дубль	запас нөсхә, резерв нөсхә
backup copy	резервная копия	резерв нөсхә, запас нөсхә
backup device	накопитель для архивации, накопитель резервного копирования	архивлау җайланмасы, резерв нөсхәләр туплагычы
backup file	файл резервной копии	запас нөсхә файлы
backward	**I** *нар.* назад **II** *прил.* обратный	**I** *рәв.* артка [таба], кирегә **II** *с.* кире, капма-каршы

badge	знак, значок, эмблема	билге, эмблема
bag	ошибка	[программа яки системадагы] хата
ban	**I** *сущ.* запрещение **II** *гл.* запретить, наложить запрет, *жарг.* забанить	**I** *и.* тыю **II** *ф.* тыю, рөхсәт итмәү, тыю исемлегенә кертү
banded	чередующийся	чиратлашып килгән
bandwidth	пропускная способность	үткәрүчәнлек
banner	плакат, баннер	баннер
bar	1. штрих 2. полоса, панель; строка	1. штрих, сызык 2. полоса, панель; юл
bar chart	линейчатая диаграмма	горизонталь диаграмма
bar code	штрихкод	штрихкод
bar code reader	устройство считывания штрихового кода	штрихкод уку җайланмасы
bar graph	столбчатая диаграмма	баганалы диаграмма
base	**I** *сущ.* 1. основание системы счисления 2. база, базовый адрес 3. база, основание **II** *прил.* основной	**I** *и.* 1. исәпләү системасының нигезе 2. база, төп адрес 3. база, нигез **II** *с.* төп
base character	базовый символ	төп символ

base processor	основной процессор	төп процессор
base style	основной стиль	төп стиль
baseline	опорная линия [шрифта]	нигез сызык, тигезләү сызыгы
basic	основной, базовый	төп
Basic (Beginner's all-purpose symbolic instruction code)	Бе(э)йсик (разновидность языка программирования)	Бе(э)йсик (программалаштыру телләренең бер төре)
basic input-output system (BIOS)	базовая система ввода-вывода	төп кертү-чыгару системасы
batch	I *сущ.* 1. пакет 2. пакетный режим II *прил.* пакетный; командный	I *и.* пакет (программалар, мәгълүмат һ. б. ш. җыелмасы) 2. пакетлап тапшыру [режимы] II *с.* пакетлар ...ы, пакетлап тапшыру ...ы; команда ...ы (файл тур.)
batch file	командный файл	команда файлы (еш башкарыла торган гамәлләрне автоматлаштырырга мөмкинлек бирә)
batch mode	пакетный режим	пакетлап тапшыру [режимы]
battery	батарея, аккумулятор	батарея
battery life	время работы батареи, уровень заряда	батареяның эшләү вакыты

baud	бод	бод (модемның мәгълүмат тапшыру тизлеге)
baud rate	скорость (бит/с)	мәгълүмат тапшыру тизлеге (бит/с)
be back	вернуться	кайту, әйләнеп кайту
be right back	скоро вернусь	тиздән булам
beep	**I** *сущ.* гудок, звуковой сигнал **II** *гл.* сигналить	**I** *и.* тавыш сигналы, гудок **II** *ф.* сигнал бирү
begin	начать	башлау
beta version	бета-версия	бета версия
bevel	багетная рамка	конуссыман кыса
bidirectional	двунаправленный	ике юнәлешле (сулдан уңга, уңнан сулга укыла торган символлар тур.)
bidirectional printing	двунаправленная печать, реверсивная печать	алга-артка бастыру (агынтылы принтерның эшләү тәртибе тур.)
bilevel printing	двухуровневая печать	ике катлы бастыру (төсле принтерда бастыру тур.)
binary	двоичный, бинар	бинар
binary code	двоичный код	бинар код, икешәрле код

binary compatibility	совместимость на уровне двоичных кодов	бинар кодлар дәрәҗәсендә ярашу
binary digit	*см.* **bit**	
binary file	двоичный файл	бинар файл
binary logic	двоичная логика	бинар логика
binary number	двоичное число	бинар сан
binary number system	двоичная система счисления	бинар исәпләү системасы
binary search	двоичный поиск, бинарный поиск	бинар эзләү (эзләү алгоритмы тур.)
binary tree	бинарное дерево	бинар агач
binary-coded representation	двоичное представление	бинар кодлар белән бирү, бинар кодлар белән чагылдыру
bind	привязать	бәйләү
binding	привязка	бәйләгеч
biometrics identification	биометрическая идентификация	биометрик таныклау, биометрия нигезендә таныклау
bit	бит	бит (бинар берәмлек; компьютер хәтеренең иң кечкенә элементы)
bit rate	скорость [в битах]	битлап тапшыру тизлеге, битлап исәпләнгән тизлек

bit specification	качество цветопередачи	төс чагылдыру сыйфаты
bitmap	точечный рисунок	нокталы рәсем
bitmapped font	растровый шрифт	растрлы шрифт
bit-mapped graphics	*см.* **raster graphics**	
bits per inch (bpi)	бит/дюйм, бит на дюйм	бит/дюйм, дюймга ... бит
bits per second	бит в секунду	бит/секунд, секундына ... бит
black	чёрный	кара
blacklist	чёрный список	кара исемлек
blank statement	пустой оператор	буш оператор
blend[s]	элемент сопряжения	яраштыру элементы (машина графикасында төсләр белән эш итү тур.)
blending	1. сочетание 2. блендинг	1. ярашу (төсләр тур.) 2. кушу, берләштерү, блендинг
blind carbon copy	скрытая копия	яшерен нөсхә, яшерен күчермә
blink	мерцать, мигать	җемелдәү
blink entry	мигающий курсор	җемелдәвек курсор
block	**I** *сущ.* 1. блок 2. выделенная часть **II** *гл.* блокировать	**I** *и.* 1. блок 2. аерып күрсәтелгән өлеш **II** *ф.* тыю, бикләү, блоклау

blocked	заблокированный	бикләнгән, блокланган, тыелган
blocking	1. блокирование, деление на блоки 2. блокирование	1. блоклау, блокларга бүлү (аеру) 2. блоклау, бикләү, юлны ябу
blog	**I** *сущ.* блог **II** *гл.* вести блог	**I** *и.* блог **II** *ф.* блог алып бару, блогка язу
blogger	блогер	блогер
blue	синий, голубой	зәңгәр, күк
blur	нерезкость, размывание	тонык булу (сурәт һ. б. ш. тур.)
board I	плата	плата
board II	пульт, панель	пульт, панель
body text	основной текст	төп текст
bold	полужирный	ярымкалын
booking	заказ	заказ [бирү]
bookmark	закладка	битбилге, кыстыргыч, бит билгесе
Boolean algebra	Булева алгебра	Буль алгебрасы
Boolean expression	логическое выражение	логик аңлатма
boot disk	загрузочный диск	йөкләү дискы

boot drive	загрузочное устройство	йөкләү җайланмасы, эш йөкләү җайланмасы
boot file	загрузочный файл	йөкләү файлы
boot partition	загрузочный раздел	йөкләү өлеше, йөкләү бүлеге
bootstrap	начальная загрузка	беренчел йөкләү
border	рамка, обрамление	кыса, рам
bottom	**I** *сущ.* низ, основание **II** *прил.* нижний	**I** *и.* ас, нигез **II** *с.* аскы
box	блок, модуль	блок, модуль
bps	бит/с	бит/с
bracket	скобка	җәя
branch	переход, ветвление	күчү, тармаклану (программада күчү юлы белән аның командаларының үтәлү эзлеклелеге үзгәргән яки үзгәрү ихтималы булган нокта)
break	**I** *гл.* 1. прервать, прекратить 2. прервать, разомкнуть 3. вскрыть, сломать **II** *сущ.* 1. кратковременный останов, приостановка (программы) 2. разрыв 3. перерыв 4. разбивка, абзац	**I** *ф.* 1. туктату, туктатып тору 2. туктату, өзү 3. вату, җимерү **II** *и.* 1. кыска тукталыш, туктатып тору 2. өзү, туктату 3. тәнәфес; тукталыш 4. абзац

breakpoint	точка останова	туктатып (тукталып) тору ноктасы
briefcase computer	портативный компьютер	портатив компьютер
brightness	яркость	яктылык
broadband	широкополосный; с широкой полосой пропускания	киң полосалы, киң юллы, киң үткәрү полосалы
broadband connection	высокоскоростное подключение	югары тизлекле тоташу
broadband network	широкополосная сеть	киң юллы челтәр
Broadcast and Unknown Server (BUS)	сервер вещания и неизвестных сообщений	тапшыру һәм билгесез хәбәрләр серверы
brocken	неисправный	ватык, бозык
broken program	испорченная программа (неспособная к работе)	бозык программа, эшләми торган программа
brown	коричневый	көрән
browse	просмотреть	карау, карап чыгу
browser	браузер	браузер (Интернет сәхифәләрен карарга мөмкинлек бирә торган программа)

browsing history	журнал браузера	браузер журналы
brush	инструмент «кисть»	«пумала» коралы
bubble help	всплывающая подсказка	калыкма ярдәм
bubble jet printer	пузырьково-струйный принтер, импульсно-пузырьковый принтер	күбекле-агынтылы принтер
bubble memory	память на цилиндрических магнитных доменах, ЦМД-память	цилиндрик магнит доменнар хәтере, ЦМД хәтере
buffer	буфер	буфер
buffer memory	буферная память	буфер хәтере
bug	деффект, техническая ошибка	деффект, техник хата
build	выполнить построение	төзү
building block	стандартный блок	стандарт блок
bullet	маркер	маркер
bulleted list	маркированный список	тамгалы исемлек
bundle	набор [программных продуктов]	пакет
burn	записать	яздыру

bus	шина (канал передачи данных)	шин (мәгълүмат тапшыру каналы)
bus network	шинная сеть	шин челтәре, магистраль челтәр
bus topology	шинная топология	шин топологиясе
business applications	бизнес-приложения	гамәли кушымталар (электрон таблица, текст эшкәртү, чыгыш әзерләп, аны экранга чыгару һ. б. ш. программалар тур.)
business graphics	деловая графика	гамәли графика, эш графикасы (мәгълүматны экранга чыгарып күрсәтү өчен кулланыла торган диаграмма һ. б. ш. махсус программа элементлары тур.)
busy	занятый, занято	мәшгуль, буш түгел
button	кнопка, клавиша	төймә
button bar	панель кнопок	төймәләр панеле
button face	рисунок на кнопке	төймәдәге рәсем
buy	купить	сатып алу
by default	по умолчанию	килешенгәнчә, кабул ителгәнчә
byte	байт	байт

C

cabinet	корпус, стойка, шкаф, системный блок [ПК]	корпус, терәк, шкаф, [шәхси компьютерның] система блогы
cable connector	кабельный соединитель	кабель тоташтыргыч (ялгагыч)
cable element	кабельный элемент	кабель элементы
cable modem	кабельный модем	кабельле модем
cable system	кабельная система	кабель системасы
cache	**I** *сущ.* кеш (промежуточный буфер с быстрым доступом) **II** *гл.* кешировать	**I** *и.* кеш **II** *ф.* кешта саклау
cache memory	кеш, кеш-память	кеш, кеш хәтере
cached page	кешированная страница	кешта сакланган сәхифә
caching	кеширование	кешта саклау
calculated column	столбец вычисления	исәпләү баганасы
calculated field	поле вычисления	исәпләү күзе
calculator	калькулятор	калькулятор, сансанар
calendar	календарь	календарь
calendar view	представление календаря	календарь режимы
calibrate	калибровать, градуировать	калибрлау

call	**I** *гл.* позвонить, вызвать **II** *сущ.* звонок, вызов	**I** *ф.* шалтырату, [сөйләшүгә] чакыру **II** *и.* шалтырату, [сөйләшүгә] чакыру
call back	перезвонить	кире шалтырату
call waiting	ожидание звонка	шалтыратуны көтү
callback	возвратный вызов, обратный вызов	кире шалтырату
camcorder	видеокамера	видеокамера
camera	камера	камера
camera point	точка наблюдения, точка [расположения] камеры	күзәтү ноктасы, камера [урнашу] ноктасы
camera roll	плёнка	камера галереясы
cancel	отменить	баш тарту, бетерү, гамәлдән чыгару
canned software	стандартное программное обеспечение, стандартное ПО	стандарт программа тәэминаты
capacity	1. объём памяти 2. пропускная способность	1. хәтер күләме 2. үткәрүчәнлек (мәгълүмат һ. б. ш. тапшыру тур.)
capitalization	капитализация	баш хәрефтән
CAPS LOCK key	клавиша CAPS LOCK	CAPS LOCK төймәсе

caption	заголовок; титр, сопроводительная надпись	баш исем, титр, язу
capture device	устройства захвата	күчереп яздыру җайланмасы
card	карта	карта
card validation code	код проверки карты, проверочный код карты	картаны таныклау коды
card verification value	код безопасности карты	картаның иминлек коды
cartoon	мультфильм	мультфильм, анимация
cascading menu	вложенное меню	баскычлап ачылган меню
case statement	оператор выбора	сайлау операторы
catalog	каталог	каталог
category	категория	категория
cc	копия	күчермә, нөсхә
CD	компакт-диск	CD, компакт диск
CD burner speed	скорость записи устройства	CD яздыру тизлеге
CD-R	диск CD-R	CD-R (бер кат яздырып укыла торган диск)
CD-ROM	компакт-диск	компакт диск

CD-RW	диск CD-RW	CD-RW дискы (кат-кат яздырып укыла торган диск)
cell	ячейка, элемент	шакмак, күз, күзәнәк, оя
cell phone	сотовый телефон	кәрәзле телефон, кесә телефоны
cell reference	ссылка на ячейку	шакмакка сылтама (таблицада), күзәнәккә сылтама (хәтердә)
cellular operator	сотовый оператор	кәрәзле элемтә операторы
cent sign	знак цента	цент билгесе
center	выровнить по центру	үзәктән тигезләү
center	**I** *сущ.* центр, середина **II** *гл.* выровнить по центру	**I** *и.* үзәк, урта **II** *ф.* уртадан тигезләү
central processing unit	центральный процессор	үзәк процессор
certificate	сертификат	сертификат (таныклау максатында кулланыла торган цифрлы форматтагы документ)
certificate chaining	построение цепочки сертификатов	сертификат чылбырын төзү
certificate of authenticity	сертификат подлинности	таныклау сертификаты
change	изменить	үзгәртү

change history	журнал изменений	үзгәрешләр журналы
change password	изменить пароль	серсүзне үзгәртү
channel	канал	канал
channel capacity	пропускная способность канала связи	элемтә каналының үткәрүчәнлеге
chapter	глава	бүлек
character	символ, знак	символ, билге
character code	код символа	символ коды
character constant	символьная константа, текстовая константа	символ константасы, текст константасы
character encoding	кодирование символов	символларны кодлау
character frequency	частота встречаемости букв (в тексте)	хәрефнең кулланылу ешлыгы (текстта һ. б. ш.)
character graphics	псевдографика	псевдографика
character height	высота знака, кегль	хәреф биеклеге, кегль
character map	таблица символов	символлар таблицасы
character mode	текстовый режим	текст режимы (видеотерминал һ. б. ш. җайланмаларның эшләү рәвеше тур.)

character set	кодировка	символлар җыелмасы
character spacing	межзнаковый интервал	билгеара интервал
character style	стиль символа	символ стиле
character type	символьный тип, литерный тип	символ тибы, литера төре
character variable	символьная переменная	символлы үзгәрешле
charging	зарядка	кору (мәс., батареяны)
charm	значок	тамга
chart	диаграмма, график	диаграмма, график
chart area	область диаграммы	диаграмма өлеше
chart template	шаблон диаграммы	диаграмма шаблоны
chat	**I** *сущ.* 1. чат, chat-программа 2. чат (текстовый диалог) **II** *гл.* общаться в чате	**I** *и.* 1. чат, чат программасы (реаль вакыт режимында текст язып аралашу мөмкинлеге бирә торган программа) 2. чат, текст язып аралашу **II** *ф.* чатта аралашу
check	**I** *сущ.* проверка **II** *гл.* поставить галочку	**I** *и.* тикшерү **II** *ф.* тамга кую
check box	кнопка-флажок	тамга шакмагы
check digit	контрольный разряд	контроль сан, тикшерү саны

check in	вернуть	тикшереп кайтару
check mark	флажок	тамга
check out	извлечь	[файлны] алып тикшерү
checker	программа [орфографического] контроля	орфография тикшерү программасы, язылышны тикшерү программасы
checkpoint	контрольная точка	контроль ноктасы, тикшерү ноктасы
child element	дочерний элемент	икенчел элемент
child-friendly website	веб-сайт для детей	балалар веб сайты
choose	выбрать	сайлау, сайлап алу
cinema	кинотеатр	кинотеатр
city	город	шәһәр
class	класс, тип [объекта]	класс, [объектның] төр[е]
class module	модуль класса	класс модуле
clean	**I** *прил.* чистый **II** *гл.* очистить, удалить	**I** *с.* чиста **II** *ф.* чистарту, бетерү (мәс., файлларны)
cleanup	очистка	чистарту, бушату

clear	очистить	чистарту, бушату (мәс., кирәкмәгән документлар папкасын)
click	кликнуть, щёлкнуть, нажать	чиртү
client computer	клиентский компьютер	клиент компьютеры, кулланучы компьютеры
client software	клиентское программное обеспечение, клиентское ПО	кулланучы программа тәэминаты (челтәр кушымталары белән эшләү мөмкинлеге бирә)
client-server architecture	архитектура клиент-сервер	клиент-сервер тибындагы архитектура
client-side rendering	клиентская обработка	клиент ягында эшкәртү
clip	клип, прикреплённая иллюстрация	клип
clip art	клипарт, библиотека графических заготовок	клипарт, график үрнәкләр тупланмасы
clip creation	создание клипа	клип ясау
clipboard	буфер обмена	алмашу буферы (мәгълүмат алу өчен кулланыла)
clock	**I** *сущ.* 1. тактовый генератор 2. часы **II** *гл.* синхронизировать	**I** *и.* 1. такт генераторы 2. сәгать **II** *ф.* синхронлаштыру
clock rate	тактовая частота	такт ешлыгы

clone	клон, двойник, копия	клон, төгәл копия, төгәл күчермә
close	закрыть	ябу, ябып кую
closing chevron	закрывающая парная кавычка	яба торган почмаклы куштырнак
closing parenthesis	закрывающая круглая скобка	яба торган түгәрәк җәя
cloud	облако, туча	болыт
cloudy	облачно	болытлы
cluster	**I** *сущ.* кластер (1. многомашинная вычислительная система 2. группа секторов на жёстком диске) **II** *гл.* объединить в кластер, объединить в группу, объединить в блок	**I** *и.* 1. кластер (күп җайланмалы исәпләү системасы 2. кластер (каты дискта бер төркем бүлек) **II** *ф.* кластерга / төркемгә / блокка берләштерү
CMOS memory	CMOS-память	CMOS хәтер (микросхема тур.)
coaxial	коаксиальный, совпадающий осями, имеющий общую ось	күчәрдәш, коаксиаль
coaxial cable	коаксиальный кабель	коаксиаль кабель (компьютерларда кулланыла торган төп өч төр кабельнең берсе)

code	I *сущ.* 1. код [программы] 2. система кодирования 3. стандарт II *гл.* кодировать, шифровать	I *и.* 1. код (программада командаларның аерым бер эзлекле тәртибе) 2. кодлау системасы 3. стандарт II *ф.* кодлау, шифрлау
code generator	1. генератор приложений 2. кодогенератор, генератор кода	1. кушымталар генераторы (мәгълүмат базасын файдалануда кирәкле кушымта программалар төзү өчен кулланыла) 2. кодогенератор, код генераторы (программалаштыру теле тур.)
code of conduct	правила поведения	кагыйдәләр, тәртип кагыйдәләре
code page	кодовая страница	кодлар бите
codec	кодек	кодек
coder	кодер, кодирующее устройство	кодер, кодлау җайланмасы
coding	кодирование	кодлау
coding tricks	трюки кодирования [программ]	[программаларны] кодлау серләре
collapse	свернуть	[файл, текст һ. б. ш.] җыю, ябу, төреп кую
collate	объединить	берләштерү

colleague	коллега	хезмәттәш, коллега
collision	столкновение, конфликт, коллизия	бәрелеш, конфликт, коллизия
color	цвет	төс
color blending	смешивание цветов	төсләрне катнаштыру, төсләрне кушу
color box	палитра	палитра
color gamut	цветовая палитра	төсләр палитрасы
color marker	цветовой маркер	төсле маркер
color model	цветовая модель	төс моделе
color monitor	цветной монитор	төсле монитор
color palette	цветовая палитра	төс палитрасы
color printer	цветной принтер	төсле принтер
color profile	цветовой профиль	төс профиле
color saturation	насыщенность цвета	төс куелыгы
color scheme	цветовая схема	төсләр схемасы
color separation	цветоделение	төсләр бүленеше, төсләрне бүлү
color space model	цветовое пространство	җыелма төс ясау моделе

color temperature	цветовая температура	төс температурасы
column	столбец, колонка	багана
column break	разрыв столбца	багана ахыры
column chart	гистограмма	гистограмма, баганалы диаграмма
column heading	заголовок столбца	багана исеме
column selector	знак выбора всех столбцов	барлык баганаларны сайлау билгесе
COM port	*см.* **communications port**	
combo box	поле со списком	катнаш күз
comma	запятая	өтер
command	команда	команда
command bar	линейка команд	командалар линейкасы
command file	командный файл, пакетный файл	команда файлы, пакет файлы
command line	командная строка	команда юлы
command mode	командный режим	команда режимы
command processor	командный процессор, процессор командного языка	команда процессоры, команда теле процессоры

comment	I *сущ.* комментарий II *гл.* комментировать	I *и.* комментарий, аңлатма II *ф.* аңлатма бирү, шәрехләү
commercial product	изделие невоенного назначения	коммерция продукты
communications port	коммуникационный порт, COM-порт	коммуникацион порт, COM-порт (модем, принтер һ. б. ш. компьютерга тоташтыру урыны)
community	сообщество	берләшмә
compact disc-recordable	компакт-диск для однократной записи	бер кат яздырып укыла торган компакт диск
compact disc-rewritable	перезаписываемый компакт-диск	кат-кат яздырып укыла торган компакт диск
company	компания	компания, ширкәт
compare	сравнить	чагыштыру
comparison operation	операция отношения, операция сравнения	чагыштыру гамәле
compatibility	совместимость	ярашу, ярашлылык
compatibility checker	средство проверки совместимости	ярашуны тикшергеч, ярашуны сынагыч
compatibility mode	режим совместимости	ярашу режимы
compatibility testing	тестирование на совместимость	ярашуны сынау

compatible	совместимый	ярашлы, яраша торган
compilation	компиляция, трансляция	компиляциялəү, [үзгəртеп] күчерү (төзелгəн программаны бер программалаштыру теленнəн икенчесенə, ягъни машина теленə яки шуңа якын кодлы арадаш телгə күчерү)
compilation time	время компиляции	компиляциялəү вакыты (төзелгəн программаны бер телдəн икенчесенə, ягъни машина теленə яки шуңа якын кодлы арадаш телгə күчерү вакыты)
compile	компилировать	компиляциялəү
compiler	компилятор, транслятор программы	компилятор, үзгəртеп күчергеч [программа]
complement	дополнение	өстəмə
complementary colors	дополняющие цвета	өстəмə төслəр
complete	**I** *прил.* полный, законченный, завершённый **II** *гл.* завершить	**I** *с.* тулы, тəмамланган **II** *ф.* тəмамлау
completed	завершено	тəмам
completion code	код завершения	тəмамлау коды (кайбер гамəл яки программа эшлəүдəн туктаганда чыга торган сан)

complex script	набор сложных знаков	катлаулы символлар җыелмасы
component	компонент	компонент
compose	создать	төзү, булдыру
composite character	составной знак	катнаш символ
composite map	комбинированная карта	катнаш карта (төрле эчтәлектәге берничә тематик карта мәгълүматын берләштергән электрон карта)
composite video	полный (составной) видеосигнал	катлаулы видеосигнал
compound document	составной документ	кушма документ
compound key	составной ключ	катлаулы ачкыч
compound statement	составной оператор	кушма оператор, логик блок
compress	сжать	кысу, тыгызлау
compressed audio	сжатый аудиосигнал	кысылган аудиосигнал
compressed disk	сжатый диск	кысылган диск
compressed video	сжатое видеоизображение	кысылган видеосурәт
compression	сжатие	кысу, тыгызлау

computational complexity	вычислительная сложность	исәпләү катлаулылыгы
computer	компьютер, электронная вычислительная машина, ЭВМ	компьютер, санак, электрон исәпләү машинасы, ЭВМ
computer administrator	администратор компьютера	компьютер администраторы
computer architecture	архитектура ЭВМ	компьютер архитектурасы
computer club	компьютерный клуб	компьютер клубы
computer communication	компьютерная связь	компьютер элемтәсе
computer conference	телеконференция	телеконференция
computer graphics	компьютерная графика, машинная графика	компьютер графикасы, машина графикасы
computer hardware	технические средства компьютера	компьютер җиһазлары
computer language	машинный язык	машина теле, компьютер теле
computer literacy	компьютерная грамотность	компьютер грамоталылыгы
computer name	сетевое имя персонального компьютера (ПК)	компьютер исеме

computer network	сеть ЭВМ, вычислительная сеть, компьютерная сеть	компьютер челтәре
computer operation	машинная операция	машина гамәле, компьютер гамәле
computer performance	производительность компьютера, производительность ЭВМ	компьютерның эшләү тизлеге, компьютерның нәтиҗәлелеге
computer platform	компьютерная платформа, платформа	компьютер платформасы, платформа
computer program	компьютерная программа	компьютер программасы
computer software	программное обеспечение ЭВМ	компьютер программа тәэминаты
computer system	вычислительная система	исәпләү системасы, компьютер системасы
computer system architecture	архитектура вычислительной системы	исәпләү системасы архитектурасы, компьютер системасы төзелеше
computer time	машинное время	машина вакыты, компьютер вакыты
computer trespasser	*см.* **hacker**	
computer virus	компьютерный вирус, вирус	компьютер вирусы, вирус

computer-aided design (CAD)	автоматизированное проектирование, система автоматизированного проектирования (САПР)	автоматлаштырылган проектлау, автоматлаштырылган проектлау системасы
Computer-Aided Software Engineering (CASE)	система автоматизированной разработки программ, CASE-технология	автоматлаштырылган программа төзү системасы, CASE технологиясе
computer-based training (CBT)	автоматизированная подготовка	автоматлаштырылган өйрәтү системасы
computer-generated imagery (CGI)	компьютерная анимация, компьютерный видеоряд	компьютер анимациясе, компьютер видеорәте
computing partition	вычислительное разбиение	исәпләү нигезендә бүлү
concatenation	конкатенация, сцепление	конкатенация, эзлекле ялгау, тезү, берләштерү
concentrator	концентратор, хаб	концентратор, хаб
concordance file	файл словаря предметного указателя	конкорданс файлы
condition	условие	шарт
conditional	условный	шартлы

conditional compilation	условная компиляция	шартлы компиляция
conditional expression	условное выражение	шартлы аңлатма
conditional formatting	условное форматирование	шартлы форматлау
conditional statement	условный оператор	шартлы оператор
conditionally	условно, при выполнении условий	шартлы
conference	конференция	конференция
configuration	конфигурация, настройка	конфигурация
configuration file	файл конфигурации	конфигурация файлы
configuration set	набор конфигурации	көйләү мөмкинлекләре, конфигурация җыелмасы
configure	настроить	көйләү
confirm	подтвердить, утвердить	раслау
conflict	конфликт	конфликт
conflict situation	конфликтная ситуация, конфликт	конфликтлы ситуация, конфликтлы хәл, конфликт, каршылыклы хәл

confused	озадаченный	аптырашлы, аптыраган
connect	соединить, подключить	тоташтыру
connect time	продолжительность сеанса связи	элемтә дәвамлылыгы
connected	подключено	тоташкан
connected standby	подключенный режим ожидания	тоташып көтү режимы
connection	соединение, подключение; связь	тоташу; элемтә
connectivity	возможность подключения	тоташу мөмкинлеге
connector	разъём	оя, коннектор
consistent	единообразный	эзлекле, бердәйләштерелгән (бердәй программалаштыру теле, техник чаралар һ. б. ш. тур.)
console	консоль	консоль
consolidated database	консолидированная БД	берләштерелгән мәгълүмат базасы
constant	константа, постоянная величина	константа
contact	контакт	контакт (кеше тур.)
contact group	группа контактов	контактлар төркеме

contact index	указатель контактов	контактлар индексы
contact-management	управление деловыми контактами	контактлар белән идарә итү
container	контейнер	контейнер
content	содержимое	контент, эчтәлек (аудио-, видеофайллар, рәсем, текст һ. б. шәкелдә мәгълүмат)
content analysis	контент-анализ	контент анализлау
content library	библиотека содержимого, библиотека контента	контент тупланмасы, эчтәлекнамә
content provider (CP)	провайдер контента	контент провайдеры
content rating	оценка содержимого	контентны бәяләү, эчтәлекне бәяләү
content template	шаблон содержимого	эчтәлек шаблоны
content type	тип контента	эчтәлек тибы
content virus	вирус информационного наполнения, контентный вирус	контент вирусы
context menu	контекстное меню	контекст менюы
context-sensitive	контекстно-чувствительный	контекстка сизгер, контекстка бәйле

context-sensitive help	контекстно-зависимая справка	контекстка бәйле белешмә
contiguous	смежный, последовательный, непрерывный (о блоках памяти)	чиктәш, янәшә, бер-бер артлы (хәтер блоклары тур.)
contingency	непредвиденная ситуация, аварийная ситуация	көтелмәгән хәл, гадәттән тыш хәл
continue	продолжить	дәвам итү
continuous	непрерывный	туктаусыз
contrast	контрастность	контрастлык (монитордагы ачык һәм тонык төсләрнең үзара нисбәте тур.)
contributor	участник (внёсший вклад)	катнашучы, өлеш кертүче
control	1. управление 2. элемент управления	1. идарә 2. идарә элементы
control key	управляющая клавиша	идарә төймәсе
control panel	панель управления	идарә панеле
control signal	управляющий сигнал	идарә сигналы
control statement	управляющий оператор	идарә операторы
control transfer	передача управления	идарәне тапшыру

control unit (CU)	устройство управления	идарә җайланмасы
controller	контроллер	контроллер
conversation	беседа, диалог; обмен сообщениями	әңгәмә; язышу
conversational processor	диалоговый процессор	диалог процессоры
conversion	1. преобразование 2. перекодировка	1. үзгәртү, ...га әйләндерү (программалаштыру телендә мәгълүматны бер рәвештән икенче рәвешкә автомат үзгәртү) 2. яңадан кодлау
conversion table	таблица преобразований, таблица перекодировки	...га үзгәртү таблицасы, кодларны үзгәртү таблицасы
convert	преобразовать, конвертировать	...га үзгәртү, конвертацияләү
converter	преобразователь	конвертер, сигнал үзгәрткеч (программа, җайланма тур.)
cookie	файл «cookie», куки	«cookie» файлы, куки файл (сайтка кабат кергәндә, кулланучыны таныклау өчен кирәкле мәгълүмат)
cooler	кулер	кулер

coordinate	координата	координат
coordinate pair	пара координат	координатлар пары
coprocessor	сопроцессор	өстәмә процессор
copy	**I** *сущ.* 1. копия 2. образец **II** *гл.* 1. снимать копию, копировать 2. брать за образец	**I** *и.* 1. күчермә, нөсхә 2. үрнәк **II** *ф.* 1. күчермәсен алу, нөсхәсен булдыру 2. үрнәк итеп алу
copyright	авторское право	авторлык хокукы
copyright sign	знак авторского права (©)	авторлык хокукы билгесе (©)
copyright symbol (©)	*см.* **copyright sign**	
cordless mouse	беспроводная мышь	чыбыксыз тычкан
core	1. оперативная память 2. ядро 3. стержень; медная жила (в кабеле)	1. оператив хәтер 2. төш 3. бакыр чыбык, тамыр, кабель тамыры
corporate	корпоративный, общий	корпоратив, гомуми
correlator	коррелятор	коррелятор
count	счёт	исәп; исәпләү
counter	счётчик	санагыч
country	страна	ил [исеме]
country code	код страны	ил коды

county	округ	округ, төбәк
course	курс	курс
coworker	коллега	хезмәттәш
CPU (Central Processor Unit)	ЦП (центральный процессор)	ҮП (үзәк процессор)
cracker	взломщик [компьютерных систем]	рөхсәтсез керүче, [компьютер системаларына] рөхсәтсез үтеп керүче
crash	авария, сбой, аварийное завершение программы	авария, эштән чыгу, сафтан чыгу
crawler	поисковый агент, «паук», «червяк», «гусеница»	эзләү агенты, «үрмәкүч», «корт» (программа тур.)
create	создать	төзү, булдыру, эшләү
creator	разработчик	[программа] төзүче
credentials	учётные данные	таныклау мәгълүматы
credit	балл	балл
credit card	кредитная карта	кредит картасы
criteria	условия	шартлы чикләүләр, шартлар
critical update	критическое обновление	махсус яңарту
crop	обрезать	кисү, кисеп алу

cross hatch	клетчатая штриховка	шакмаклап штрихлау
cross-functional flowchart	функциональная блок-схема	функциональ блок-схема
crosshatching	штриховка	штрихлау
cross-platform	межплатформный	платформаара
cross-posting	отправка в несколько адресов	берничә адреска җибәрү
cross-reference	перекрёстная ссылка	кисешкән сылтама
crufty program	неработоспособная программа	эшләми торган программа
crying	плач	елау
cube	куб	куб
curfew	запретное время	куллану тыелган вакыт, тыюлы куллану вакыты
currency	валюта, деньги	валюта, акча
currency symbol	обозначение денежной единицы	акча берәмлеге билгесе
current task	текущая задача	актив бирем, агымдагы бирем
currently	на данный момент	әлегә
cursor	курсор	курсор, күрсәр

cuspy program	аккуратная программа, надёжная программа	ышанычлы программа (теләсә кайсы кулланучыда яхшы эшли торган)
custom	пользовательский, настраиваемый	кулланучы ...ы, кулланучы карамагындагы
custom control	пользовательский элемент управления, расширенный управляющий элемент	көйләүле идарә элементы, киңәйтелгән идарә элементы
custom dictionary	настраиваемый словарь	кулланучы сүзлеге
custom group	настраиваемая группа	көйләүле төркем
custom install	выборочная установка	сайлап урнаштыру
custom installation	*см.* **custom install**	
custom toolbar	настраиваемая панель инструментов	көйләнә торган кораллар панеле
customize	настроить, выбрать [параметры]	көйләү, [параметрларын] сайлау
cut	вырезать	кисеп алу
cyberarts	компьютерные произведения искусства	компьютер сәнгате
cybermall	электронный магазин	электрон кибет
cybernetics	кибернетика	кибернетика

cyberspace	киберпространство	киберкиңлек
cycle	цикл	цикл
cycle statement	оператор цикла	цикл операторы
cyclical shift	циклический сдвиг	циклик күчеш
cylinder (CYL)	цилиндр	цилиндр

D

daily	ежедневно	көн саен, һәр көн
dance	**I** *гл.* танцевать **II** *сущ.* танец	**I** *ф.* бию **II** *и.* бию
dangling reference	«повисшая» ссылка	«эленеп калган» сылтама
DAO (1. Data Access Objects 2. Disk-at-once recording)	DAO (1. интерфейс DAO (программный интерфейс Microsoft для доступа к данным) 2. способ копирования компакт-дисков в CD-R (диск копируется по секторам, а не по дорожкам))	DAO (1. DAO интерфейсы (мәгълүмат базасына керү өчен Microsoft программа интерфейсы) 2. компакт дискларны CD-Rга күчереп яздыру ысулы (дисктагы мәгълүмат башка бер дискка юллап түгел, секторлап күчерелә))
dash	штрих, тире	сызык
data	данные	мәгълүмат
data administrator	администратор данных	мәгълүмат администраторы

data attribute	атрибут данных, описатель данных	мәгълүмат тасвирламасы, мәгълүмат атрибуты
data bank	банк данных	мәгълүмат банкы
data bar	гистограмма	гистограмма, мәгълүмат бага-насы
data base (DB)	база данных (БД)	мәгълүмат базасы (МБ)
data base management system (DBMS)	система управления базой данных (СУБД)	мәгълүмат базасы белән идарә итү системасы (МБИС)
data buffer	буфер данных	мәгълүмат буферы
data connection file	файл подключения к данным	мәгълүмат базасына тоташу файлы
data consistensy	непротиворечивость данных	мәгълүматның каршылыклы булмавы
data control	контроль данных	мәгълүмат контроле
data conversion	преобразование данных	мәгълүматны үзгәртү
data deletion	удаление данных	мәгълүматны бетерү, мәгълүматны сөртү
data density	плотность записи	язу тыгызлыгы; язма тыгызлыгы
data element	элемент данных	мәгълүмат элементы
data entity	объект данных	мәгълүмат объекты

data entry	запись данных	мәгълүмат язу
data entry staff	персонал, занимающийся вводом информации	мәгълүмат кертүче персонал
data error	ошибка данных	мәгълүматтагы хата
data extraction	извлечение данных	мәгълүмат алу
data field	поле данных	мәгълүмат кыры
data filter	информационный фильтр	мәгълүмат фильтры
data flow	поток данных	мәгълүмат агымы
data form	форма данных	мәгълүмат формасы
data format	формат данных	мәгълүмат форматы
data formatting	форматирование данных	мәгълүматны форматлау
data graphic	рисунок, связанный с данными	мәгълүмат графигы
data hiding	ограничение доступа к данным	мәгълүмат базасына керүне чикләү, мәгълүмат алуны чикләү, мәгълүматны яшерү
data hierarchy	иерархия данных	мәгълүмат иерархиясе
data integrity	целостность данных	мәгълүмат бөтенлеге
data item	элемент данных; элементарное данное	мәгълүмат элементы; элементар мәгълүмат берәмлеге

data label	метка данных	мәгълүмат тамгасы
data mining	извлечение информации [из данных], добыча данных	мәгълүмат табу, табып алу, юнәтү
data model	модель данных	мәгълүмат моделе
data network	сеть передачи данных	мәгълүмат тапшыру челтәре
data output	вывод данных	мәгълүматны чыгару
data point	точка данных	мәгълүмат ноктасы
data preparation	подготовка данных	мәгълүмат әзерләү
data processing	обработка данных	мәгълүмат эшкәртү
data protection	защита данных	мәгълүматны саклау
data record	запись данных	мәгълүмат язуы, язмасы
data representation	представление данных	мәгълүмат күрсәтелеше, мәгълүмат күрсәтелү рәвеше
data retrieval	поиск данных	мәгълүмат эзләп табу
data scan	сканирование [трактов] данных	мәгълүмат [трактларын] сканер-лау
data search	поиск данных	мәгълүмат эзләү
data security	защита [безопасность] данных	мәгълүмат иминлеге
data segment	сегмент данных	мәгълүмат сегменты

data series	ряд данных	мәгълүмат рәте
data set	набор данных	мәгълүмат җыелмасы
data sharing	совместное использование данных	мәгълүмат уртаклашу, мәгълүматтан уртак файдалану
data source	источник данных	мәгълүмат чыганагы
data store	склад данных	мәгълүмат саклагыч
data stream	поток данных	мәгълүмат агымы
data stream	*см.* **media stream**	
data structure	структура данных	мәгълүмат структурасы
data table	таблица данных	мәгълүмат таблицасы
data transfer	передача (пересылка) данных	мәгълүмат күчерү
data transformation	преобразование данных	мәгълүматны үзгәртү
data transmission	пересылка (передача) данных	мәгълүмат тапшыру
data type	тип данных	мәгълүмат төре
data validation	проверка данных	мәгълүматны тикшерү
database	база данных	мәгълүмат базасы

database administrator	администратор базы данных	мәгълүмат базасы администра-торы
database application	СУБД-приложение	МБИС кушымтасы
database connection	подключение к базе данных	мәгълүмат базасына тоташу
database design	структура БД	МБ структурасы
database event	событие БД	МБ вакыйгасы
database integrity	целостность БД	МБ бөтенлеге
database management system (DBMS)	система управления базой данных (СУБД)	мәгълүмат базасы белән идарә итү системасы, МБИС
database manager	система управления базой данных (СУБД)	мәгълүмат базасы белән идарә итү системасы, МБИС
database server	сервер баз данных, сервер БД	мәгълүмат базасы серверы, МБ серверы
database structure	структура базы данных	мәгълүмат базасы структурасы
datasheet	таблица	мәгълүмат таблицасы
dawn	рассвет	кояш чыгу
day	день	көн

deactivate	выключить	сүндереп кую, өзү
debug	**I** *сущ.* отладка **II** *гл.* отладить	**I** *и.* хата табу, көйләү **II** *ф.* көйләү, төзәтү
debugger	программа-отладчик	көйләү программасы
Dec	*см.* **December**	
December	декабрь	декабрь
decision support system (DSS)	система поддержки принятия решения	карар тәэминаты, карар кабул итү тәэминаты
decision support tools	средства поддержки принятия решений	карар тәэминаты, карар кабул итү чаралары
declarative language	декларативный язык	декларатив тел
declare	объявить, описать	белдерү, сурәтләү, тасвирлау
decline	отклонить	баш тарту, кабул итмәү, кире кагу
decode	декодировать, расшифровать	кодын чишү, шифрын ачу
decoder	дешифратор, декодер	дешифратор, декодер
decompiler	декомпилятор	декомпилятор
decompiling	декомпиляция	декомпиляция
decomposition	декомпозиция	декомпозиция

decrement	уменьшить	киметү
decrypt	расшифровать	шифрын ачу
decryption	расшифровка	шифрын ачу
default	по умолчанию	килешенгән, килешенгәнчә, килешү нигезендә
default button	кнопка, используемая по умолчанию	стандарт төймә, килешенгән төймә
default drive	дисковод [выбираемый] по умолчанию	килешенгән дискйөрткеч
default font	шрифт по умолчанию	килешенгән шрифт (башкалары тәгаенләнмәгән очракта кулланыла торган гадәти гарнитуралы һәм зурлыктагы шрифт)
default option	выбор по умолчанию	килешенгәнчә сайлау
default route	маршрут по умолчанию	килешенгән маршрут
default server	сервер по умолчанию, текущий сервер	килешенгән сервер, гамәлдәге сервер
default setting	настройка по умолчанию	төп көйләнеш
default value	значение по умолчанию	килешенгән кыйммәт, стандарт зурлык, стандарт мәгънә бирәмлеге

defined name	определённое имя	[аерым бер объектка] тәгаенләнгән исем
defragmentation	дефрагментация	дефрагментлау, [мәгълүматны] бер урынга туплау
degree	градус	градус
delay	задержка	тоткарлык
delegate	**I** *сущ.* делегат, представитель **II** *гл.* делегировать, передать полномочия [функции]	**I** *и.* делегат, вәкил **II** *ф.* вәкил итеп җибәрү, вәкаләт тапшыру
delete	удалить, уничтожить, стереть	бетерү, юк итү, сызып ату
DELETE key	клавиша DELETE	DELETE төймәсе
deleted	удалено	бетерелгән
delimiter	разделитель	аергыч
deliver	доставить	ирештерү, китереп җиткерү, тапшыру
delivered	доставлено	тапшырылды
demon	демон	демон, яшерен агент (башка процесс барышында фон режимында үтәлә торган операция)

demote	понизить	дәрәҗәсен төшерү
density	плотность, интенсивность	тыгызлык, интенсивлык
deny	1. отрицать 2. отказаться, отклонить	1. инкяр итү 2. баш тарту, кабул итмәү, кире кагу
department	отдел	бүлек
dependents	зависимый объект	бәйле объект, буйсынулы бәйләнештәге объект
deploy	развернуть	кулланышка кертү
depth of field	глубина резкости	ачыклык дәрәҗәсе
descending	по убыванию	кимү буенча
descending sort	сортировка по убыванию	кимүгә таба сортлау
description	описание	тасвирлама
descriptor	1. дескриптор, описатель 2. паспорт, ключевое слово, идентификатор	1. дескриптор, сурәтләгеч 2. паспорт, ачкыч сүз, төп сүз, идентификатор
deselect	снять выделение	аерып күрсәтүне бетерү
design element	элемент оформления, элемент проекта	бизәү элементы
design template	шаблон оформления	бизәү үрнәге

design view	конструктор (окно)	конструктор режимы, конструктор тәрәзәсе
desktop	«рабочий стол», экранная среда	[экрандагы] «эш өстәле»
desktop apps	приложения для ПК, офисные приложения	шәхси компьютер кушымталары, офис кушымталары
desktop computer	настольный ПК	өстәл компьютеры
desktop gadget	гаджет рабочего стола	эш өстәле гаджеты, эш өстәленә чыгарылган җайланма [сурәте]
desktop pattern	рисунок фона	экран рәсеме, фон рәсеме
desktop publishing system	настольная редакционно-издательская система	җыйнак редакцияләү-бастыру системасы
destination	место назначения	саклау урыны, күчерү урыны
destination file	конечный файл	тәгаенләнгән файл
detach	отделить; разъединить	аерып кую (урнаштырылмаган кушымта файлларын тәгаенләнгән компьютердан алу, бетерү)
detached process	фоновый процесс	фондагы процесс; икенчел процесс
detail	деталь, подробность, свойство	деталь, үзенчәлек, нечкәлек

details	подробности, информация	тулырак мәгълүмат
developer	разработчик [программ]	[программа] төзүче
development	разработка	булдыру, төзү, ясау
device	устройство	җайланма
device access	обращение к внешнему устройству	тышкы җайланмага мөрәҗәгать [итү]
device driver	драйвер устройства	җайланма драйверы
dial	набрать номер	[телефонда] номер җыю, шалтырату
dial tone	гудок	гудок
dialer	набиратель номера	номер җыйгыч (үзлегеннән телефон номерын җыеп, компьютер системасына зарар китерү ихтималы булган программа тур.)
dialing	набор номера	номер җыю
dialler	наборщик номера	номер җыйгыч
dialog	диалог	диалог
dialog box	диалоговое окно	элемтә тәрәзәсе, өстәмә мәгълүмат тәрәзәсе
dialog mode	диалоговый режим, интерактивный режим	диалог режимы, интерактив режим

dialog system	диалоговая система	диалог системасы
dialog window	диалоговое окно	диалог тәрәзәсе
dialpad	клавиатура набора номера	төймәләр
dial-up access	доступ по [коммутируемой] телефонной линии	[номер җыеп] тоташу мөмкинлеге (телефон аша тоташу)
dial-up connection	[коммутируемое] соединение по телефонной линии	[номер җыеп] тоташу (телефон аша тоташу)
dictation software	программа речевого ввода текста	сөйләмне яздыру (кертү) программасы
dictation system	система речевого ввода текста (с голоса)	сөйләмне яздыру (кертү) системасы
dictionary	словарь	сүзлек
dictionary attack	восстановление пароля по словарю	серсүзне сүзлектән тергезү, серсүзне сүзлек ярдәмендә тергезү
digital	цифровой	цифрлы, цифрлы форматтагы
digital camera	цифровая [фото]камера	цифрлы [фото]камера
digital cash	электронные деньги	электрон акча
digital certificate	цифровой сертификат	цифрлы сертификат
digital computer	цифровая вычислительная машина (ЦВМ)	цифрлы исәпләү машинасы (ЦИМ)

digital device	цифровое устройство	цифрлы җайланма
digital image	цифровое изображение	цифрлы сурәт
digital ink	рукописный ввод, рукописный фрагмент	цифрлы кульязма
digital license	цифровая лицензия	цифрлы лицензия, цифрлы рөхсәтнамә, цифрлы рөхсәт язуы
digital money	цифровые деньги	цифрлы акча
digital photo	цифровая фотография	цифрлы фото
digital photography	*см.* **digital photo**	
digital signal	цифровой сигнал, дискретный сигнал	цифрлы сигнал, дискрет сигнал
digital signature	цифровая подпись	цифрлы имза
digital video	цифровое видео	цифрлы видео
digital video disk	DVD-диск	DVD диск
digitalization	оцифрование	цифрлаштыру, мәгълүматны цифрлы форматка күчерү
digitally sign	ставить цифровую подпись	цифрлы имза кую
digitiser	дигитайзер	дигитайзер, цифрлаштыргыч, цифрлаштыру җайланмасы

dim	**I** *сущ.* экономичный режим **II** *гл.* уменьшить яркость	**I** *и.* экономияле режим, тонык режим **II** *ф.* тонықландыру, яктылыгын киметү
dimension	аналитика, измерение	үлчәм
dimension level	уровень измерения	үлчәм дәрәҗәсе
direct access	1. прямой доступ 2. случайный доступ	1. турыдан-туры эш, турыдан-туры керү 2. очраклы рәвештә керү, ялгыш керү
direct access memory	память с прямым доступом	турыдан-туры кереп булган хәтер
direct connection	прямое подсоединение, соединение по выделенной линии	турыдан-туры тоташу
direct memory access	прямой доступ к памяти	хәтергә турыдан-туры керү
directive	директива	директива
directory	каталог	каталог
directory control block	блок управления каталогами	каталоглар белән идарә итү блогы
directory tree	дерево каталогов	каталоглар агачы

disable	отключить	өзү, сүндерү
disabled	отключённый	өзелгән, сүндерелгән
disabled control	отключённый элемент управления	өзелгән идарә элементы
disagree	не принять, не согласиться	килешмәү, кабул итмәү
disc	диск	диск
disc drive	дисковод	дискйөрткеч
discard	отвергнуть, отклонить, отказаться	кире кагу
discard changes	отменить изменения	үзгәрешләрне кабул итмәү, үзгәрешләрдән баш тарту
discharging	разрядка	бушау, коруы бетү
disclaimer	отказ [от ответственности]	[җаваплылыктан] баш тарту
disconnect	отключить	өзү, сүндерү
disconnected	отключённый	өзелгән, сүндерелгән
discoverable	поддающийся обнаружению, видимый	эзләп табарлык, күренә торган
discussion group	группа обсуждений	фикер алышу төркеме

disjunction	дизъюнкция	дизъюнкция
disk	диск	диск
disk array	дисковый массив, матричная дисковая подсистема	диск массивы, матрицалы диск ассистемасы
disk compressing	сжатие диска, уплотнение диска	дискны кысу, дискны тыгызлау
disk drive	дисковод	дискйөрткеч
disk error	ошибка диска	диск хатасы
disk format	формат диска; формат записи; разметка диска	диск форматы, язма форматы
disk initialization	форматирование диска, форматирование	дискны форматлау, форматлау
disk operating system (DOS)	дисковая операционная система (ДОС)	дисклы операцион система (ДОС)
disk partition	раздел диска	диск сегменты, диск өлеше
disk sector	сектор диска, сектор	диск секторы, сектор
disk storage	дисковая память; дисковое запоминающее устройство	диск хәтере, дискта саклау җайланмасы
dismiss	отменить	бетерү (команда һ. б. ш.)

display	**I** *гл.* высветить, отобразить, вывести [на экран] **II** *сущ.* дисплей, монитор	**I** *ф.* күрсәтү, [экранга] чыгару **II** *и.* дисплей, монитор, күрәк
display adapter	видеоадаптер, видеокарта	видеоадаптер, видеокарта
display name	отображаемое имя	күрсәтелгән исем
display picture	картинка	күрсәтелгән рәсем
distributed	распределённый	таратылган; бүлгәләнгән, төрле урында урнашкан
distributed database	распределённая база данных	берничә урында урнашкан мәгълүмат базасы
distributed processing	распределённая обработка	бүлгәләп эшкәртү
distribution	распространение, дистрибуция, поставка, внедрение; распределение	тарату, тәэмин итү, дистрибуция; бүлү
distribution group	группа рассылки	күмәк адресат, күмәк адресат төркеме
distribution kit	дистрибутивный комплект	дистрибутив комплект
distribution list	список рассылки	тарату исемлеге
district	округ	төбәк

dither	размывание [контура изображения], сглаживание цветовых переходов	төстән төскә күчешләрне шомарту
do	сделать, выполнить	эшләү, башкару, үтәү
doc	*см.* **document**	
dock	закрепить	беркетү
docked toolbar	закреплённая панель	беркетелгән панель, беркетмә панель
docking	установка в порт	портка кую
document	документ	документ
document database	документная база данных	документлар базасы
document element	элемент документа	документ элементы
document profile	профиль (дескриптор) документа; резюме, аннотация	документ профиле; резюме, йомгак, аннотация (автоматлаштырылган идарә системасында)
document properties	свойства документа	документ үзлекләре
document type definition	определение типа документа (ОТД)	документ тибын билгеләү

document window	окно документа	документ тәрәзәсе
documentation	документация	документация; документлаштыру
domain	домен	домен
domain controller	контроллер домена	домен контроллеры
done	сделанный, выполненный	эшләнгән, башкарылган, үтәлгән
dot	**I** *сущ.* 1. точка 2. десятичная точка **II** *гл.* ставить точки, помечать пунктиром	**I** *и.* 1. нокта, төртке 2. унлы нокта **II** *ф.* нокталар кую, пунктирлау
dot matrix	точечная матрица, растр	нокталы матрица, растр
dot matrix plotter	матричный графопостроитель	матрицалы плоттер
dot matrix printer	матричное печатающее устройство, матричный принтер	матрицалы принтер, матрицалы бастыру җайланмасы
dot pitch	размер точки, шаг триад в мониторах	нокта зурлыгы, мониторлардагы триадалар арасы (атламы)
dots per inch	... точек на дюйм	нокта/дюйм
dotted	пунктирный	пунктирлы, нокталы
double density (DD)	двойная плотность	икеләтә тыгызлык

double precision	удвоенная точность, двойная точность	икеләтә төгәллек
double sided (DS)	двусторонний	ике яклы
double-click	дважды щёлкнуть	ике тапкыр чиртү
download	**I** *гл.* загрузить, скачать **II** *сущ.* загрузка	**I** *ф.* күчереп алу, яздырып алу, йөкләү **II** *и.* күчереп алынган материал, мәгълүмат (документ, файл һ. б. ш. тур.)
downloadable font	загружаемый шрифт	йөкләнә торган шрифт
downloaded	загруженный	күчереп алынган, күчерелгән
downloading	загрузка	күчереп алу
dpi	*см.* **dots per inch**	
DPI scaling	масштабирование	масштаблау
draft	**I** *сущ.* проект, набросок, черновик **II** *гл.* набросать черновик, составить план	**I** *и.* проект, каралама **II** *ф.* планын төзү, караламада әзерләү
draft	черновик	каралама
draft mode	черновая печать	каралама басма
drafts folder	черновая папка	караламалар папкасы

drag	перетащить	тартып күчерү, шудырып күчерү
drag-and-drop	перетаскивание	тартып күчерү, шудырып күчерү
drawing	рисование, черчение	рәсем ясау, сызым сызу
drive	дисковод	дискйөрткеч
drive letter	буква диска	диск хәрефе
driver	драйвер	драйвер
driving	на автомобиле	машинада
drop	1. падать, опуститься; вывалиться 2. распустить 3. делать петлю	1. коелу, төшү; ишелү; салыну 2. ачу 3. элмәк ясау
drop cable	ответвительный кабель; отвод	тармаклы кабель; кабель тармагы
drop line	линия проекции	проекция сызыгы
drop-down combo box	поле с раскрывающимся списком	ачыла торган исемлек күзе
drop-down list	раскрывающийся список	ачыла торган исемлек
drop-down menu	раскрывающееся меню	ачыла торган меню
drum	**I** *сущ.* барабан, полый цилиндр **II** *прил.* барабанный	**I** *и.* барабан, эче буш цилиндр **II** *с.* барабан ...ы, барабанлы

drum plotter	барабанный графопострои-тель	барабанлы плоттер
drum scanner	барабанный сканер	барабанлы сканер
dual boot	двухвариантная загрузка, с альтернативной загрузкой	төрлечә йөкләнү, ике төрле йөкләнү
due date	дата выполнения	үтәлү датасы
duplex	**I** *прил.* двойной, двусторонний, спаренный; **II** *сущ. см.* **duplex transmission**	**I** *с.* икеле, ике яклы, парлы **II** *и. к.* **duplex transmission**
duplex printer	принтер с двусторонней печатью [страниц]	[битләргә] ике яклап бастыру принтеры
duplex printing	двусторонняя печать	ике яклы бастыру, ике яклап бастыру
duplex transmission	дуплексная передача	дуплекслы тапшыру (ике станция арасында мәгълүмат тапшыру берьюлы ике якка да бара торган бәйләнеш режимы)
duration	продолжительность	озынлык, дәвамлылык
dynamic	динамический	динамик
dynamic Web page	динамическая Web-страница	динамик веб бит

E

east	восток	көнчыгыш
eBay	eBay	eBay
echo	эхо	кайтаваз
echo cancellation	эхоподавление	кайтавазны басу
edge	**I** *сущ.* 1. дуга, ребро, сторона плоского объекта 2. граница, контур, край **II** *гл.* обрезать края	**I** *и.* 1. дуга, кабырга, яссы объектның ягы 2. чик, контур, кырый **II** *ф.* кырыен кисү, читен кисү
edit	**I** *сущ.* редактирование **II** *гл.* изменить, исправить	**I** *ф.* редакцияләү **II** *ф.* үзгәртү, төзәтү
edit keys	клавиши редактирования	редакцияләү төймәләре
edit line	строка редактирования	редакцияләү юлы
edit mode	режим редактирования	редакцияләү режимы
editing	редактирование	редакцияләү, төзәтү
editor	редактор	редактор
edutainment	обучение с элементами развлечения	мавыктырып өйрәтү
effect	эффект	эффект

effective	эффективный	эффектив, нәтиҗәле
effector	эффектор	эффектор
eject	извлечь, вытолкнуть, разгрузить	чыгарту, чыгару, бушату
electronic circuit	электронная схема	электрон схема
electronic disk	электронный диск, виртуальный диск	электрон диск, виртуаль диск
electronic document	электронный документ	электрон документ
electronic mail	электронная почта	электрон почта
element	элемент	элемент
ellipsis	многоточие	күпнокта
em dash	длинное тире	озын тире
email	**I** *сущ.* электронная почта 2. электронное письмо **II** *гл.* отправить по электронной почте	**I** *и.* 1. электрон почта 2. электрон хат **II** *ф.* электрон почта аша җибәрү
e-mail	*см.* **email**	
e-mail account	учётная запись электронной почты	электрон почта теркәү мәгълүматы
email address	адрес электронной почты	электрон почта адресы

e-mail address	*см.* **email address**	
email box	почтовый ящик	почта тартмасы
e-mail flooder	троян рассылки почты	почта тарату трояны (зарарлы программа)
e-mail message	сообщение электронной почты	электрон почта хаты
e-mail server	почтовый сервер	электрон почта серверы
embarrassed	смущённый, растерянный	оялган, каушаган
embed	внедрить	кертеп беркету
embedded audio clip	внедрённый аудиоклип	кертеп беркетелгән аудиоклип
embedded object	внедрённый объект	кертеп беркетелгән объект
embedded video clip	внедрённый видеоклип	кертеп беркетелгән видеоклип
emboss	сделать рельеф	рельеф ясау, рельефлау
emoticon	смайлик	смайлик, эмотикон
emoticons	смайлы	чырайлар, смайллар
empty	пустой, незанятый, незаполненный	буш, тутырылмаган
empty list	пустой список	буш исемлек

empty loop	пустой цикл	буш цикл
empty set	пустое множество	буш күплек
empty string	пустая строка, строка нулевой длины	буш юл
emulation	эмуляция	эмуляция (компьютерның бер төре өчен төзелгән программаны икенчесенә урнаштырып эшләтү)
emulator	эмулятор	эмулятор (компьютерның бер төре өчен төзелгән программаны икенчесенә урнаштырып эшләтү чарасы, ягъни программа, микропрограмма һ. б. ш.)
en dash	короткое тире	кыска тире
enable	включить; разрешить	тоташтыру, кабызу
encoding	кодирование	кодлау, кодка салу
encrypt	шифровать	шифрлау
encryption	шифрование	шифрлау
encryption key	ключ шифрования	шифрлау ачкычы
end	завершить	тәмамлау
end user	пользователь	кулланучы

English	I *прил.* английский II *сущ.* английский язык	I *с.* инглиз ...ы, инглизчә II *и.* инглиз теле, инглизчә
enhanced	улучшенный	камилләштерелгән
enhanced audio CD	усовершенствованный звуковой компакт-диск	камилләштерелгән аудио- компакт диск
enhanced DVD movie	усовершенствованный видео-DVD-диск	камилләштерелгән видео- DVD диск
enqueue	ставить в очередь	чиратка кую
enter	1. войти 2. внести, ввести	1. керү 2. кертү
ENTER key	клавиша ВВОД	ENTER төймәсе
entity	*см.* **external content type**	
environment	среда, окружение	мохит, тирәлек (программалар, җайланмалар һ. б. ш. гомуми торышын билгеләүче)
epilogue code	код выхода	чыгу коды (мәс., процедурадан)
equal sign	знак равенства	тигезлек билгесе
equaliser	эквалайзер	эквалайзер
equation	уравнение	тигезләмә
equation editor	редактор [математических] формул и уравнений	[математик] формулалар һәм тигезләмәләр редакторы

equipping	ввод в [рабочую] конфигурацию, подготовка к работе	эшкә әзерләү, конфигурациягә кертү
erasable	стираемый	сөртелә торган (мәс., хәтер)
erase	**I** *сущ.* стирание **II** *гл.* стереть, удалить, уничтожить	**I** *и.* сөртү **II** *ф.* сөртү, бетерү, юк итү (мәс., дисктагы файлларны)
erase head	стирающая головка, головка стирания	сөртүче эшләпә
eraser	1. инструмент «ластик» 2. стирающее устройство	1. «бозгыч» 2. сөртү җайланмасы
error	ошибка	хата
error code	код ошибки	хата коды
error handler	обработчик ошибок	хата эшкәрткеч
error log	журнал ошибок	хаталар журналы
error message	сообщение об ошибке	хата хәбәре, хата турында хәбәр
error rate	частота [появления] ошибок	хаталар ешлыгы
escape	**I** *сущ.* 1. переход 2. выход **II** *гл.* выйти, отменить, отключить	**I** *и.* 1. күчү 2. [программадан] чыгу **II** *ф.* чыгу, баш тарту, элемтәне өзү, тоташтыруны өзү
evaluate	оценить	бәяләү
evaluate	вычислить	исәпләү

event	1. событие 2. происшествие	1. вакыйга (системада берәр гамәлнең башкарылуы, мәс., төймәгә басу, тычкан-ны хәрәкәтләндерү) 2. очрак (челтәрдә, системада яки кушымталарда барлыкка килгән гадәттән тыш хәл)
event address	адрес события	вакыйга адресы
event handler	обработчик событий	вакыйга эшкәрткече
everyone	каждый, все	һәркем
exact	точный, строгий	төгәл
exception	исключительная ситуация, нештатная ситуация	гадәттән тыш хәл, көтелмәгән хәл, чыгарма
exception dictionary	словарь исключений	чыгармалар сүзлеге (юлдан-юлга күчергәндә гади кагыйдәләргә буйсынмаган сүзләр җыелмасы)
exchange	обмен [данными]	[мәгълүмат] алмашу
executable file	исполняемый файл	башкарыла торган файл
execute	1. запустить 2. выполнить	1. эшләтеп җибәрү 2. үтәү, башкару

execution time	время выполнения	үтәү дәвамлылыгы, үтәү вакыты (процессор тарафыннан бер команданы үтәү өчен сарыф ителгән вакыт)
executive directive	команда операционной системы	операцион система командасы
exist	существовать	булу
exit	**I** *сущ.* выход **II** *гл.* выйти	**I** *и.* чыгу **II** *ф.* чыгу
exit chain	цепочка выхода	чыгу чылбыры
exit point	точка выхода	чыгу ноктасы
expand	развернуть, расширить	ачып күрсәтү, җәеп күрсәтү
expand control	элемент управления «Развернуть»	«Ачып күрсәтү» идарә элементы
expert system	экспертная система (ЭС)	экспертиза системасы (ЭС) (мәгълүмат базасын файдаланып, төрле мәсьәләләрне чишү тур.)
expiration date	дата окончания срока действия	гамәлдән чыгу датасы
expire	истечь, выйти	бетү, искерү (эш срогы, лицензия һ. б. ш. тур.)

explicit	не для детей	балаларга исәпләнмәгән, балалар өчен түгел
exploit	пользоваться, использовать, эксплуатировать	куллану, файдалану, эксплуатацияләү
explore	исследовать, обозревать	тикшерү, карау, өйрәнү
export	I *гл.* экспортировать II *сущ.* экспорт	I *ф.* экспортлау II *и.* экспорт
expression	выражение	аңлатма, берәмлек; бирелеш формасы
expression statement	оператор-выражение	оператор-аңлатма
extended	расширенный	өстәмә, киңәйтелгән
extended desktop	расширенный рабочий стол	киңәйтелгән эш өстәле
extended memory	расширенная память	киңәйтелгән хәтер, өстәмә хәтер
extension	расширение	өстәмә
external content type	тип внешнего контента	тышкы контент төре
external data	внешние данные	тышкы мәгълүмат
external data range	диапазон внешних данных	тышкы мәгълүмат диапазоны
external device	внешнее устройство	тышкы җайланма

external display	внешний монитор	тышкы монитор
external link	внешняя ссылка	тышкы сылтама
external list	внешний список	тышкы исемлек
external table	внешняя таблица	тышкы таблица
externalisation	экстернализация	экстернализация
extract	извлечь	чыгару, аерып алу
eyedropper	пипетка	тамызгыч, пипетка

F

face down	лицевой стороной вниз	уңы белән аска
fade	прозрачность	тоныклык
fail	не выполнить, не сделать; быть неудачным, не исполниться	башкармау, үтәмәү; уңышсыз булу, эшләнелмәү (берәр команда, гамәл һ. б. ш. тур.)
failure	сбой	өзеклек, тоткарлык
fair	удовлетворительный	ярарлык, уртача, канәгатьләнерлек
false	**I** *сущ.* ложь **II** *прил.* ложный; ошибочный	**I** *и.* ялган (логик үзгәрешлегә хас ике кыйммәтнең берсе) **II** *с.* ялган; ялгыш

family	семья	гаилә
FAQ	*см.* **frequently asked questions**	
far	дальний, далёкий	ерак
fast	быстро	тиз
fast forward	перемотка вперёд	алга әйләндерү
fatal error	фатальная ошибка	фаталь хата, төзәтеп булмый торган хата, җитди ялгыш (операцион системаны яки аерым кушымталарны эшләүдән туктатуга китергән җитди кимчелек)
fault	дефект, неисправность	кимчелек, җитешсезлек (төрле җайланмаларның өлешчә дөрес эшләмәве яки тулысынча сафтан чыгуы)
favorite	избранное	сайланма; ошаганнар, яраткан сайтлар
fax	**I** *сущ.* 1. факс-аппарат 2. факс **II** *гл.* вывести (данные)	**I** *и.* 1. факс аппараты 2. факс (җибәрелгән яки алынган факсимиль хәбәр) **II** *ф.* факс аша алу
fax server	факс-сервер	факс серверы
feature	функция, опция	функция, опция

Feb	*см.* **February**	
February	февраль	февраль
feed	веб-канал	веб канал
feedback	отзыв, обратная связь	җавап, фикер белдерү
female	**I** *прил.* женский **II** *сущ.* женщина	**I** *с.* хатын-кыз ...ы **II** *и.* хатын-кыз
fetch	**I** *гл.* выбрать, извлечь **II** *сущ.* выборка	**I** *ф.* [читтән торып] сайлау, алу, сайлап алу **II** *и.* сайланган объектлар, сайланма
field	поле	күз, кыр
field button	кнопка поля	күз төймәсе
field name	имя поля	күз исеме
field type	тип поля	күз тибы
file	файл	файл
file activation	открытие файла, активизация файла	файлны ачу, файлны активлаштыру
file attachments	файловые дополнения	өстәмә файллар (текст файлына өстәп җибәрелә торган график һ. б. файллар)

file attribute	атрибут файла	файл атрибуты (файллар белән эшләүне җайга салу мөмкинлеге бирә)
file backup	резервное копирование, архивирование файла	резерв файл булдыру, файлны архивлау
file compression	сжатие файла	файлны кысу
file conversion	конвертирование файла	файл форматын үзгәртү, файлны конвертацияләү
file copying	копирование файла	файлның күчермәсен алу
file format	формат файла	файл форматы
file fragmentation	фрагментация файла	файлның бүлгәләнүе, файлның фрагментлануы (файлның, өлешләргә таркалган рәвештә, хәтер дискының төрле бүлекләрендә урнашуы)
file manager	диспетчер файлов	файл диспетчеры
file merge	слияние файлов	файлларны берләштерү
file moving	перенос файла, перемещение файла	файлны күчерү
file name	имя файла	файл исеме
file name extension	расширение имени файла	файл исеменең өстәмәсе, файлның киңәйтелгән исеме

file recovery	восстановление файла	файлны тергезү
file rename	переименование файла	файлның исемен алмаштыру
file security	защита файла	файл иминлеге
file system	файловая система	файл системасы
file transfer protocol (FTP)	протокол FTP	FTP протоколы
file type	тип файла	файл тибы
fill effect	способ заливки	буяу ысулы
filter	фильтр	фильтр
financial	финансовый	финанс ...ы
find	найти	табу; эзләү
fine	отличный	бик яхшы, шәп
fingerprint reader	сканер отпечатков пальцев	бармак эзен тану җайланмасы
finish	**I** *гл.* завершить, окончить **II** *сущ.* завершение	**I** *ф.* тәмамлау, төгәлләү **II** *и.* финиш, тәмамланыш, төгәлләү
finish date	дата окончания	тәмамлану датасы
firewall	брандмауэр, стена безопасности, заслон	брандмауэр, иминлек дивары

firework	фейерверк	фейерверк
first	первый	беренче
first-time user	новый пользователь	яңа кулланучы
fixed positioning	абсолютное положение	тотрыклы урнаштыру
flag	**I** *сущ.* флажок **II** *гл.* обозначить флажком	**I** *и.* тамга **II** *ф.* тамга кую
flagged	помеченный	тамгаланган
flash	вспышка	яктырту
flash player	флеш-плеер	флеш уйнаткыч, флеш плеер
flip	**I** *сущ.* 1. щелчок 2. флип, транспонирование [изображения в анимации] **II** *гл.* 1. отобразить зеркально 2. перебросить из одного состояния в другое	**I** *и.* 1. чиртү 2. флип, [анимациядә сурәтнең] кире тәңгәлен ясау **II** *ф.* 1. кире тәңгәлен чагылдыру 2. рәвешен үзгәртү
flip ahead	пролистнуть вперёд	[битне] алга сикертү, алга күчү
flip horizontal	отразить слева направо	сулдан уңга күрсәтү
flip vertical	отразить сверху вниз	өстән аска күрсәтү
floating toolbar	перемещаемая панель инструментов	күчмә кораллар панеле

floating-point number	число с плавающей точкой	йөзмә нокталы сан (сан тәртибе анык күрсәтелгән рациональ сан тур.)
floppy disk	дискета, гибкий диск	дискета, сыгылмалы диск
floppy disk drive	дисковод гибких дисков	сыгылмалы дисклар йөрткече
flowchart	блок-схема	блок-схема
fluorescent	флуоресцентный	флуоресцент, ялтыравык
focus	фокус	фокус
folder	папка	папка
font	шрифт	шрифт
font condensing	уплотнение шрифта	шрифтны тыгызлау
font expansion	разрядка	шрифтны сирәкләү
font previewer	средство просмотра шрифтов	шрифт күрсәткеч
font size	размер шрифта	шрифт зурлыгы
font style	начертание шрифта	шрифт стиле
footer	нижний колонтитул	аскы колонтитул
foreground color	цвет переднего плана, цвет	актив төс, эш төсе, төп төс
forget	забыть	оныту

form	форма	форма
form field	поле формы	форма күзе
formal parameter	формальный параметр	формаль параметр (системада нинди дә булса гамәл башкарылачагы турында мәгълүм булганда, аның исемендә чагыла торган күрсәткечләр)
format	**I** *сущ.* формат **II** *гл.* форматировать	**I** *и.* формат **II** *ф.* форматлау
formula	формула	формула
forward	переадресовать	яңа адресатка җибәрү
forward slash	косая черта	авыш сызык
fraction bar	дробная черта	вакланма сызыгы
frame	**I** *сущ.* 1. кадр, рамка, оболочка 2. фрейм, область **II** *гл.* вставить в рамку, выделить рамкой	**I** *и.* 1. кадр, рамка, кыса, тышча 2. фрейм (электрон текст битенең турыпочмаклы мәйданчыгы) 3. фрейм (HTML теленә хас булган, веб сәхифә экранын өлешләргә бүлү мөмкинлеге бирә торган чара) **II** *ф.* рамкага алу, рамка белән билгеләү
free hosting	бесплатный хостинг	бушлай хостинг, түләүсез хостинг (мәгълүмат урнаштыру хезмәте тур.)

freeze	**I** *сущ.* стоп-кадр **II** *гл.* заморозить, зафиксировать	**I** *и.* стоп-кадр, туктатылган кадр **II** *ф.* туктатып тору
frequently asked questions (FAQ)	часто задаваемые вопросы, вопросы и ответы	еш бирелгән сораулар, сорау-җавап
Fri	*см.* **Friday**	
Friday	пятница	җомга
friend	друг	дус
friendly interface	дружественный интерфейс	җайлы интерфейс, уңай интерфейс
froggy program	замысловатая программа, хитрая программа	катлаулы программа, хәйләкәр программа
full	заполнено	тулы
full list	полный список	тулы исемлек
full screen	во весь экран	тулы экран[га]
function	функция	функция
function keys	функциональные клавиши	функциональ төймәләр, гамәли төймәләр
function name	название функции	функция исеме
fuzzing	нечёткое тестирование	сынап карау

G

gadget	гаджет	гаджет
gallery	галерея, коллекция	галерея, коллекция
game	игра	уен
game port	игровой порт	уен порты (уен уйнаганда кулланыла торган җайланманы компьютерга тоташтыру урыны)
game program	игровая программа	уен программасы
game provider	поставщик игр	уен провайдеры
gamma testing	гамма-тестирование	гамма-тестлау (программа продуктын, сатуга чыгарганчы, өченче кат тикшерү этабы)
gapless	без пауз	буш арасыз
gateway	шлюз	шлюз
GB	*см.* **gigabyte**	
general	общий	гомуми
genre	жанр	жанр
Geographic Information System (GIS)	Географическая информационная система (ГИС)	Географик мәгълүмат системасы (ГМС)
gesture	жест	ишарә

gesture	1. графический знак 2. жест	1. график билге (команда яки эзлекле тәртиптә басыла торган берничә төймә) 2. ишарә («кеше – машина» интерфейсында кулланыла торган ишарә телендәге команда)
get	достать, получить	алу
gigabit	гигабит	гигабит
gigabyte	гигабайт	гигабайт
gigahertz (GHz)	гигагерц (ГГц)	гигагерц (ГГц) (секундына 1 миллиард тирбәнеш, ягъни 1 ГГц = 1000 МГц = 109 Гц)
global	глобальный	глобаль
Global Positioning System (GPS)	Система глобального позиционирования (GPS)	Глобаль позицияләү системасы (GPS) (спутниклар ярдәмендә объектның урнашу координатларын билгеләү өчен кулланыла)
global search	глобальный поиск	глобаль эзләү
Global System for Mobile Communications (GSM)	Глобальная система связи с подвижными объектами	Глобаль мобиль элемтә системасы (ГМЭС)
global variable	глобальная переменная	глобаль үзгәрешле
glow	свечение	яктылык каймасы
glyph	глиф	глиф

Gmail	Gmail	Gmail
go	пойти, направиться	килү, бару, юнәлү
go [to]	перейти [к]	[...га] күчү
go up	наверх	өскә
gold	золото	алтын
good	хороший	яхшы
GPS	GPS	GPS
GPS receiver	GPS-приёмник	GPS алгыч
grace period	льготный период	льготалы период
grace time	льготное время	льготалы вакыт
gradient	градиент	градиент
graph	1. график, диаграмма 2. граф	1. график, диаграмма 2. граф (математик объект)
graphic filter	графический фильтр	графика фильтры
graphical user interface	графический интерфейс пользователя, графический пользовательский интерфейс	кулланучының график интерфейсы
graphics accelerator	графический ускоритель, графический акселератор	график тизләткеч
graphics adapter	графический адаптер	график адаптер

graphics editor	графический редактор, редактор изображений	графика редакторы, сурәт редакторы
graphics mode	графический режим	график режим
graphics object	графический объект	график объект
graphics tablet	графический планшет	график планшет
grave accent	гравис	гравис
grayscale	оттенки серого	сорының төсмерләре
greater than or equal to sign	знак «больше или равно»	«зуррак яки тигез» билгесе
green	зелёный	яшел
grid	сетка	челтәр
grid line	линия сетки	челтәр сызыгы
grid origin	начало сетки	челтәрнең башы
group	группа	төркем
grungy program	1. неряшливо написанная программа 2. нетехнологическая программа, нежизнеспособная программа	1. төгәл булмаган программа 2. технологик хаталы программа, эшләми торган программа
guide	направляющая	тигезләгеч
guidelines	рекомендации	киңәш

H

hacker	хакер	хакер (гадәттә, явыз ният белән, иминлек системаларын җимереп, икенче бер компьютерга яки системага үтеп керүче кеше тур.)
hairline	наитончайшая линия, волосная линия	кылсызык (дисплей күрсәтә яки принтер бастыра алган иң нечкә сызык)
handheld computer	карманный компьютер (КПК)	кесә компьютеры
handheld scanner	ручной сканер	кул сканеры
handle	**I** *сущ.* [собственный] идентификатор, дескриптор 2. двойной указатель 3. метка-манипулятор **II** *гл.* обработать	**I** *и.* идентификатор, таныклама, дескриптор (файлны ачу, системаның аерым өлешләренә керү һ. б. ш. өчен кулланыла торган номер) 2. икенчел күрсәткеч, күрсәткечкә күрсәткеч 3. манипулятор тамга, манипуляция тамгасы (сайланган график объектны аерып күрсәтү, сурәтне икенче урынга күчерү, аның формасын үзгәртү һ. б. ш. өчен кулланыла) **II** *ф.* эшкәртү

handout	раздаточные материалы	дидактик материал (дәрестә укучыларга таратыла торган материаллар тур.)
handsfree	режим «свободные руки»	«буш кул» режимы (телефонны кулга алмыйча гына ярдәмче гарнитура кулланып сөйләшү мөмкинлеге тур.)
handwriting	рукописный текст, рукописный ввод	кулдан кертелгән текст (экранга язып, ясап кертелгән текст, рәсем һ. б. ш.)
handwriting recognition	распознавание рукописного текста	кулъязма [текстны] тану
hanging indent	выступ	чыгынты
hard copy	твёрдая [документальная] копия	каты [документаль] нөсхә, каты копия
hard disk (HD)	жёсткий диск	каты диск
hard disk controller	контроллер жёсткого диска	каты диск контроллеры
hard disk drive	жёсткий диск	каты диск
hardware (HW)	аппаратные средства, аппаратура компьютера, оборудование	компьютер аппаратурасы (компьютер яки аңа тоташкан җайланмаларның җыйма атамасы)
hardware block	аппаратный блок	аппарат блогы

hardware compatibility	аппаратная совместимость	аппаратларның ярашлылыгы
hardware error	аппаратная ошибка, ошибка в аппаратуре	аппаратура хатасы
hardware failure	сбой оборудования	җиһазның эшләүдән туктавы, җиһаз төзексезлеге
hardware interrupt	аппаратное прерывание	аппаратның эшләүдән туктавы
hardware key	аппаратный ключ	аппарат ачкычы (системаны саклау максатында кулланыла)
hatch	штриховка	штрихлау
hate speech	агрессивная речь	агрессив сөйләм
head	1. головка 2. заголовок списка	1. эшләпә (магнит тасмалы дискйөрткечнең мәгълүмат укый, яздыра яки сыздыра торган детале) 2. исемлек башлыгы
header	1. заголовок 2. верхний колонтитул	1. башлык 2. өске колонтитул
header row	строка заголовков	башлык юлы
header source	источник заголовков	башлык чыганагы
heading style	стиль заголовка	башлык стиле
headset	гарнитура	гарнитура

heap	хип	хип (компьютер хәтеренең динамик рәвештә бүленә торган өлеше)
heart	сердце	йөрәк
heat sink	радиатор-теплосъёмник, теплоотвод	суыткыч радиатор, җылыүткәргеч
help	1. помощь 2. справка	1. ярдәм 2. белешмә
help line	строка подсказки	ярдәм юлы
help screen	экран справки	белешмә экраны
help-desk	компьютерная служба помощи, справочный стол	компьютер ярдәме хезмәте, белешмә өстәле (компьютерга бәйле мәсьәләләр белән мөрәҗәгать итүчеләргә ярдәм күрсәтү өчен эшләнгән программа тәэминаты)
helpful	полезный	файдалы
heterogeneous network	гетерогенная сеть	гетероген челтәр, катнаш челтәр (операцион системалары, челтәр карталары һ. б. булган компьютерларны берләштерә)
hexadecimal (HEX)	шестнадцатеричная система счисления	уналтышарлы санау системасы
hibernate	перейти в режим гибернации	гибернация режимына күчү

hibernation	гибернация	гибернация
hidden	скрытый	яшерен, яшерелгән, күренмәс
hidden file	скрытый файл	яшерен файл
hidden line	невидимая линия	күренмәс сызык
hidden surface	невидимая поверхность	күренмәс өслек
hidden text	скрытый текст	яшерен текст
hide	скрыть	күренмәс итү, яшерү
hierarchical database	иерархическая база данных	иерархияле мәгълүмат базасы
hierarchical menu	подменю, вложенное меню	эчке меню, катлы меню
hierarchical network	иерархическая сеть	иерархияле челтәр
hierarchy	иерархия	иерархия
high	высокий	югары
high density (HD)	высокая плотность [записи]	югары тыгызлык
high frequency (HF)	высокая частота	югары ешлык
highlight	выделить	аерып күрсәтү

high-low lines	коридор колебания	өске һәм аскы сызыклар аралыгы
high-resolution graphics (HRG)	графика высокого разрешения	югары төгәллекле графика, югары сыйфатлы графика
high-speed modem	высокоскоростной модем	югары тизлекле модем
histogram	гистограмма	гистограмма
history	история, журнал	тарих, журнал (мәс., системага кертелгән үзгәрешләрнең эзлекле исемлеге)
hit	**I** *сущ.* 1. обращение, посещение, хит 2. успешный результат (поиска), хит **II** *гл.* нажать и отпустить [клавишу]	**I** *и.* 1. [интернет-сәхифәгә] мөрәҗәгать итү, керү, хит (кулланучыларның сәхифәгә мөрәҗәгать итү санына карап, сәхифәнең, анда реклама урнаштыру максатында, популярлыгы билгеләнә) 2. уңышлы нәтиҗә (мәгълүмат базасыннан эзләү тур.), хит **II** *ф.* [төймәгә һ. б. ш. га] басу, басып алу
hold	*см.* **hold down**	
hold down	удержать	ычкындырмыйча басып тору (мәс., тычкан яки клавиатура төймәсенә)

home	**I** *сущ.* 1. начало, начало координат, исходная позиция **II** *прил.* 1. домашний 2. базовый, начальный, исходный	**I** *и.* 1. баш, координатлар башы, башлангыч позиция **II** *с.* 1. өй ...ы; алгы 2. төп, башлангыч
home banking	системы «клиент – банк»	«клиент – банк» системалары (клиентка телефон, компьютер һ. б. ш. техник җайланмалар ярдәмендә банк хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген бирә)
home computer	домашний компьютер	өй компьютеры
home office	домашний офис	өй офисы (зур булмаган фирмада хезмәткәрләрнең өйдә эшләвен оештыруда кулланыла)
home page	домашняя страница	өй сәхифәсе
homegroup	домашняя группа	өй төркеме
homegrown software	любительское программное обеспечение	һәвәскәр программа тәэминаты
hook	ловушка	тозак, капкын
horizon	горизонт	офык
horizontal menu	горизонтальное меню	горизонталь меню
host	узел	төп компьютер, хуҗа компьютер

hosting	*см.* **hosting service**	
hosting service	хостинг, услуги по размещению информации [на узлах Web]	хостинг, [Web төеннәрдә] мәгълүмат урнаштыру хезмәте
hostname	имя узла	төп компьютер исеме
hot	популярные	популяр, киң таралган
hot key	«горячая» клавиша, быстрая клавиша	«кайнар» төймә, тизтөймә
hot swapping	«горячая» замена, замена во время работы	«кайнар» алыштыру, эшләп торганда алыштыру (сафтан чыккан деталь яки җайланманы системаны эшләүдән туктатмыйча гына аеру яки икенчесенә алыштыру)
hot switching	«горячая» коммутация	«кайнар» коммутация, «кайнар» тоташтыру (электр тогы үтә торган линияне тоташтыру һәм өзү)
hotfix	заплата	ямаулык (программа тәэминатында яңа гына ачыкланган хаталарны тиз арада төзәтү мөмкинлеге бирә торган код)
hour	час	сәгать
householding application	система для анализа рынка	базар анализлау системасы (программа кушымтасы)

hub	[сетевой] концентратор, хаб	[челтәр] концентратор[ы], хаб
huge	огромный	бик зур
hybrid computer	гибридный компьютер, аналого-цифровой компьютер	гибрид компьютер, аналоглы-цифрлы компьютер
hyperlink	гиперссылка	гиперсылтама
hyperlink field	поле гиперссылки	гиперсылтама күзе
hypermedia	гипермедиа, гиперсреда	гипермедиа, гипермохит (төрле характердагы мәгълүматны, мәс., текст, видео, графика, тавышны бергә оештыруның киңәйтелгән ысулы)
hypertext	гипертекст	гипертекст
Hypertext Transfer Protocol	протокол HTTP	HTTP протоколы
hyphen	дефис	сызыкча, дефис
hyphenation	расстановка переносов	иҗекләргә бүлү, юлдан-юлга күчерү
I/O request packet	пакет запроса ввода-вывода	кертү-чыгару турында таләп пакеты

icon	1. иконка, пиктограмма 2. образ, изображение	1. пиктограмма, тамгачык, билге-сурәт (график интерфейста кирәкле инструментны, җайланма, папка һ. б. ш. ны сайлау өчен кулланыла торган шартлы билге) 2. сурәт
icon menu	пиктографическое меню	пиктографик меню
iconic interface	графический интерфейс	график интерфейс
ICQ (I seek you)	ICQ [ай си кью – я ищу тебя]	ICQ [ай си кью – мин сине эзлим] (үзәкләштерелгән тиз хәбәрләшү хезмәте)
ID	*см.* **identifier**	
identification system	идентификационная система	идентификация системасы, тәңгәлләштерү системасы
identifier	идентификатор, признак, метка	идентификатор, танычык исем, билге, тамга (1. үзгәрешле, константа һ. б. ш. исеме 2. җайланманың логик исеме)
identify	идентифицировать, отождествить, установить	идентификацияләү, тәңгәлләштерү, ачыклау

identity	идентичность, тождественность	тиңдәшлек, тәңгәллек
idle	*см.* **idle mode**	
idle mode	режим ожидания, нерабочий режим	көтү режимы, эшләми торган режим
idle time	время ожидания, простой	көтү вакыты, тик тору [вакыты]
ignore	отклонить, игнорировать	кире кагу, игътибарга алмау
illegal	недопустимый, некорректный	тыелган, ялгыш, дөрес булмаган (программа тарафыннан кабул ителми торган кыйммәт тур.)
illegal instruction	запрещённая команда	тыелган команда
IM	*см.* **instant messaging**	
image	изображение	сурәт
image compression	сжатие изображений	сурәтләрне тыгызлау
image graphics	растровая графика	растрлы графика
image processing	обработка изображения	сурәт эшкәртү
image recognition	распознавание изображения	сурәт тану, сурәт аеру

image stabilization	стабилизация изображения	сурәтне тотрыклыландыру
imaging	работа с образами дисков	сурәт эшкәртү
imaging device	устройство обработки изображений	сурәт эшкәртү җайланмасы
immediate access	*см.* **direct access**	
import	импортировать	импортлау, күчерү (мәгълүмат тур.)
important	важный	әһәмиятле, мөһим
impossible	невозможный	мөмкин булмаган, мөмкин түгел
inactive	неактивный	актив булмаган, эшләмәгән
inactive program	неактивная программа	актив булмаган программа, эшләмәгән программа
inactive window	неактивное окно	актив булмаган тәрәзә
inbox	входящие	килгәннәр (хатлар, шалтыратулар һ. б. ш.)
Inbox folder	папка «Входящие»	«Килгәннәр» папкасы
incident management	контроль происшествий	вакыйгалар контроле
incompatibility	несовместимость	ярашмау, ярашмаулык

incompatible	несовместимый	[бер-берсенә] ярашмаган
incorrect	неправильный, некорректный	ялгыш, дөрес түгел
indent	отступ	керенте
indigo	индиго	индиго (төс)
info	*см.* **information**	
infobase	информационная база	мәгълүмат базасы
informatics	информатика	информатика
information	информация	мәгълүмат, информация
information agent	информационный агент	мәгълүмат агенты, информация агенты (базадан кирәкле мәгълүматны эзләп табу өчен кулланыла торган программа)
Information bar	панель информации	мәгълүмат панеле, информация панеле
information capacity	информационная ёмкость, информационный объём	мәгълүмат сыешлыгы, мәгълүмат күләме
information environment	информационная среда	мәгълүмат мохите, информацион мохит

information processing	обработка информации	мәгълүмат эшкәртү, информация эшкәртү
information system	информационная система	мәгълүмат системасы, информацион система
information technology (IT)	информационная технология (ИТ)	мәгълүмат технологиясе (МТ), информацион технология
infotip	подсказка	өстәмә ярдәм, өстәмә мәгълүмат
infrared interface	инфракрасный интерфейс	инфракызыл интерфейс
infrared mouse	инфракрасная мышь	инфракызыл тычкан
inheritance	наследование	эзлеклелек, буыннан-буынга күчү (икенчел объектларның беренчел объектларга караган мәгълүмат һәм ысуллардан файдалануы тур.)
initialization	инициализация	инициализация, әзерләү
initialize	инициализировать	инициализацияләү, әзерләү
initiation	инициирование	башлау, башлап җибәрү, эшләтеп җибәрү
ink	краситель, чернила	кара, буяу

inking	рукописный ввод	кулдан язу, кулдан ясау
ink-jet printer	струйный принтер	агынтылы принтер
input	**I** *сущ.* 1. ввод, вход, подача 2. устройство ввода 3. входной сигнал 4. входные данные; входная информация **II** *гл.* ввести данные [в машину]	**I** *и.* 1. кертү, керү 2. [мәгълүмат һ. б. ш.ны машинага] кертү җайланмасы 3. керү сигналы 4. кертелә торган мәгълүмат **II** *ф.* [машинага] мәгълүмат кертү
input cell	ячейка ввода	кертү оясы, кертү күзәнәге
input data	входные данные	кертеләсе мәгълүмат
input device	устройство ввода	кертү җайланмасы
input field	поле ввода	кертү күзе
input instruction	команда ввода	кертү командасы
input parameters	входные параметры	керү параметрлары
input statement	оператор ввода	кертү операторы
input-output device	устройство ввода-вывода	кертү-чыгару җайланмасы
insert	вставка	өстәп кую
insert mode	режим вставки	өстәү режимы

insertion point	точка вставки	өстәп кую ноктасы
install	установить	урнаштыру
installation	установка	урнаштыру
installed	установленный	урнаштырылган
installer	инсталлятор	инсталлятор, [программа] урнаштыргыч (аерым программа яки кушымта программаларны урнаштыруны җиңеләйтә)
instance	экземпляр	нөсхә, экземпляр
instant message	мгновенное сообщение	кыска хәбәр, җәһәт хәбәр
instant messaging (IM)	мгновенный обмен сообщениями	җәһәт хәбәрләшү (ачык челтәрдә оператив хәбәрләшү мөмкинлеге бирә торган ICQ тибындагы система чаралары)
instruction	команда, инструкция	команда, боерык, инструкция (программа төзү теленең түбән дәрәҗәсендә кабул ителгән)
integer	целое число	бөтен сан
Integrated Services Digital Network (ISDN)	Цифровая сеть с комплексными услугами	Цифрлы челтәр аша комплекслы хезмәт күрсәтү

integration	интеграция, объединение	интеграция, берләштерү
intelligent interface	интеллектуальный интерфейс	интеллектуаль интерфейс
intelligent programming system	интеллектуальная система программирования	интеллектуаль программалау системасы
intelligent tutorial system	интеллектуальная обучающая система	интеллектуаль уку-укыту системасы
intensity	интенсивность, яркость, сила (света), глубина	интенсивлык (сигнал яки тавыш көчен, шулай ук яктылык чыганагының тирәнлеген күрсәтә торган берәмлек)
interactive	интерактивный	интерактив
interface	интерфейс	интерфейс
interface device	устройство сопряжения	интерфейс җайланмасы, ярашыру җайланмасы
international	международные	халыкара
International Organization for Standardization	Международная организация по стандартизации	Халыкара стандартлаштыру оешмасы (ХСО)
Internet	Интернет	Интернет

Internet access provider	поставщик услуг Интернета	Интернет провайдеры
Internet address	адрес в Интернете	Интернеттагы адрес
Internet cafe	интернет-кафе	интернет-кафе
Internet connection	подключение к Интернету	Интернетка тоташу
Internet Service Provider (ISP)	интернет-провайдер, поставщик услуг Интернета	Интернет провайдеры, Интернет хезмәте күрсәтүче, Интернет белән тәэмин итүче
interpretation	интерпретация, выполнение в режиме интерпретации	интерпретация, интерпретация режимында эшләү (махсус программа – интерпретатор тарафыннан башкарыла; эзлекле тәртиптә һәрбер боерыкны эшкәртеп үти)
interpreter	интерпретатор	интерпретатор (программа яки программа төзү мохите)
interrupt (INT)	прерывание	туктату [механизмы], өзү [механизмы] (тышкы вакыйгаларга яки программаларның эшләвендә булган кимчелекләргә карата процессорның вакытында җавап кайтаруын тәэмин итә)

interrupt controller (IC)	контроллер прерываний	туктату контроллеры, өзү контроллеры
interrupt list	список прерываний	өзү[ләр] исемлеге
interval	интервал	ара, интервал
intro	*см.* **introduction**	
introduction	введение	кереш, кереш сүз
invalid	недопустимый, недействительный, неверный	яраксыз
invitation	приглашение	чакыру
invite	**I** *гл.* пригласить **II** *сущ.* приглашение	**I** *ф.* чакыру **II** *и.* чакыру хәбәре
IP address	IP-адрес	IP адрес
iPad	планшет iPad	iPad планшеты
island	остров	утрау
italic	курсив	курсив
item	элемент	элемент
iteration	итерация	итерация

Jan	*см.* **January**	
January	январь	гыйнвар
JavaScript	язык сценариев JavaScript	JavaScript сценарийлар теле
job	задание	бирем
join	объединение	берләштерү, кушу
joke program	программа-шутка	шаярту программасы
journal	журнал	көндәлек
journal entry	запись журнала	көндәлектәге язу
joystick	джойстик	джойстик
Jul	*см.* **July**	
July	июль	июль
Jun	*см.* **June**	
June	июнь	июнь
junk	*см.* **junk email**	
junk mail	нежелательная почта	кирәксез почта
justification	выравнивание	тигезләү
justify	выровнить	тигезләү

K

KB	*см.* **knowledge base**	
kbyte	кбайт, кб	кбайт, кб
keep	оставить, сохранить	калдыру, саклау
kernel	ядро	төш
kerning	кернинг	кернинг (компьютерда җыелган текстта ике символ арасын көйләү, гадәттә, киметү)
key	1. клавиша 2. ключ	1. төймә 2. ачкыч
key code	код клавиши	төймә коды
key combination	сочетание клавиш	төймәләр комбинациясе, төймәләр кушылмасы (төймәләргә берьюлы басу тур.)
key sequence	последовательность клавиш	төймәләр эзлеклелеге (төймәләргә бер-бер артлы басу тур.)
keyboard	клавиатура	клавиатура, төймәсар
keyboard layout	раскладка клавиатуры	клавиатура җәелеше
keyboard shortcut	сочетание клавиш	клавиатура тизләткече, тизтөймә, «кайнар» төймә

keypad	дополнительная клавиатура	өстәмә клавиатура, янклавиатура
keyword	ключевое слово	ачкыч сүз
keyword parameter	параметр ключевого слова	ачкыч сүз параметры
kilobit	килобит	килобит
kilobyte	килобайт	килобайт
kissing	поцелуй	үбү
kit	набор, комплект, конструктор	җыелма, комплект, конструктор
knowledge base	база знаний	белем базасы

L

label	**I** *сущ.* 1. метка 2. этикетка, наклейка **II** *гл.* подписать, наклеить этикетку	**I** *и.* 1. тамга, билге 2. этикетка, ярлык **II** *ф.* тамгалау, билге кую
landscape	альбомная ориентация	альбомча урнаштыру
language	язык	тел
language group	языковая группа	телләр төркеме
language pack	языковой пакет	телләр пакеты

large	большой	зур
laser disk	[аналоговый] лазерный диск	[аналоглы] лазер диск
laser disk drive	накопитель на лазерных дисках	лазер дискйөрткеч
laser pointer	лазерная указка	лазер күрсәткеч [таяк]
laser printer	лазерный принтер	лазер принтер
last	последний	соңгы
later	позже	соңрак
latitude	широта	киңлек
laughing	смех	көлү
launch	запуск	эшләтеп җибәрү
launch power	выходная мощность	чыгудагы егәрлек (мәс., тапшыргычта)
launcher	средство запуска	эшләтеп җибәргеч
lavender	сиреневый	аксыл шәмәхә, сыек миләүшә
layer	уровень	дәрәҗә, катлам, кат
layered driver	многоуровневый драйвер	күпкатлы драйвер
layout	1. схема размещения 2. структура 3. план 4. конфигурация	1. урнашу схемасы 2. структура 3. план 4. конфигурация

LCD	ЖК-монитор, жидкокристаллический монитор	сыек кристаллы дисплей, сыек кристаллы монитор
left	слева	сулдан, сулда
left align	выровнить по левому краю	сулдан тигезләү
left arrow	стрелка влево	сул ук (сул якка юнәлгән ук билгесе)
left indent	отступ слева	сулдан чигенеш
left justification	выравнивание влево	сулга тигезләү
left-to-right	слева направо	сулдан уңга
legend	условные обозначения, легенда	легенда
legend keys	условные обозначения	аңлатма билгеләр
length	длина	озынлык
less	меньше	кимрәк
less than sign	знак «меньше»	«кечерәк» («кимрәк») билгесе
lesson	урок	дәрес
level	уровень	дәрәҗә
leveling	выравнивание	дәрәҗәләү

lexicographic order	лексикографический [словарный] порядок	лексикографик тәртип
library	библиотека	китапханә, тупланма
library program	библиотечная программа	китапханә программасы, тупланма
license	лицензия	лицензия, рөхсәтнамә
license terms	условия лицензии	лицензия шартлары
life cycle (life-cycle)	жизненный цикл	яшәү циклы
life time	срок службы	файдалану срогы, файдалану мөддәте
light pen	световое перо	яктырткыч каләм
lime	лайм	лайм, яшькелт сары
line	строка	юл
line break	разрыв строки	юл ахыры
line chart	линейчатый график	сызыклы график
line spacing	междустрочный интервал	юлара интервал
line starve	возврат строки, переход на предшествующую строку	юлны кайтару, кире алдагы юлга күчү

linear list	линейный список	тармаксыз исемлек
link	1. связь 2. ссылка	1. бәйләнеш 2. сылтама
linked object	связанный объект	бәйле объект
list	список	исемлек
list box	окно списка	исемлек тәрәзәсе
list button	кнопка раскрытия списка	исемлекне ачу төймәсе
list element	*см.* **list item**	
list item	элемент списка	исемлек элементы, исемлек өлеше
list separator	разделитель элементов списка	исемлек аергыч
listen	прослушать	тыңлау
live	1. живой (звук) 2. прямой (эфир)	1. җанлы (тавыш) 2. турыдан-туры (эфир)
live data	оперативные данные	оператив мәгълүмат
live online classroom	онлайн-урок	онлайн дәрес
live session	совместный сеанс	уртак сеанс
live tile	живая иконка, динамическая плитка	җанлы төймә

load	загрузка	йөкләү
load module	загрузочный модуль	йөкләү модуле
loadable driver	загружаемый драйвер, нерезидентный драйвер	йөкләнә торган драйвер, резидент булмаган драйвер
loadable font	загружаемый шрифт	йөкләнә торган шрифт
loader	загрузчик	йөкләгеч, йөкләүче
loading	загрузка	йөкләү
local	локальный	локаль
local area network	локальная сеть	локаль челтәр
local disk	локальный диск	локаль диск
local group	локальная группа	локаль төркем
local object	локальный объект	локаль объект
local printer	локальный принтер	локаль принтер
local variable	локальная переменная	локаль үзгәрешле
localization	локализация	локализация, локальләштерү (мәс., миллиләштерү, татарчалаштыру)
locate	находить	табу
location	расположение, место	урнаштыру урыны

location-independent	независимый от местонахождения	урынга бәйләнмәгән
lock	замок, блокировка	йозак, блоклау
lock screen	экран блокировки	бикләү экраны, блоклау экраны
locked	заблокированный	чикләнгән, бикле (кулланышы чикләнгән файл тур.)
lockout	блокировка	локаут, блоклау, тыю
lodgings	жильё	торак
log	журнал	журнал
log file	файл журнала	журнал файлы
log in	войти [в систему, в сеть]	[системага, челтәргә] керү
log off	выйти [из системы]	[системадан] чыгу
log on	войти [в систему]	[системага] керү
log out	выйти [из системы, из сети]	[системадан, челтәрдән] чыгу
logic analyzer	логический анализатор	логик анализатор
logical	логический	логик
logical programming	логическое программирование	логик программалаштыру

login	логин, условное имя (входа в систему); регистрация в сети	логин, шартлы исем; челтәрдә теркәлү
logo	эмблема	эмблема
logout	выход [из системы, из сети]	[системадан] чыгу, [челтәрдән] чыгу
long	длинный, долгий	озын, озак
longer	длиннее	озынрак, озаграк
longitude	долгота	озынлык
lost data	потерянные данные	югалган мәгълүмат
low	низкий	түбән
lowercase	нижний регистр	аскы регистр

M

machine	компьютер, машина, сетевая станция	компьютер, санак, машина, челтәр станциясе
machine address	машинный адрес, физический адрес	машина хәтерендәге адрес, физик адрес
machine code	машинный код, программа на машинном языке	машина коды, машина телендәге программа

machine failure	машинный сбой, аппаратный сбой, сбой	машина өзеклеге, аппарат өзеклеге, өзеклек (машина яки башка җайланмалар эшләмәү аркасында, эш туктап тору)
machine intelligence	машинный интеллект	машина интеллекты
machine learning	устройство со средствами самообучения, машинное обучение	мөстәкыйль өйрәнү җайланмасы, машина ярдәмендә өйрәтү
macro	макрос	макрос
macro call	макровызов, обращение к макрокоманде	макрочакыру (операция коды сыйфатында макрос исемен куллану)
macro generator	макрогенератор, макропроцессор	макрогенератор, макропроцессор
macro learn mode	режим формирования макрокоманд	макрокоманда төзү режимы
macro virus	макрокомандный вирус	макрокоманда вирусы (Word for Windows текст процессоры ярдәмендә төзелгән документ файлларын зарарлый торган программа)
macro-enabled	с поддержкой макросов	макрослы; макрослар кушылган режим

mad	злой	усал
magnetic card	магнитная карта	магнит карта (мәгълүмат яздыру өчен бер яки берничә магнит полоса төшерелгән карта)
magnetic tape	магнитная лента	магнит тасма
magnifier	экранная лупа	экран лупасы
mail	**I** *сущ.* почта, почтовая корреспонденция, письмо, сообщение **II** *гл.* посылать по почте	**I** *и.* почта, хат, хәбәр **II** *ф.* почта аша җибәрү
mail address	почтовый адрес	почта адресы
mail bridge	почтовый мост	почта күпере (берничә челтәрне тоташтырып, үзара җибәрелә торган хәбәрләрне алдан күрсәтелгән билгеләр нигезендә тикшереп тору җайланмасы)
mail filter	почтовый фильтр	почта фильтры (килгән хәбәрләрне баш исеменә карап эшкәртү һәм төркемләү операцияләрен башкара)
mail hub	*см.* **mail server**	
mail merge	слияние почты	почтаны берләштерү

mail recipient	получатель электронной почты, адресат	хат алучы, адресат
mail server	почтовый сервер	почта серверы (1. кулланучыларның электрон почтасы белән идарә итү компьютеры 2. электрон почта аша кулланучылар сораган мәгълүматны тарату программасы)
mailbomb	почтовая атака	почтага һөҗүм (хат алучының почта программасына зыян салу нияте белән аның электрон почта адресына күпләп хәбәр җибәрү)
mailbot	почтовый робот	почта роботы
mailbox	почта, почтовый ящик	почта тартмасы
mailer	почтальон	почтальон
mailing address	почтовый адрес	почта адресы
mailing label	почтовая наклейка	почта ярлыгы
mailing list	*см.* **distribution list**	
main	основной	төп
main document	основной документ	төп документ

main memory	оперативная память, ОЗУ	оператив хәтер
main program	основная программа	төп программа
main storage	оперативная память, основная память, ОЗУ	оператив хәтер, төп саклагыч
main store	*см.* **main storage**	
main window	главное окно	төп тәрәзә
maintain	поддерживать, обслуживать	эшләтү, хезмәт күрсәтү (компьютер һ. б. ш. тур.)
maintenance	эксплуатация, техническое обслуживание	техник хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү
male	**I** *прил.* мужской **II** *сущ.* мужчина	**I** *с.* ир-ат ...ы **II** *и.* ир-ат
malfunction	сбой, ошибка	хата, өзеклек
malicious	вредоносный	зыянлы, зарарлы
malware	вредоносная программа	зарарлы программа
manage	управлять	идарә итү
manager	программа управления	идарә программасы
mandatory	обязательный	мәҗбүри

manual	**I** *сущ.* руководство, справочник **II** *прил.* ручной, неавтоматический	**I** *и.* кулланма, белешмә **II** *с.* кулдан эшләнә торган
manual mode	ручной режим	кул режимы (җайланма яки кушымтаның кирәкле мәгълүматны кулдан кертүне таләп иткән эшләү режимы)
manual testing	ручное тестирование, неавтоматическое тестирование	кулдан сынау (программаның эшләвен тикшерү этабында кулдан мәгълүмат кертү, анализ ясау һ. б. ш.)
manually	вручную	кулдан, кул белән
manufacturer	[фирма-]изготовитель, производитель	җитештерүче [фирма], эшләп чыгаручы
man-years	человеко-лет	кеше-ел (катлаулы программа продуктын эшләгәндә үлчәү берәмлеге буларак кулланыла)
map	**I** *сущ.* карта, таблица **II** *гл.* 1. отобразить, установить соответствие 2. преобразовать	**I** *и.* карта, таблица **II** *ф.* 1. чагылдыру, тәңгәлләштерү 2. әвереләдерү
mapping	преобразование	1. әверелдерү, тәңгәлләр төзү 2. хәреф белән билгеләү (челтәрдәге дисклар тур.)

Mar	*см.* **March**	
March	март	март
margin	поля	чит, кырый
mark	**I** *гл.* маркировать **II** *сущ.* метка	**I** *ф.* тамгалау **II** *и.* тамга
marker	маркер	маркер
marquee	1. инструмент «выделение прямоугольником» 2. прямоугольная область, охватывающая выделенные объекты или выделенные части изображения	1. «турыпочмак белән аеру» коралы 2. турыпочмак белән аерып алынган объект яки сурәтнең бер кисәге
mass storage	массовая память	гомуми хәтер
master	ведущий, главный, основной (об устройстве)	төп (җайланма тур.)
master clock	главный генератор тактовых импульсов	тактлы импульсларның төп генераторы
master data	основные данные	төп мәгълүмат
master directory	главный каталог	төп каталог
master file	основной файл	төп файл
master index	основной индекс	төп индекс

master key	основной ключ, первичный ключ	төп ачкыч, беренчел ачкыч
master page	шаблон страницы (в НИС)	бит шаблоны, бит өлгесе (нәшрият системаларында)
matching parentheses	парные скобки	кушҗәя, парлы җәяләр
matrix	**I** *сущ.* матрица **II** *прил.* матричный	**I** *и.* матрица **II** *с.* матрицалы, матрица ...ы
matrix printer	матричный принтер	матрицалы принтер, энәле принтер
matte	виньетка, маска	бизәк үрнәге, виньетка, маска
maximize	развернуть	зурайту, җәю
May	май	май
maybe	может быть	бәлки
MB	*см.* **megabyte**	
Mb	*см.* **megabit**	
Mbit	*см.* **megabit**	
Mbyte	*см.* **megabyte**	
media	медиа	мультимедиа

media clip	клип мультимедиа	медиаклип, мультимедиа клибы
media file	файл мультимедиа	медиафайл, мультимедиа файлы
media server	сервер мультимедиа	медиасервер, мультимедиа серверы
media stream	поток видео-, аудиоданных	видео-, аудиомәгълүмат агымы
medialess	бездисковая	дисксыз
medium	**I** *сущ.* среда **II** *прил.* средний	**I** *и.* мохит, тирәлек **II** *с.* урта, уртача
meeting	собрание	җыелыш
meeting request	приглашение на собрание	җыелышка чакыру
megabit	мегабит	мегабит (микросхема хәтеренең сыйдырышлылыгын үлчәү берәмлеге; 1 048 576 битка яки 128 Кбайтка тигез)
megabyte	мегабайт	мегабайт, Мбайт (1024 Кбайт яки 2^20 байтка тигез)
member	участник	катнашучы
memo	заметки	искәрмәләр
memory	память	хәтер

memory block	блок памяти	хәтер блогы
storage block	*см.* **memory block**	
memory capacity	ёмкость памяти, объём памяти	хәтер сыйдырышлылыгы, хәтер күләме
memory circuit	микросхема памяти	хәтер микросхемасы, хәтер чибы
memory expansion card	плата расширения памяти	хәтер киңәйтү платасы
memory Interface	интерфейс ОЗУ	оператив хәтер җайланмасы интерфейсы, ОХҖ интерфейсы
memory manager	диспетчер памяти	хәтер диспетчеры
memory module	модуль памяти	хәтер модуле
memory protection	защита памяти	хәтерне саклау
memory segment	сегмент памяти, сегмент	хәтер сегменты, сегмент
memory unit	память ЭВМ	ЭВМ хәтере, компьютер хәтере
menu	меню	меню, сайлак
menu bar	строка меню	меню юлы
menu button	кнопка меню	меню төймәсе
menu item	пункт меню	меню пункты
menu selection	выбор пункта меню	менюдан сайлау

menu-driven	управляемый с помощью меню	менюлы, меню нигезендә эшли торган (программа тур.)
merge	объединить	берләштерү
merged	объединённый	берләштерелгән
merged cell	объединённая ячейка	берләштерелгән оя
message	сообщение	хәбәр, хат
message bar [line]	строка сообщений	хәбәрләр юлы
message box	окно сообщений	хәбәрләр тәрәзәсе
message class	класс сообщений	хәбәр төре, хат төре
message header	заголовок сообщения	хәбәр башы, хәбәр башлыгы
messaging	работа с сообщениями, обмен сообщениями	хәбәрләр белән эш, хәбәрләр алмашу
messaging software	ПО для работы с сообщениями	хәбәрләр белән эшләү өчен программа тәэминаты
meta-application	метаприложение	метакушымта
metadata	метаданные	метамәгълүмат
metafile	метафайл	метафайл
metering	1. учёт лицензий 2. экспозамер	1. лицензияләрнең исәбен алып бару 2. үлчәү

mic	*см.* **microphone**	
micro calculator	микрокалькулятор	микрокалькулятор
microbrowser	микробраузер	микробраузер (акыллы телефон, ягъни смартфон өчен махсус эшләнгән программа)
microchip	микросхема	микросхема
microcode	1. микрокод 2. микропрограмма	1. микрокод (микропрограмма тәшкил иткән микрокомандаларның эзлеклелеге) 2. микропрограмма
micron	микрон (одна миллионная часть метра)	микрон (метрның миллионнан бер өлеше)
microphone	микрофон	микрофон
microprogram	микропрограмма	микропрограмма (процессорның микрокомандалардан торган эчке программасы)
microprogramming	микропрограммирование	микропрограммалау
microsecond	микросекунда (одна миллионная доля секунды)	микросекунда (секундның миллионнан бер өлеше)
middle	**I** *сущ.* центр, середина **II** *прил.* средний	**I** *и.* урта, үзәк **II** *с.* урта, үзәк; уртадагы, үзәктәге

midnight	полночь	төн уртасы
mile per haur (mph)	миль/ч	миль/сәг
min	*см.* **minute**	
minimize	свернуть	кечерәйтү, җыю
minimum	минимум	ким дигәндә
minus	минус	минус
minute	минута	минут
misprint	**I** *сущ.* опечатка, ошибка при печати **II** *гл.* сделать опечатку	**I** *и.* басу хатасы **II** *ф.* басканда хата җибәрү
mistrust	**I** *гл.* не доверять, подозревать **II** недоверие, подозрение	**I** *ф.* ышанмаска, шикләнергә **II** *и.* ышанмау, шикләнү
misuse	1. неправильное применение 2. злоупотребление	1. дөрес кулланмау 2. кирәгеннән артык куллану
mobile	мобильный, передвижной, подвижный	мобиль, күчерелмәле, күчмә
mobile app	мобильное приложение	мобиль кушымта
mobile operator	мобильный оператор, оператор мобильной связи	мобиль элемтә операторы

mobile phone	мобильный телефон	кесә телефоны, мобиль телефон
mode	режим	режим
model	модель	модель
modem	модем	модем
modem server	модемный сервер	модем серверы
moderate	умеренный	уртача
moderation	модерация	модерация
modify	изменить	үзгәртү
Mon	*см.* **Monday**	
Monday	понедельник	дүшәмбе
monitor	монитор	монитор
monitoring	слежение, контроль, мониторинг	күзәтү, контроль, мониторинг
mono	моно	моно
month	месяц	ай
monthly	ежемесячно	ай саен
mood	настроение	кәеф

more	больше	күбрәк
mosaic	мозаика	мозаика
mother board, motherboard	материнская плата	төп плата
mother disc	материнский диск	төп диск
mouse	мышь	тычкан
mouse button	кнопка мыши	тычкан төймәсе
mouse click	щелчок мышью	тычкан белән чиртү
mouse cursor	курсор мыши	тычкан курсоры
mouse pad	коврик для мыши	тычкан аслыгы
mouse port	порт мыши	тычкан порты
move	переместить	күчерү
moved	перемещено	күчерелде
movie	фильм	фильм
multi session-capable disc	многосессионный диск	кат-кат яздырып укыла торган диск
multilingual user interface	многоязычный пользовательский интерфейс	кулланучының күптелле интерфейсы

multimedia	мультимедиа	мультимедиа
multiple	множитель	тапкырлаучы
multiple selection	выбор нескольких элементов	берничә элемент сайлау
multitasking	многозадачность, многозадачная работа, многозадачный режим	күпмәсьәләлелек, күпмәсьәләле эш, күпмәсьәләле режим
multitasking operating system	многозадачная операционная система	күпмәсьәләле операцион система
multithreading	многопотоковый режим, многопотоковость	күпагымлы режим, күпагымлылык
multi-touch inp	мультисенсорный ввод	мультисенсорлы кертү
multiuser	многопользовательский	күпкулланучылы
multiuser system	многопользовательская система	күпкулланучылы система
music	музыка	музыка
mute	отключить звук	тавышны сүндерү
muted	без звука, беззвучно	тавышсыз
my audio	мои аудиозаписи	минем аудиоязмалар

my bookmarks	мои закладки	минем сайт билгеләре
my groups	мои группы	минем төркемнәр
my messages	мои сообщения	минем хәбәрләр
my news	мои новости	минем яңалыклар
my notes	мои заметки	минем язмалар
my photos	мои фотографии	минем фотолар
my profile	мой профиль	минем профиль
my settings	мои настройки	минем көйләнмәләр
my video	мои видеозаписи	минем видеоязмалар

N

naive user	неподготовленный пользователь; пользователь, незнакомый с ЭВМ	әзерлексез кулланучы
name	имя	исем
name server	сервер [преобразования] имён	исемнәр [үзгәртү] серверы
named argument	именованный аргумент	исемле аргумент

named pipe	именованный канал	исемле канал
naming service	система идентификации имён	исемнәрне тәңгәлләштерү системасы (кулланучыга төрле ресурсларга керү мөмкинлеге бирә; мәгълүмат саклауны тәэмин итә)
nanocomputer	нанокомпьютер	нанокомпьютер (1. нанотехнологияләр кулланып төзелгән компьютер 2. молекула зурлыгындагы өлешләрдән җыелган компьютер)
nanotechnology	нанотехнология	нанотехнология (компьютерның элементлар базасын булдыруда кулланыла торган материаллар белән молекула яки атом дәрәҗәсендә эш итүгә корылган алымнар җыелмасы)
narrator	экранный диктор	экран дикторы
national	национальный	илкүләм; милли
national characters	национальные символы	милли символлар
National Language Support (NLS)	поддержка национальных языков	милли телләрдә эшләүне тәэмин итү
native boot	встроенная загрузка	төп йөкләү

native code	собственный код [програм-мы]	[программаның] үз коды
native file format	собственный (частный) фор-мат файлов	файлларның үз (аерым) форматы
native software	собственное ПО	үз программа тәэминаты
natural	натуральный	табигый
natural language	естественный язык	табигый тел (программа төзү теленнән аермалы буларак, кешеләр куллана торган тел)
natural language processor (NLP)	обработка естественного языка, программа обработки ЕЯ	табигый тел эшкәрткеч, табигый телне эшкәртү программасы
natural pencil	текстурный карандаш	гади карандаш, текстур каран-даш
navigate	переходить	күчү
navigation	навигация, передвижение	навигация, күчеп йөрү
navigation bar	панель навигации	навигация панеле
navigation pane	область навигации, панель навигации	навигация даирәсе
navigation satellite	навигационный спутник	навигация иярчене (җир өстендә һәм һавадагы төрле объектларның координатларын һәм тизлеген билгеләү өчен кулланыла)

near-term	ближайший, краткосрочный	якындагы (мәс., максат), кыска сроклы (мәс., фараз)
negative	негативный, отрицательный	негатив, тискәре
neighborhood	район	тирә-як, тирәлек
nested table	вложенная таблица	эчке таблица
nesting depth	глубина вложения, число уровней вложенности	катлаулылык дәрәҗәсе, эчке дәрәҗәләр (катлар) саны (мәс., циклларның)
net	сеть	челтәр
net box	сетевой компьютер, СК	челтәр компьютеры, челтәрдәге компьютер
netbook	нетбук	нетбук
netizen	«житель сети»	«челтәр кешесе»
netmask	маска сети	челтәр өлгесе
netphone	сетевая телефония	челтәр телефониясе
network	сеть	челтәр
network abonent	абонент сети	челтәр абоненты, челтәр абунәчесе
network adapter	сетевой адаптер	челтәр адаптеры, челтәр картасы

network administrator	администратор сети	челтәр администраторы
network application	сетевое приложение	челтәр кушымтасы
network architecture	сетевая архитектура	челтәр архитектурасы
network database	1. СУБД с сетевой архитектурой 2. сетевая СУБД	1. челтәр архитектуралы МБИС 2. челтәр МБИСы
network diagram	сетевой график	челтәрсыман диаграмма
network drive	сетевой диск	челтәр дискы
network management	сетевое управление, управление сетью	челтәр идарәсе
network node (node)	узел сети	челтәр төене
network operating system (NOS, Network OS)	сетевая операционная система, сетевая ОС	челтәр операцион системасы, челтәр ОС
network printer	сетевой принтер	челтәрдәге принтер
neural computer	нейрокомпьютер	нейрокомпьютер
neurocomputer	нейрокомпьютер	нейрокомпьютер (мәгълүмат эшкәртү табигый нейрон системасының эшләү принцибына корылган җайланма)

never	никогда	беркайчан [да]
new	новые	яңа
newer	следующий	чираттагы
news	новости	яңалыклар
newsgroup	группа новостей	яңалыклар җыелмасы
next	далее	алга
nickname	псевдоним	псевдоним, кушамат
night	ночь	төн
no	нет	юк
node	узел	төен
no name	без названия	исемсез
none selected	не выбран	сайланмаган
nonprinting characters	непечатаемые символы	басылмый торган символлар
nonrecoverable	неустранимый, невосстанавливаемый	тергезелми торган, төзәтеп булмый торган
noon	полдень	төш вакыты, өйлә
north	север	төньяк

northeast	северо-восток	төньяк-көнчыгыш
northwest	северо-запад	төньяк-көнбатыш
not applicable	нет данных	мәгълүмат юк, кулланып булмаслык
not specified	не указан	[аерып] күрсәтелмәгән
not valid	недействительный, неправильный	дөрес түгел
note	заметка	искәрмә,
notebook (computer)	ноутбук, портативный компьютер	ноутбук, портатив компьютер
notepad computer	ноутпад	ноутпад
notification	уведомление	искәртү
Nov	*см.* **November**	
November	ноябрь	ноябрь
novice user	начинающий пользователь, пользователь-новичок	өйрәнчек кулланучы
now	сейчас	хәзер
interactive content	интерактивный контент	интерактив материаллар

NTFS file system	файловая система NTFS	NTFS файл системасы
nudge	подталкивание	атлатып күчерү (сайланган объектны тычкан белән түгел, уклы төймә ярдәмендә күчерү)
null device	фиктивное устройство	фиктив җайланма, ялган җайланма
null string	пустая строка	буш юл
number	номер	номер
number system	система счисления	санау системасы
numbered list	нумерованный список	номерланган исемлек
numeric	числовой	санлы
numeric keypad	цифровая клавиатура	саннар клавиатурасы

O

object	объект	объект
object linking and embedding (OLE)	связывание и внедрение объектов	объектларны бәйләү һәм кертү
object-oriented programming (OOP)	объектно ориентированное программирование, ООП	объектка нигезләнгән программалаштыру

Oct	*см.* **October**	
octal number system	восьмеричная система счисления	сигезәрле санау системасы
October	октябрь	октябрь
off	**I** *прич.* выключенный **II** *нар.* выключено	сүндерелгән, сүнгән
offline	**I** *прил.* вне сети, автономный **II** *нар.* вне сети, автономно	**I** *с.* челтәргә тоташмаган, автоном **II** *рәв.* автоном рәвештә, челтәргә тоташмыйча [эшләү]
offline help	автономная справка	автоном ярдәм
offline mode	автономный режим	автоном эш режимы
ok	ок	ок
older	более старый	искерәк (мәс., версия)
on	**I** *прич.* включённый **II** *нар.* включено	кабызган, кабынган
on-board computer	бортовой компьютер	борт компьютеры
one-hot encoding (OHE)	прямое кодирование, прямое отображение	турыдан-туры кодлау, турыдан-туры чагылдыру
ongoing	текущий	агымдагы, хәзерге

online	**I** *прич.* подключённый **II** *нар.* в онлайн режиме	**I** *с. ф.* челтәргә тоташкан **II** *рәв.* онлайн, челтәрдә, онлайн режимда
online account	учётная запись интернет-служб	челтәрдә теркәлү мәгълүматы
online chat	переговоры в онлайновом режиме	онлайн режимында аралашу
online service	онлайновая служба	онлайн хезмәт
online status	режим онлайн	онлайн режим
open	открыть	ачу
open community	открытое сообщество	ачык берләшмә
open systems	открытые системы	ачык системалар
operand (OPD)	операнд	операнд
operating system	операционная система	операцион система
operation	операция	гамәл, операция
operations master	хозяин операций	гамәлләр контроллеры
operator	оператор	оператор
operator precedence	старшинство операций	гамәлләр тәртибе

opinion	мнение	фикер
optical cable	волоконно-оптический кабель	җепселле оптик кабель
optical character reader (OCR)	устройство оптического распознавания символов, устройство автоматического чтения текста	символларны оптик тану җайланмасы, текстны автоматик уку җайланмасы
optical character recognition (OCR)	оптическое распознавание символов	символларны оптик тану
optical connector	волоконно-оптический соединитель (гнездо)	җепселле оптик тоташтыргыч (оя)
optical disk	оптический диск	оптик диск
optical fibre	оптоволокно	оптик җепсел
optical mouse	оптическая мышь	оптик тычкан
option button	переключатель	сайлау төймәсе
optional	выборочный	сайлап алына торган
options	опции	опцияләр
orange	оранжевый	кызгылт-сары, әфлисун төсе
organiser	органайзер	органайзер
organization	организация	оешма

orientation	ориентация	бастыру юнәлеше
other	другой	башка
out window	окно экспорта	экспорт тәрәзәсе
outage	перебой в работе, выход из строя	эштә өзеклек, эштән чыгу
outbox	исходящие	җибәреләсе
outdent	выступ	чыгынты
outer	с внешней стороны	тышкы яктан
outline	1. структура (оглавление) текстового документа; организация (текста); профиль, каркас текста; состав текста 2. эскиз, очертание, контур	1. текстлы документ структурасы; текст составы, профиль, текст каркасы 2. эскиз, каралама, контур
outline font	контурный шрифт	контурлы шрифт, контурлы фонт
output	1. вывод [данных] 2. результаты 3. результат вычислений 4. выходной сигнал	1. җибәрелә торган мәгълүмат 2. нәтиҗә (экранга, тышкы җайланмага һ. б. ш. чыгарыла торган мәгълүмат) 3. исәпләү нәтиҗәләре 4. чыгу оясы (сигнал, контакт тур.)
output data	выходные данные	җибәрелә торган мәгълүмат; чыгарыла торган мәгълүмат

output parameters	выходные параметры	чыгу параметрлары
overflow	переполнение	тулып ташу, ташу
overheat	перегрев	артык кызу
overtype mode	режим замещения	алмаштыру режимы
overwrite	перезаписать	яңадан яздыру

P

pack	упаковать	туплау
package	1. пакет, комплект программ 2. совокупность	1. пакет, программалар комплекты 2. җыелма
packet	пакет	пакет (кулланучы мәгълүматлары блогы)
packing density	плотность записи	язма тыгызлыгы, кысу тыгызлыгы
pad	1. клавиатура, клавишная панель 2. планшет	1. клавиатура, төймәсар, төймә тактасы 2. планшет
page	страница	бит
page break	разрыв страницы	бит ахыры
page break preview	страничный режим, предварительный просмотр страницы	битләп карап алу

PAGE DOWN key	клавиша PAGE DOWN	PAGE DOWN төймәсе
page footer	нижний колонтитул страницы	битнең аскы колонтитулы
page layout	разметка страницы	бит макеты
page makeup	вёрстка страниц	битләрне вёрсткалау, биткә салу, битләү
page margin	поля страницы	бит чите
page printer	страничный принтер	бит принтеры
page scanner	страничный сканер	бит сканеры
page setup	параметры страницы	бит параметрлары
page size	размер страницы	бит зурлыгы
page title	заголовок	бит исеме
page view	вид (представление) страницы на экране	битнең экрандагы күренеше
pager	пейджер	пейджер
pagination	1. разбиение на страницы 2. нумерация страниц	1. битләргә бүлү 2. битләрне номерлау
paid	платно	түләүле
pair	связать	тоташтыру

paired	авторизовано	тоташкан
pairing	соединение	тоташтыру
palette	палитра, цветовая палитра	палитра, төс палитрасы
pan	*см.* **panning**	
pane	*см.* **panel**	
panel	**I** *сущ.* 1. панель [управления], пульт 2. табло **II** *прил.* панельный	**I** *и.* [идарә] панель[е], аслык 2. табло **II** *с.* панель ...ы
panning	сдвиг	шудыру
panorama	панорама	панорама
paper feed	прогон бумаги	кәгазьне үткәреп җибәрү (битне буш калдырып чыгару)
paper jam	застревание бумаги	кәгазь кысылу
paper size	размер бумаги	кәгазь зурлыгы
paragraph	абзац	абзац, кызыл юл
paragraph formatting	форматирование абзаца	абзацны форматка салу, абзац форматын билгеләү
paragraph mark	знак абзаца	кызыл юл билгесе

paragraph style	стиль абзаца	абзац стиле
parallel access	*см.* **simultaneous access**	
parallel computer	параллельный компьютер	параллель компьютер
parallel port (PP)	параллельный порт	параллель порт
parameter	параметр, аргумент	параметр, аргумент
parameter mismatch	несоответствие параметров	параметрлары туры килмәү
parametrization	параметризация, выбор параметров; изменение параметров	параметризация, параметрлар сайлау; параметрларын үзгәртү
paraphrase	перефразировать	башкача әйтү (хәбәрнең мәгънәсен үзгәртмичә, сүзләрен үзгәртү)
parent directory	родительский каталог	беренчел каталог, баба каталог
parent node	родительский узел	беренчел төен, баба төен
parental controls	родительский контроль	ата-ана күзәтүе, ата-ана контроле
parenthesis	круглые скобки	түгәрәк җәяләр
parity	1. чётность 2. контроль [по] чётности	1. җөплек, җөп сан булу 2. җөплеккә тикшерү, [санның] җөплеген тикшерү

parity error	ошибка чётности	җөплек хатасы
parity-protected key	ключ, защищённый проверкой по чётности	җөплеккә тикшерү иминлеге булган ачкыч
parking	режим ожидания	көтү режимы
parser	синтаксический анализатор	синтаксик анализатор
parsing	разделение	бүлү
participants	участники	катнашучылар
partition	1. разбиение; разделение, разграничение; сегментация 2. раздел	1. бүлү, бүлгәләү, сегментлау 2. бүлек
partition table	таблица разделов [диска]	[диск] бүлемнәр[е] таблицасы
passphrase	парольная фраза	серҗөмлә
password	пароль	серсүз
password protection	защита паролем, защита с помощью паролей	серсүз файдаланып саклау, пароль белән саклау
password retrieval	восстановление пароля	серсүзне тергезү
password stealer	программа для кражи паролей	серсүз урлау программасы
paste	вставить	[күчергәнне] алып кую, урнаштыру

patch	**I** *сущ.* «заплата», «заплатка» **II** *гл.* ставить «заплату»	**I** *и.* «ямау», «ямаулык» (гамәлдәге программаның ялгышын төзәтә торган ярдәмче программа) **II** *ф.* «ямау» салу (ярдәмче программа өстәү юлы белән беренчел программаның мөмкинлекләрен киңәйтү)
path	путь	юл, сукмак
pathname	полное имя пути	юлның тулы исеме
pathname separator	разделитель имён пути	юл исемнәрен аергыч
pattern	шаблон	өлге, шаблон
pattern recognition	распознавание образов	образларны тану
pause	**I** *сущ.* пауза **II** *гл.* делать паузу, приостановить	**I** *и.* пауза **II** пауза ясау, туктатып тору
paused	приостановлено, пауза	туктатылган, паузада
PC (Personal Computer)	персональный компьютер (ПК)	шәхси компьютер
peer	равноправный участник (пользователь) сети	челтәрнең тигез хокуклы әгъзасы (кулланучысы)
pen computer	пен-компьютер	пен компьютер

pending	отложенный, незаконченный	хәл ителмәгән, кичектерелгән
peon	простой пользователь	гади кулланучы (бернинди өстенлекләре булмаган)
percent sign	символ процента (%)	процент билгесе (%)
percentage	1. процент 2. процентные отношения	1. процент 2. процентлар нисбәте
perform	выполнить, произвести	үтәү, башкару
performance	производительность	җитештерүчәнлек
period	1. период, промежуток времени; срок 2. точка	1. период, вакыт аралыгы, срок 2. нокта (унарлы вакланмаларда яки җөмлә ахырында куела торган нокта)
peripheral	**I** *прил.* внешний, периферийный **II** *сущ.* периферийное устройство	**I** *с.* тышкы, периферияд әге, периферия ...ы **II** *и.* периферия җайланмасы
peripheral device	периферийное (внешнее) устройство	периферияд әге җайланма, тышкы җайланма
permission	разрешение	рөхсәт
persistent	постоянный	даими, өзлексез
persistent connection	постоянное соединение	даими элемтә, өзлексез тоташу

personal data	личные данные	шәхси мәгълүмат
personal identification number	персональный идентификационный номер, ПИН-код, PIN-код	шәхси идентификация номеры, ПИН код, PIN код
personal information	личная информация	шәхси мәгълүмат
personal page	личная страница	шәхси сәхифә
personal settings	личные настройки	шәхси көйләнмәләр
personal vault	личное хранилище	шәхси саклагыч
personal view	личный просмотр	шәхси куллану (сәхифә, шәхси бит, анкета һ. б. ның кулланучы үзе генә карый ала торган итеп көйләнүе)
personalization	персонализация	индивидуальләштерү, персональләштерү
personalized menu	настраиваемое меню	көйләнә торган меню
petabyte	петабайт	петабайт (бер миллион гигабайт)
phishing	фишинг	фишинг
phishing website	поддельный веб-сайт	ялган веб сайт

phone	телефон	телефон
phonebook	телефонная книга	телефон исемлеге
phonetic	фонетик	фонетик
photo	фото	фото
pick	подобрать	сайлап алу
picture	1. картина, рисунок 2. фото	1. картина, рәсем 2. фоторәсем, фотосурәт
picture button	графическая кнопка	графика төймәсе
picture placeholder	замещающая рамка рисунка	рәсемне алмаштыру рамкасы
pie chart	круговая диаграмма	түгәрәк диаграмма
PIN	PIN-код, ПИН-код	PIN код, ПИН код
pin	закрепить	беркетү
PIN sign-in	вход с PIN-кодом	PIN код белән керү
pinch	сжатие, уменьшение	кысу, кечерәйтү
pink	розовый	алсу
pipe	вертикальная черта	вертикаль сызык

piracy	пиратство	пиратлык
pitch	высота голоса	тавыш югарылыгы
pixel	пиксел (пиксель)	пиксел (пиксель)
place	местонахождение, адрес	урын, урнашу урыны
plain text	обычный текст	гадәти текст
plaintext	открытый текст	ачык текст
plan	план	план
plastic card	пластиковая карточка	пластик карта
platform	платформа	платформа
play	воспроизвести	уйнату
playback	воспроизведение	уйнату
player	проигрыватель	уйнаткыч
playlist	список воспроизведения, плейлист	уйнату исемлеге
plotter	плоттер, графопостроитель	плоттер (графиклар, сызымнар, плакатлар һ. б. ясау өчен периферия җайланмасы)

plug-and-play	«подключи и работай»	«тоташтыр да эшлә», «ялга да эшлә» (компьютерга өстәмә җиһазлар тоташтырып тиз эшләүне тәэмин итә торган технология)
plug-in	подключаемый модуль	ялгана торган модуль
plum	сливовый	слива төсендәге
plus sign	знак «плюс»	«плюс» билгесе
pocket computer	карманный компьютер, КПК	кесә компьютеры
podcast	подкаста	подкаста (тапшыру каналы)
point	пункт	пункт
point-and-click	«указал и щёлкнул»	«күрсәт һәм чирт» (тычкан белән эшләүнең төп ысулы)
pointer (PTR)	указатель	күрсәткеч
pointing device	указывающее устройство	күрсәткеч, юнәлтү җайланмасы, төбәү җайланмасы
pointing stick	манипулятор-указка, манипулятор рычажного типа, джойстик	күрсәткеч манипулятор, рычаг тибындагы манипулятор, джойстик
policy	политика, стратегия; методика, правила; поведение, образ действий	политика, сәясәт, стратегия, методика, кагыйдәләр, тәртип

pool	пул	пул
poor	слабый	көчсез
pop	поп	поп
pop-up menu	всплывающее меню	калыкма меню
pop-up window	всплывающее окно	калыкма тәрәзә
port	порт	порт
portability	мобильность, переносимость	мобильлек, күчерү мөмкинлеге
portable	1. портативный, переносной [ПК] 2. переносимое, портируемое [ПО]	1. портатив, күчерелмә [шәхси компьютер] 2. күчерелмә, портланучан [программа тәэминаты]
portable computer	портативный компьютер	портатив компьютер
portrait	**I** *сущ.* портрет **II** *прил.* портретный, вертикальный, книжный	**I** *и.* портрет **II** *с.* вертикаль, портретча, китапча
portrait orientation	книжная ориентация	китапча урнаштыру
portuguese	португальский	португалча
positional number system	позиционная система счисления	позицион санау системасы (һәр цифрның кыйммәте турыдан-туры аның урынына бәйле булган исәпләү системасы)

positional parameter	позиционный параметр	позиция параметры, позициягә бәйле параметр
possible	возможный	мөмкин, ихтимал
post	**I** *гл.* 1. внести [изменения] 2. создать; разместить, опубликовать **II** *сущ.* сообщение, запись, публикация	**I** *ф.* 1. [үзгәрешләр] кертү 2. булдыру; язма урнаштыру **II** *и.* [челтәрдә] урнаштырылган язма
postfix notation	постфиксная нотация	постфикс нотация, ахырдан язу (функция, гамәл һ. б. билгеләрен саннардан соң язу тәртибе)
postmaster	администратор почты	почтаны эшләтү программасы
postpone	отложить	кичектерү
postprocessor	постпроцессор	постпроцессор (мәгълүматны башка программа яки җайланмадан соң эшкәртә торган программа яки процессор)
PostScript	язык PostScript	PostScript теле
pound	фунт	фунт
pound key	символ «решётка»	«рәшәткә» билгесе
power	электропитание, энергия	кабызу-сүндерү билгесе

power amplifier (PA)	усилитель мощности	егәрлек көчәйткеч
power button	кнопка питания	кабызу-сүндерү төймәсе
power down	выключить питание	сүндерү (компьютер һ. б. ш. җайланмалар тур.)
power search	сложный поиск	катлаулы эзләү
power up	включить питание	кабызу (компьютер һ. б. ш. җайланмалар тур.)
powered by	на платформе	платформасында, нигезендә [эшләү] (аерым процесслар, инструментларның эшләү рәвеше тур.)
precedence	старшинство, приоритет	беренчелек, приоритет
precision	точность	төгәллек
predicate	предикат	предикат
prefecture	префектура	префектура
preference menu	меню предпочтений	өстенлекләр менюы (кулланучы сайлап алган параметрга туры килә торган меню)
preferences	предпочтения	өстенлекле көйләүләр
prefix notation	префиксная нотация	префикс нотация, алдан язу (функция, гамәл һ. б. билгеләрен саннардан алда язу тәртибе)

preprocessor	препроцессор	препроцессор (мәгълүматны алдан, төп процесска кадәр эшкәртү программасы)
presentation	презентация	презентация
preview	предварительный просмотр, превью	карап алу
preview pane	панель просмотра	карап алу панеле
previous	предыдущий	алдагы, үткән (мәс., фотоларның хәзергесеннән алдарак каралганы һ. б. ш.)
primary	первичный, основной	беренчел, төп
primary index	первичный индекс	беренчел индекс
primary mouse button	основная кнопка мыши	тычканның төп төймәсе
primary table	главная таблица	төп таблица
primary window	основное окно	төп тәрәзә
prime number	простое число	гади сан
print	**I** *сущ.* 1. шрифт 2. печать **II** *гл.* напечатать	**I** *и.* 1. шрифт 2. бастыру **II** *ф.* бастыру
print area	область печати	(бит, документ һ. б. ш. ның) бастырыла торган өлеш(е)

print density	плотность печати	бастыру тыгызлыгы
print manager	диспетчер печати	бастыру диспетчеры
print preview	предварительный просмотр	бастырганчы карап алу
print queue	очередь [заданий] печати, очередь на печать	бастыру [биремнәре] чираты, бастыруга чират
PRINT SCREEN key	клавиша PRINT SCREEN	PRINT SCREEN төймәсе
print server	сервер печати, принт-сервер	бастыру серверы, принт сервер
print style	стиль печати	бастыру стиле
printer	принтер	принтер, басак
printer driver	драйвер принтера	принтер драйверы
priority	приоритет	приоритет, өстенлек
privacy	конфиденциальность	хосусыйлык
privacy settings	настройки приватности	хосусый көйләнмәләр
private	1. личный, персональный 2. частный, закрытый	1. шәхси 2. хосусый
private key	секретный (частный) ключ	яшерен (хосусый) ачкыч
private messages	личное сообщение	шәхси хат, шәхси хәбәр

privilege	привилегия, право	өстенлек, хокук
procedure	процедура	процедура
process	процесс	процесс
processing program	обрабатывающая программа	эшкәртү программасы
processor	процессор	процессор
product key	ключ продукта	продукт ачкычы
profile	1. параметры пользователя 2. профиль программы	1. кулланучының көйләү параметрлары 2. программа профиле
program	программа	программа
program debugging	отладка программы	программаны көйләү
program development	разработка программ	программа эшләү, программа төзү, программалау
program development system	система разработки программ	программа төзү системасы
program error	ошибка в программе, программная ошибка	программадагы хата, программа хатасы

program file	файл программы	программа файлы
program flowchart	блок-схема программы, схема программы	программаның блок-схемасы, программа схемасы
program library	библиотека программ, библиотека подпрограмм	программалар тупланмасы, икенчел программалар тупланмасы
program loading	загрузка программы	программаны йөкләү
program manager	диспетчер программ	программалар диспетчеры
program object	объект программы, программный объект	программа объекты (программа тарафыннан эшкәртелә торган мәгълүмат элементы)
program portability	переносимость программы, мобильность программы	программаның мобильлеге, программаның күчерелүчәнлеге (программаны минималь үзгәрешләр белән бер компьютердан икенчесенә күчерү мөмкинлеге)
program product	программный продукт, программное изделие	программа продуктлары, программа эшләнмәләре
programmer	1. программист 2. устройство программного управления	1. программачы, программа төзүче, программист 2. программалаштырылган идарә итү җайланмасы

programming	программирование, составление программы	программалаштыру
programming environment	среда программирования	программалаштыру мохите
programming language	язык программирования	программалаштыру теле, программа теле
programming system	система программирования (СП)	программалаштыру системасы (ПС)
progress	степень выполнения	үтәлеш дәрәҗәсе
progress bar	индикатор выполнения [хода задания]	[биремнең] үтәлү индикаторы
progress indicator	индикатор хода выполнения	үтәлеш күрсәткече
prominent key	рельефная клавиша	рельефлы төймә, сырлы төймә
promote	повысить уровень	дәрәҗәне күтәрү
property	свойство	үзлек
protect	защищать, защитить	саклау
protection point	точка восстановления	тергезү ноктасы
protocol	протокол	протокол, беркетмә
provider	поставщик	тәэмин итүче
province	провинция	провинция

proximity	1. близость, тесное соседство 2. изменение расстояний между объектами электронной карты	1. янәшәлек (кирәкле объектны эзләп табу өчен кертелә торган сүзләр тур.) 2. электрон карта объектларының аралары үзгәрүе
proxy	прокси	прокси, арадашчы
proxy server	прокси-сервер	прокси сервер
public	публичный	һәркемгә ачык
publication	публикация	[басылып чыккан] хезмәт, язма
publish	опубликовать	нәшер итү, бастырып чыгару
publisher	издатель	нашир
purchase	**I** *гл.* купить, приобрести **II** *сущ.* покупка	сатып алу
push	**I** *гл.* поместить в стек **II** *сущ.* активная доставка	**I** *ф.* стекка кую **II** *и.* актив тарату (мәгълүмат тур.)
pyramid diagram	пирамидальная схема	пирамидаль диаграмма

Q

quad	квартет	квартет
quality	качество	сыйфат
quantity	количество	микъдар, күләм, сан

quantum computer	квантовый компьютер	квант компьютеры (квант механикасы нигезендә эшләячәк дип фаразланган компьютер)
query	запрос	сорау, соратып алу
query design	конструктор запросов	таләпләр конструкторы
question mark	вопросительный знак	сорау билгесе
queue	**I** *сущ.* очередь **II** *гл.* добавить в очередь	**I** *и.* чират **II** *ф.* чиратка өстәү
quit	выход; выход из приложения	чыгу; кушымтадан чыгу
QWERTY	QWERTY-клавиатура, стандартная клавиатура	QWERTY клавиатура, стандарт клавиатура (өске рәте Q, W, E, R, T, Y хәрефләреннән башланган, иң киң кулланылган клавиатура)

R

radar chart	лепестковая диаграмма	таҗсыман диаграмма
radial diagram	радиальная схема	радиаль диаграмма
radio	радио	радио
radio button	переключатель	сайлау төймәсе

random access	прямой [произвольный] доступ	турыдан-туры [ирекле] керү мөмкинлеге
random number	случайное число	очраклы сан
random number generator	генератор случайных чисел	очраклы саннар генераторы
range	диапазон	диапазон
raster	растр	растр (экрандагы яки кәгазьдәге пиксельлардан төзелгән матрица рәвешендәге дискрет сурәт)
raster display	растровый дисплей	растрлы дисплей (сурәтләрне пиксельлардан төзелгән матрица рәвешендә күрсәтә торган дисплей)
raster font	растровый шрифт	растрлы шрифт
raster graphics	растровая графика	растрлы графика (график объектны нокталардан торган калып ярдәмендә сурәтләү)
raster image	растровое изображение	растрлы сурәт
rasterization	растеризация	растрлау
rating	рейтинг	рейтинг
read	читать, считывать	уку, хәтергә алу

read only memory (ROM)	постоянное запоминающее устройство (ПЗУ)	даими хәтер җайланмасы (ДХҖ)
reader	программа чтения	уку программасы
readme file	файл сведений	белешмә файлы, «мине укы» файлы
read-only	только для чтения, нередактируемый	уку өчен генә
real address	действительный адрес	реаль адрес, чын адрес
real constant	вещественная константа, действительная константа	реаль константа, чын константа
real user	обычный пользователь	гадәти кулланучы (хакердан аермалы буларак)
real-time system	система реального времени	реаль вакыт системасы
rear projection	обратная проекция, задняя проекция	кире проекция, артка таба проекцияләү
reassign	переназначить	яңадан билгеләү, кабат билгеләү
reboot	перезагрузка; перезагрузить	яңадан йөкләү, кабат йөкләү
recapture	повторить	кабатлау
receive	получить, принять	алу, кабул итү

receiver (RX)	приёмник, получатель, ресивер	приёмник, кабул иткеч, алгыч, ресивер
recent	недавний, последний	баягы, соңгы, яңарак кына булган
recipient	получатель	алучы
recognition	распознавание	тану
recognize	распознать, узнать	тану
record	запись	язма; яздыру
recover	восстановить	тергезү, төзәтү, нормага кайтару
recoverable	самовосстанавливающийся [после сбоев]	[бозылганнан соң] үзлегеннән нормага кайта торган
recoverable error	исправимая ошибка; ошибка, допускающая восстановление	төзәтелерлек хата, тергезү мөмкин булган хата
recovery	восстановление, возобновление, исправление, возврат к норме (после ошибки)	тергезү, төзәтү, нормага кайтару (хатадан соң)
recovery image	образ для восстановления; восстановленный образ	тергезү үрнәге (билгеле мәгълүматның, дискның һ. б. бер файл рәвешендә күчереп алынган яки тергезелгән нөсхәсе)
recovery procedure	процедура восстановления	тергезү процедурасы

red	красный	кызыл
redefine	переопределение	яңадан билгеләү
redial	повторить набор [телефонного номера]	[телефон номерын] җыюны кабатлау, номерны кабат җыю
redo	повтор	кабатлау
redraw	перерисовать	яңадан сызу, яңадан ясау
reduce	уменьшить	кечерәйтү
reference	ссылка, адрес, номер [ячейки]	сылтама, адрес, [күзәнәк] номер[ы]
reflect	автоматически установить	үзгәртмичә урнаштыру
refresh	обновить	яңарту
refresh rate	частота обновления (регенерации) изображения на экране монитора (число кадров в секунду)	монитор экранында сурәтнең яңартылу (регенерация) ешлыгы (секундына кадрлар саны)
refreshing	обновление изменений изображения	сурәт үзгәрешләрен яңарту
refund	вернуть платёж	түләүне кайтару
region	регион	төбәк

regional	региональные	региональ
register	**I** *и.* 1. журнал (записей) 2. регистр **II** *гл.* зарегистрировать(ся)	**I** *и.* 1. журнал (мәгълүмат теркәү өчен) 2. регистр (процессордагы югары тизлекле хәтер җайланмасы) **II** *ф.* теркәү, теркәлү
registration	регистрация	теркәлү
registry	системный реестр	система реестры (челтәр аша тоташу мөмкинлеге булган мәгълүмат базасы)
reject	отклонить, отказать	кире кагу
rejection	отказ, отклонение	кире кагу
relation	отношение; связь	мөнәсәбәт; бәйләнеш
relational database	реляционная база данных	реляцион мәгълүмат базасы
relative address	относительный адрес	чагыштырма адрес
relative coordinates	относительные координаты	чагыштырма координатлар
release	**I** *сущ.* вариант [исполнения]; версия, редакция **II** *гл.* 1. выпустить 2. освободить 3. отпустить	**I** *и.* вариант; версия, редакция **II** *ф.* 1. чыгару (мәс., продукт версиясен) 2. бушату (системага алдан алынган ресурсны кайтару) 3. җибәрү, ычкындыру (мәс., басып торган төймәне)

reliability	надёжность	ышанычлылык
remap	переназначение	кабат билгеләү, яңадан билгеләү
remark (REM)	комментарий	комментарий
remastering	ремастеринг	ремастеринг
remember	запомнить	хәтергә алу
reminder	напоминание	искә төшерү
remix	ремикс	ремикс
remote	удалённый	читтәге, читтән
remote access	удалённый доступ	читтән торып керү [мөмкинлеге]
remote computer	удалённый компьютер	читтәге компьютер
remote control program	программа дистанционного контроля [управления]	дистанцион контроль программасы, дистанцион идарә программасы, читтән торып контрольдә тоту программасы, читтән торып идарә итү программасы
remote logon	удалённый вход [в систему]	читтән торып [системага] керү
removable disk	сменный диск	алмаш диск
remove	удалить	бетерү

rename	переименовать	исемен алмаштыру
rendering	отрисовка	график модельләр төзү
rent	аренда	аренда
repeat	повторить	кабатлау
replace	заменить	алмаштыру
reply	**I** *сущ.* ответ **II** *гл.* ответить	**I** *и.* җавап **II** *ф.* җавап бирү
report	отчёт	хисап
report type	тип отчёта	хисап төре
repository	репозиторий	репозиторий (мәгълүмат базасы объектларын һ. б. саклау урыны)
repost	переотправка, повторная посылка	кабат тапшыру
request (REQ)	запрос	мөрәҗәгать, таләп
required	обязательное поле	кертү мәҗбүри
required parameter	требуемый параметр	таләп ителгән параметр
requirement	требование, спрос; потребность, нужда	таләп, сорау; ихтыяҗ
re-read	прочитать заново	кабат уку

rerun	перезапустить	кабат эшләтеп җибәрү
resend	отправить повторно	кабат җибәрү
reset	сброс	ташлау, кайтару
resize	изменить размер	үлчәмен үзгәртү, зурлыгын үзгәртү
resolution	разрешение	җетелек
resource	ресурс	ресурс
resource allocation	распределение ресурсов	ресурсларны тарату, ресурсларны бүлү
respond	ответить	җавап бирү
responder	отвечающее устройство	җавап бирә торган җайланма
response time	время отклика	җавап вакыты
restart	перезапуск	кабат эшләтеп җибәрү
restore	восстановление	тергезү
restore password	восстановить пароль	серсүзне тергезү
restricted	ограниченный	чикләнгән
result	результат	нәтиҗә
resume	возобновить, продолжить	дәвам итү

retake	возврат	кайтару
retry	повторение	кабатлау
retweet	**I** *гл.* ретвитнуть **II** *сущ.* ретвит	**I** *ф.* ретвитлау, ретвит ясау **II** *и.* ретвит
retweeted	ретвитнут	ретвитланган
reusability	повторное использование	кабат файдалану
reusable object	многократно используемый объект, повторно используемый объект	күп тапкырлар файдаланыла торган объект, кабат файдаланыла торган объект
revert	вернуться	кайту
review	1. обзор, анализ 2. оценка 3. пересмотр 4. описание 5. сообщение	1. күзәтү, анализ 2. бәя 3. кабат карау, яңадан карау 4. тасвирлау 5. хәбәр
rewind	перемотать назад	кирегә әйләндерү
ribbon graph	ленточная диаграмма	тасма диаграмма
right	**I** *прил.* 1. правильный, верный 2. правый **II** *нар.* 1. правильно 2. направо, справа	**I** *с.* 1. дөрес 2. уң **II** *рәв.* 1. дөрес 2. уңга, уңнан
right justification	выравнивание вправо	уңга тигезләү
right-aligned	выровненный по правому краю	уңнан тигезләнгән, уң яктан тигезләнгән

rights	права [пользователя]	[кулланучы] хокуклары
right-to-left	справа налево	уңнан сулга
ringing	звонок	чакыру
ringtone	мелодия звонка, рингтон	шалтырау көе, рингтон
risk	риск, опасность, угроза	куркыныч
roaming	роуминг	роуминг
roll-up menu	сворачиваемое меню	җыелучан меню
root	корень	тамыр
root directory	корневой каталог	тамыр каталог
root element	корневой элемент	тамыр элемент
root folder	корневая папка	тамыр папка
rose	розовый	ал, алсу
rotate	повернуть	борып кую
rotate gesture	жест поворота	бору ишарәсе
rotation	поворот	бору
rotation lock	блокировка поворота экрана	экранны хәрәкәтсезләндерү, экранны фиксацияләү
route	маршрут	маршрут, юл

router	маршрутизатор	маршрутизатор, маршрут билгеләгеч, маршрут күрсәткеч
routing	маршрутизация	маршрутизация, маршрутлау
row	строка	юл
RSS feed	RSS-канал	RSS канал
ruler	линейка	линейка
run	**I** *сущ.* выполнение, запуск [программы] **II** *гл.* 1. управлять (напр., программой) 2. показать, демонстрировать	**I** *и.* эшләп тору, башкарылу, үтәлү **II** *ф.* 1. эшләтү (мәс., программаны) 2. күрсәтү
Russian	**I** *прил.* русский, российский **II** *сущ.* 1. русский, русская 2. русский язык	**I** *с.* рус ...ы, Россия ...ы **II** *и.* 1. рус, рус кешесе, рус хатыны, рус кызы 2. рус теле

S

sad	печальный	моңсу
safety	безопасность	иминлек, куркынычсызлык
Sat	*см.* **Saturday**	
satellite communication	спутниковая связь	спутник элемтәсе, иярчен элемтәсе
saturation	насыщенность	куелык (төс турында)

Saturday	суббота	шимбә
save	сохранить	саклау
scalability	масштабируемость, расширяемость	масштабланучанлык, киңәючәнлек
scalar	скаляр, скалярная величина	скаляр, скаляр зурлык
scalar processor	скалярный процессор	скаляр процессор
scalar type	скалярный тип	скаляр тип
scalar variable	скалярная переменная	скаляр үзгәрешле (бер генә кыйммәтне үз эченә алган үзгәрешле)
scale	изменить масштаб	масштаблау, масштабын үзгәртү
scan	сканировать	сканерлау
scanner	сканер	сканер
schedule	расписание	расписание
scheduler	планировщик	планировщик, планер (системада гамәлләрнең үтәлү тәртибен билгели торган программа)
scope	область	даирә (эзләү, тикшерү тур.)
scope mode	экранный режим	экран режимы
score	таблица кадров	кадрлар таблицасы

screen	экран	экран
screen font	экранный шрифт	экран шрифты
screen tip	всплывающая подсказка	калыкма ярдәм
screencapture	снимок экрана, перехват экрана	экран сурәте, экрандагы күренеш (экран күренешен сурәткә төшереп алу)
screensaver	хранитель экрана	экран саклагычы (эштән туктап торган арада экранны сүндерә яки нинди дә булса рәсем чыгара торган программа)
script	сценарий, скрипт	сценарий
script [ing] language	язык [подготовки] сценариев	сценарийлар [әзерләү] теле
scroll	прокрутить	әйләндерү, йөгертеп карау, тиз карау
scroll bar	полоса прокрутки	тиз карау юлы, тизләтеп карау юлы
SCROLL LOCK key	клавиша SCROLL LOCK	SCROLL LOCK төймәсе
search	**I** *сущ.* поиск[и] **II** *гл.* искать	**I** *и.* эзләү **II** *ф.* эзләү
search button	кнопка поиска	эзләү төймәсе

search criterion	критерий поиска	эзләү критерие (мәгълүмат базасыннан кирәкле документ яки язманы тиз табып алу өчен, эзләү юлына кертелә торган сүз яки башка шундый параметр)
search engine	1. поисковая система 2. поисковый механизм, поисковая машина, поисковая служба	1. эзләү системасы 2. эзләү механизмы, эзләү машинасы; эзләү хезмәте
search filter	поисковый фильтр	эзләү фильтры
search results	результаты поиска	эзләү нәтиҗәләре
search scope	область поиска	эзләү даирәсе
search time	время поиска	эзләү дәвамлылыгы
secret key	секретный ключ	яшерен ачкыч
section	раздел	бүлек
section break	разрыв раздела	бүлек ахыры
sector	сектор	сектор
security	безопасность	иминлек, куркынычсызлык
security partition	1. разграничение зон безопасности 2. защитная перегородка	1. иминлек зоналарын аеру 2. саклагыч киртә

security update	обновление для системы безопасности	иминлекне яңарту, куркынычсызлык системасын яңарту
segmentation	сегментация	сегментация, сегментлау
select	выбрать, отметить	сайлау, тамгалау, аерып күрсәтү
self-installing	самоустанавливающийся, самоинсталлирующийся	үзе куела торган, автоматик куела торган, үзлегеннән инсталляцияләнә торган
self-test	внутренний тест, самотестирование	эчке тест, үз-үзен тестлау
send	отправить	җибәрү
sender	отправитель	җибәрүче
sensitivity	конфиденциальность	рөхсәт итү дәрәҗәсе (мәгълүматка «шәхси», «дуслар өчен», «гомуми» һ. б. тамга куеп, аннан файдалану мөмкинлеген чикләү)
Sep	*см.* **September**	
separator	разделитель	аергыч, бүлгеч (лексемаларны яки программалау теле җөмләләрен аерып торган символ)
separator character	знак разделения	аеру билгесе
September	сентябрь	сентябрь

sequence	последовательность, порядок следования, ряд	эзлеклелек, тезмә, рәт, килү тәртибе
sequential access	последовательный доступ	эзлекле керү мөмкинлеге
serial	последовательный	эзлекле, бер-бер артлы, рәттән
serial number	серийный номер	серия номеры
serial port	последовательный порт	эзлекле порт
server	сервер	сервер
server administrator	администратор сервера	сервер администраторы
server name	имя сервера	сервер исеме
service	служба	хезмәт
service pack	пакет обновления	яңарту пакеты
service provider	поставщик услуг	хезмәт күрсәтүче
session	сеанс	сеанс
setting	параметр	параметр
setup	начальная установка	беренчел урнаштыру (программа яки процедура тур.)
severity	важность	әһәмиятлелек
shadow copy	теневая копия	тонык нөсхә
shape	фигура	фигура

share	**I** *гл.* использовать совместно, предоставить общий доступ, отправить **II** *сущ.* совместное использование, отправка, предоставление общего доступа	**I** *ф.* уртаклашу, уртак куллану **II** *и.* уртак эш
shared	общий, разделяемый, совместно используемый	уртак, уртак файдаланудагы
shared directory	разделяемый каталог	уртак каталог
shared folder	общая папка	уртак папка
shared memory	разделяемая память, совместно используемая память	уртак хәтер, уртак файдаланудагы хәтер
shared resource	разделяемый ресурс, совместно используемый ресурс, общий ресурс	уртак ресурс, уртак файдаланудагы ресурс, гомуми ресурс
shareware	условно-бесплатное ПО	вакытлыча кулланучыга бирелгән программа тәэминаты (кулланучы сатып алыр алдыннан аңа бушлай кулланып карау мөмкинлеге бирә торган тәэминат ысулы)
shark	знак вставки, «крышка»	арасына кыстыру билгесе, «капкач»
sharp	знак диез (#), решётка	диез билгесе (#), рәшәткә

shell	оболочка	тышча
SHIFT key	клавиша SHIFT	SHIFT төймәсе
shortcut	ярлык	ярлык
shortcut key	сочетание клавиш	куштөймә, тизтөймә
shuffle	в случайном порядке	очраклы тәртиптә
shut down	завершить работу	эшне тәмамлау
sidebar	боковое примечание	ян язу, ян искәрмә
sign	знак	тамга, билге
sign in	войти	керү, системага керү
sign off	выйти	чыгу
sign on	войти	керү
sign out	выйти	чыгу, системадан чыгу
sign up	зарегистрироваться	теркәлү
signature	подпись	имза
simple search	простой запрос	гади таләп, гади сорау
simulation	имитация, моделирование	имитация, модельләү
simultaneous access	одновременный доступ, параллельный доступ	берьюлы керү мөмкинлеге, параллель эшләү мөмкинлеге
single click	один щелчок	бер чирттерү

single session-only disc	односессионный диск	бер язмалы диск
single-document interface	однодокументный интерфейс	берәр документлы интерфейс
site	сайт	сәхифә, сайт
site address	адрес сайта	сайт адресы
site administration	администрация сайта	сайт администрациясе, сайт идарәсе
size	размер, величина; объём	үлчәм, зурлык; күләм (файл, шрифт һ. б. ш. тур.)
skew	отклонение	төгәлсезлек (норма таләп иткән һәм чынлыкта булган күрсәткечләр арасындагы аерма, мәс., сигналны эшкәрткәндә)
skip	пропустить, игнорировать	калдырып үтү, үтеп китү, игътибарсыз калдыру
slash	слэш, косая черта, символ (/)	слэш, авыш сызык (/)
slate	планшет	планшет
slave	подчинённый, ведомый	буйсынган, иярчен, бәйле
sleep [mode]	спящий режим	йокы режимы
slide	слайд	слайд

slide master	образец слайда	слайд үрнәге
slide show	показ слайдов	слайд-күрсәтү
slidebar	ползунковый (движковый) регулятор	шудырма регулятор
slider	ползунок	шудыргыч
slot	разъём, гнездо, позиция, слот	оя, позиция, слот
smart card	смарт-карта	смарт карта
smiley	смайлик, «улыбочка»	смайлик, «елмаю»
SMS	SMS	SMS
snapshot	моментальный снимок	моменталь сурәт
snip	фрагмент	өзек, фрагмент (кисеп алынган)
social	социальные сети	социаль челтәрләр
social interface	социальный интерфейс	социаль интерфейс
social network	социальная сеть	социаль челтәр
soft reboot	«тёплая» перезагрузка	челтәрдән өзмичә кабат йөкләү
soft reset	частичная переустановка	өлешчә яңадан йөкләү (кую)
soft restart	«тёплый» перезапуск	челтәрдән өзмичә сүндереп кабызу
software (SW)	программное обеспечение, ПО, софт	программа тәэминаты, софт

software compatibility	программная совместимость	программалар ярашу
software programmer	*см.* **system programmer**	
software tools	инструментальные программные средства	инструменталь программа чаралары, чаралар
sort	сортировать	тәртипләү, сортлау, тәртипкә салу
sound board	звуковая плата, аудиоплата	тавыш платасы, аудиоплата
source	источник	чыганак
source code	исходный текст [программы]	программаның башлангыч тексты
source data	исходные данные	башлангыч мәгълүмат
source file	исходный файл	чыганак файл
south	юг	көньяк
spacebar	пробел	буш ара
spacing	интервал, расстояние, промежуток	символлар арасындагы интервал, ара
spam	спам, нежелательная почта	спам
spammer	рассылающий спам, рассылающий нежелательную почту	спамер, спам җибәрүче

sparkline	спарклайн	мини-график
sparse allocation for files	разреженное (неполное) выделение памяти файлам	файлларга хәтерне сирәкләп (тулысынча түгел) бүлеп бирү
speakerphone	спикерфон, устройство «громкой» связи	спикерфон, «тавышлы» элемтә җайланмасы
special keys	специальные клавиши	махсус төймәләр
specialized server	специализированный сервер	махсуслашкан сервер
specification 1.	спецификация	спецификация
specification 2.	технические характеристики, технические условия	техник характеристикалар, техник шартлар
specification 3.	детализация, перечень	детальләү, санап китү
speculate execution	исполнение по предположению	фараз буенча башкару
speech input	речевой ввод	тавыш белән [мәгълүмат] кертү, яздыру, телдән яздыру
speech recognition	распознавание речи	сөйләмне тану
speech synthesis, speech generation	синтез речи	сөйләмне синтезлау, сөйләмне генерацияләү
spike	вертикальная черта	вертикаль сызык
spindown	выключатель привода диска	дискны туктаткыч
splash screen	заставка, начальный экран системы	баш бит, системаның башлангыч экраны

spool file	буферный файл	буфер файлы
spooler	спулер	спулер (фон режимында мәгълүмат ала һәм эшкәртә (мәс., бастыра) торган программа яки җайланма)
spot	точка	нокта (символ атамасы)
spreadsheet	электронная таблица, лист	электрон таблица
stack	стек, стэк	стек, стэк
stack overflow	переполнение стека	стекның тулып ташуы
stack underflow	выход за нижнюю границу стека	стекның аскы чигеннән чыгу
stacked bar chart	линейчатая диаграмма	горизонталь диаграмма
stacked column chart	колончатая диаграмма	баганалы диаграмма
stacking order	наложение окон	тәрәзәләрнең өсле-өсле килүе (экранда ачык тәрәзәләрнең берсе өстенә икенчесе, алдагыларын өлешчә каплап урнашу тәртибе)
stand-alone	автономный, отдельный, не входящий в систему	автоном, аерым, системага кермәгән
standard	стандарт	стандарт

standard function	стандартная функция	стандарт функция
standard keyboard	стандартная клавиатура	стандарт клавиатура
standard procedure	стандартная процедура	стандарт процедура
Standard toolbar	стандартная панель инструментов	стандарт корал панеле
standard type	стандартный тип	стандарт тип
standby	ждущий режим	көтү режимы
star	звезда	йолдыз
star	пометить [звёздочкой]	[йолдызчык белән] билгеләү, сайлау
star network	радиальная сеть, звездообразная сеть, сеть звездообразной топологии	радиаль челтәр, йолдызсыман челтәр, йолдызсыман топологияле челтәр
start	**I** *и.* старт, начало **II** *гл.* 1. начать 2. запустить	**I** *и.* старт, эш башы **II** *ф.* 1. башлау 2. кабызу (компьютер һ. б. ш.)
start menu	меню «Пуск», главное меню	«Башлау» менюы, төп меню
starvation	информационный голод	мәгълүмат җитмәү, мәгълүматка кытлык
state	состояние	халәт, торыш, хәл
statement	оператор	оператор

static	статический	статик
station	1. станция, пункт 2. размещение, расположение	1. станция, пункт 2. урнашу
statistical	статистический	статистик, статистика ...ы
statistics	статистика	статистика
status	статус, состояние	статус, халәт
status line	строка состояния (статуса)	статус юлы
status word	слово состояния	статус сүзе
step	шаг, ход	адым, йөреш
step value	величина шага, значение шага	адым зурлыгы, адым кыйммәте
stick diagram	линейчатая (штриховая) топологическая схема (диаграмма)	сызыкча (штрих[лы]) топологик схема (диаграмма)
stop	остановить	туктату
storage	1. [внешняя] память 2. хранение [информации]	1. [тышкы] хәтер 2. [мәгълүмат] саклау
storage allocation	выделение памяти	хәтер бүлү, хәтер билгеләү
storage area	область памяти	хәтер бүлеге, хәтер сегменты
storage cell	ячейка памяти	хәтер күзәнәге
storage device	[внешнее] устройство хранения данных	[тышкы] мәгълүмат саклау җайланмасы

storage layout	структура хранилища	саклагыч структурасы
storage map	карта памяти	хәтер картасы
storage pool	пул носителей	саклагычлар комплексы
storage protection	защита памяти	хәтерне саклау
storage provider	поставщик хранилища	саклагыч провайдеры
store	запомнить, сохранить	истә калдыру, саклау
stored procedure	хранимая процедура	саклана торган процедура
stream	выполнить потоковую передачу	тоташтан тапшыру (төрле форматтагы мәгълүмат агымы турында)
streamline	упростить	гадиләштерү
stretch gesture	жест увеличения, жест растяжения	зурайту ишарәсе
string	строка	юл
string constant	строковая константа	юл константасы
string variable	строковая переменная	юл үзгәрешлесе
studio	студия	студия
Su	*см.* **Sunday**	
subform	подчинённая форма	эчке форма, икенчел форма

subject	тема	тема
submenu	подменю, вложенное меню	эчке меню
subscribe	подписаться	язылу
subscript	подстрочный	юл асты ...ы
subsite	дочерний сайт	субсайт, икенчел сайт, икенче дәрәҗә сайт
substring	подстрока	юл кисәге, юл өлеше
subsystem	подсистема	эчке система
subtract	вычесть	алу
subtype	подтип	эчке тип
Sunday	воскресенье	якшәмбе
supercomputer	суперкомпьютер, суперЭВМ	суперкомпьютер, суперЭХМ
superscript	надстрочный	юл өсте ...ы
support	техподдержка	техник ярдәм
swapping	**I** *сущ.* подкачка, свопинг **II** *гл.* поменять, обменять, поменять местами	**I** *и.* тутырып тору, свопинг **II** *ф.* алмаштыру, алмашу, урыннарын алмаштыру
swimlane	колонка	эш баганасы, җаваплылык баганасы

switch	переключить	күчү, алыштыру, сайлау
switching	коммутация	коммутация
symbol	символ	символ
synchronization	синхронизация	синхронлаштыру
syntax	синтаксис	синтаксис
syntax analysis	синтаксический анализ	синтаксик анализ
syntax analyzer	синтаксический анализатор	синтаксик анализатор
syntax construction	синтаксическая конструкция	синтаксик конструкция, синтактик конструкция
syntax error	синтаксическая ошибка	синтаксик хата
system	система	система
system administrator	системный администратор	система администраторы
system area	системная область	система даирәсе
system block	системный блок	система блогы
system board	системная плата	система платасы
system bus	системная шина	систем шин, система шины
system disk	системный диск	система дискы

system error	системная ошибка	система хатасы
system file	системный файл	система файлы
system font	системный шрифт	система шрифты
system library	системная библиотека	система китапханәсе, система тупланмасы
system lock-up	блокировка, «зависание» системы	блоклану, системаның «эленеп калуы»
system memory	системная [внешняя] память	тышкы хәтер, система хәтере
system performance	производительность системы	система җитештерүчәнлеге
system program	системная программа	система программасы
system programmer	системный программист	система программисты, система программачысы (система өчен программа төзүче белгеч)
system resource	системный ресурс	система ресурсы
system software	системное программное обеспечение	система программа тәэминаты
system time	системное время	система вакыты
system unit	системный блок	система блогы

T

tab	вкладка	вкладка, салынма
TAB key	клавиша TAB, клавиша табуляции	TAB төймәсе
tab stop	позиция табуляции	табуляция урыны, табуляция позициясе
tabbed dialog box	диалоговое окно с вкладками	вкладкалы диалог тәрәзәсе
table	таблица	таблица
tablet	планшетный ПК	планшет
tabulation	табуляция	табуляция
tag	**I** *сущ.* тэг, маркер **II** *гл.* маркировать	**I** *и.* тэг, маркер **II** *ф.* тэг кую, маркерлау
tail	хвост (записи, списка и др.)	койрык (язма, исемлек һ. б. ш. карата кулланыла)
tap	коснуться, выбрать	басып алу, тидереп алу
tap and do	коснуться	басып алу, тидереп алу (төймә яки сизгер панель белән эш итүнең бер ысулы)
tap and hold	нажать и удерживать	төймәгә басып тору
task	задание, задача	бирем, мәсьәлә
task bar	панель задач	биремнәр панеле

task queue	очередь задач	биремнәр чираты
task switching	переключение задач	бер биремнән икенчесенә күчү
Tatar	**I** *прил.* татарский **II** *сущ.* 1. татарин, татарка 2. татарский язык	**I** *с.* татар ...ы, Татарстан ...ы **II** *и.* 1. татар, татар кешесе, татар хатыны, татар кызы 2. татар теле
temp file	*см.* **temporary file**	
template	шаблон	шаблон, үрнәк, өлге
temporary file	временный файл, рабочий файл	вакытлы файл, эш файлы
terabyte	терабайт	терабайт
terms	правила	кагыйдәләр
test	**I** *сущ.* тест **II** *гл.* тестирование, проверка, испытание	**I** *и.* тест, тест программасы **II** *ф.* тестлау, тикшерү, сынау
test file	тестовый файл	тест файлы
test program	тестовая программа	тест программасы
testing plan	*см.* **test program**	
Tex	(текстовый процессор) Tex	Tex (текст процессоры)
text editor	редактор текстов, текстовый редактор	текст редакторы
text file	текстовый файл	текст файлы

text formatting	форматирование текста	текстны форматка салу
text message	текстовое сообщение	текстлы хәбәр
text prediction	прогнозирование текста	текстны фаразлау
text suggestion	текстовое предложение	тәкъдим ителгән текст
text-based	с текстовым интерфейсом	текстлы интерфейсы булган (график интерфейсы булмаган)
text-to-speech	преобразование текста в речь	текстны сөйләмгә әйләндерү
texture	текстура	текстура
theme	тема	тема
thesaurus	тезаурус	тезаурус
thread	1. поток, тред 2. беседа (посредством функции мгновенного обмена сообщениями)	1. агым, тред (клиент белән сервер арасында мәгълүмат алмашуны тәэмин итә торган логик бәйләнеш) 2. әңгәмә (челтәрдә берничә кешенең бер үк вакытта хәбәрләшүе)
three-dimensional	трёхмерный	өч үлчәмле
Thu	*см.* **Thursday**	
thumbnail	эскиз	эскиз
thumbprint	отпечаток пальца	бармак эзе

Thursday	четверг	пәнҗешәмбе
tile	1. элемент мозаичного изображения 2. мозаика	1. мозаик сурәт элементы 2. мозаика
time allowance	лимит времени	рөхсәт ителгән вакыт, вакыт лимиты
time line	временная шкала	вакыт шкаласы
time series	временной ряд	вакыт рәте
time slot	квант времени	вакыт кванты
time stamp	отметка времени	вакыт билгесе
time zone	часовой пояс	вакыт поясы
timer	таймер	таймер
time-sharing operating system (TSM)	система разделения времени	вакытны бүлешеп эшләү системасы, уртак вакыт системасы
timetable	график, расписание, календарный план	график, расписание, календарь план
tint	оттенок	төсмер
tip wizard	мастер-подсказчик	ярдәм мастеры
today	сегодня	бүген
to-do	дело	эшләнәсе
toggle key	клавиша-переключатель	сүндерү-кабызу төймәсе

token passing	передача маркера, эстафетная передача	маркерны тапшыру, эстафета итеп тапшыру (челтәрдә)
tomorrow	завтра	иртәгә
toner	красящий порошок, тонер	буяу порошогы, тонер, буяу
toner cartridge	картридж с тонером	тонерлы картридж
tool	средство, инструмент	чара, корал
toolbar	панель инструментов	кораллар панеле
toolbox	инструментарий [пользователя]	кулланучы инструментлары, кулланучы кораллары
toolkit	инструментарий, набор (комплект) инструментальных средств [разработчика]	инструментарий, [программа төзүченең] инструменталь чаралары җыелмасы (комплекты)
tools	инструменты, средства	кораллар, чаралар
tooltip	строка-подсказка	ярдәм юлы
topology	топология [сети]	[челтәр] топология[се]
touch keyboard	сенсорная клавиатура	сизгер клавиатура
touch screen	сенсорный экран	сизгер экран
touchpad	сенсорная панель	сизгер панель
tower	башня	манара, багана
track	дорожка	юл

trackball [mouse]	трекбол, шаровой манипулятор, трекбол-мышь	трекбол, шарлы манипулятор
tracking	слежение, отслеживание (действий, процессов)	күзәтеп бару (мәс., төрле процессларны, гамәлләрне)
transaction	транзакция	транзакция
transfer	переместить	күчерү
transistor	транзистор	транзистор
transmission	передача	тапшыру
trash	**I** *сущ.* ненужная информация, мусор **II** *гл.* чистить [БД] от мусора	**I** *и.* кирәкмәгән мәгълүмат, чүп **II** *ф.* [мәгълүмат базасын] чистарту
trash can	корзина	чүп савыты (бетерелгән файл яки башка объектларны җыю урыны)
tree	дерево	агач
trendline	линия тренда	тенденция графигы
trouble	проблема, неисправность	проблема, җитешсезлек
troubleshooter	средство устранения неполадок	җитешсезлекләрне бетерү чарасы
troubleshooting	1. поиск неисправности, диагностика 2. устранение неполадок	1. җитешсезлекне эзләү, диагностика 2. җитешсезлекне бетерү (төзәтү)

true	правильный, истинный	дөрес, чын
TrueType	шрифты TrueType	TrueType шрифтлары
truncate	усечь, округлить, обрезать	кисү, түгәрәкләү, кисеп ташлау
truncated	усечённый	киселгән
trusted location	надёжное расположение	ышанычлы урын
trusted source	надёжный источник	ышанычлы чыганак
truth table	таблица истинности	чынлык таблицасы
Tuesday	вторник	сишәмбе
tutorial	обучающее руководство, электронное учебное пособие, обучающая программа	өйрәтү кулланмасы, электрон уку әсбабы, өйрәтү программасы
tweet	твит	твит
twisted pair	витая пара	үрелмә пар
two-dimensional	двухмерный	ике үлчәмле
type	ввести, набрать [на клавиатуре]	[клавиатурада] җыеп кертү
type conversion	преобразование типов	типларны үзгәртү
type declaration	описание типа	типны сурәтләү

ultrasonic	ультразвуковой	ультратавышлы
unallowable	недопустимый, запрещённый	ярамаган, тыелган
unauthorized	несанкционированный	санкциясез, рөхсәтсез
unauthorized access	несанкционированный доступ, НСД	санкциясез эш, рөхсәтсез эш
unavailable time	время неработоспособности, время простоя	буш тору вакыты, эшли алмау вакыты
unconditional branch	безусловная передача управления, безусловный переход	идарәне шартсыз тапшыру, шартсыз күчү
unconfigured state	исходное, начальное; неопределённое состояние	башлангыч халәт
undefined format	неопределённый формат	билгесез формат, аныкланмаган формат
undelete	восстановить	тергезү
underline	подчёркивание [текста]	[текст] астына сызу, ассызыклау
underscore	символ подчёркивания	аскы сызык
undetected	необнаруженный, нераскрытый	табылмаган
undo	отменить; восстановить	баш тарту; тергезү, кире кайтару

Unicode	Юникод	Юникод
uniform	единообразный, неизменный, равномерный	бертөрле, үзгәрмәүчән, бердәй
uniform resource locator (URL)	унифицированный указатель [информационного] ресурса, унифицированный идентификатор ресурса	[информацион] ресурсның унификацияләнгән күрсәткече, унификацияләнгән ресурс идентификаторы
uninstall	удалить	бетерү
uninstaller	деинсталлятор	деинсталлятор
uninterruptible power supply (UPS)	источник бесперебойного питания (ИБП)	туктаусыз туендыру чыганагы (ТТЧ)
unique identifier	уникальный идентификатор	уникаль идентификатор
unlink	разорвать связь	бәйләнешне өзү
unmute	включить звук	тавышлы ит, тавыш ялга
unpack	**I** *гл.* распаковать **II** *сущ.* распаковка, восстановление, разуплотнение [сжатых данных]	**I** *ф.* ачу, сүтү **II** *и.* торгызу, сүтү (кысылган мәгълүматны һ. б. ш.)
unshare	отменить общий доступ	уртак кулланудан баш тарту
unsuccessful	неуспешный, неудачный	уңышсыз
until	до	кадәр
untitled	без названия	исемсез

unwanted software	нежелательные программы	кирәкмәгән программалар
up	вверх	өскә
upcoming	предстоящий	киләсе, чираттагы
update	**I** *гл.* 1. обновить, модернизировать (ПО) 2. изменить, исправить **II** *сущ.* 1. обновление, модернизация (ПО) 2. изменение, исправление	**I** *ф.* 1. яңарту, камилләштерү (программа тәэминаты тур.) 2. үзгәртү, төзәтү **II** *и.* 1. яңарту, камилләштерү (программаның функциональ мөмкинлекләре тур.) 2. үзгәртү, төзәтү
update rate	частота обновления	яңартылу ешлыгы
update rollup	накопительный пакет обновления	җыелма яңарту пакеты
upload	отправка, передача	күчереп алып җибәрү
uploading	загрузка	йөкләү, йөкләнү
uppercase	прописными буквами	баш хәрефләрдән, өске регистр
uptime	период работоспособности, время безотказной работы	эшкә яраклы период, тоткарсыз эш вакыты
usability	удобство работы, простота использования	эш уңайлылыгы, куллану гадилеге
usage	употребление	куллану
USB drive	USB-накопитель	USB туплагычы
USB flash drive	USB-устройство флэш-памяти	USB флэш туплагычы

user	пользователь	кулланучы
user accounting	учёт и распределение пользователей	кулланучыларны исәпкә алу һәм төркемнәргә бүлү
user base	количество пользователей	кулланучылар саны
user group	группа пользователей	кулланучылар төркеме
user ID	идентификатор пользователя	кулланучы идентификаторы
user interface	интерфейс пользователя, пользовательский интерфейс	кулланучы интерфейсы, юзер интерфейсы
user locale	региональные параметры пользователя	кулланучының төбәк параметрлары
user login	вход в систему (начало сеанса) пользователя (регистрационное окно экрана)	кулланучының системага керүе (сеанс башы) (экранның теркәлү тәрәзәсе)
user manual	руководство пользователя	кулланучы ярдәмлеге
user name	имя пользователя	кулланучы исеме
user profile	профиль пользователя	кулланучы профиле
user rights	права пользователя	кулланучы хокуклары
user-friendly	понятный	аңлаешлы
utility	утилита	утилита

validation	проверка	тикшерү
validity	период действия	яраклылык вакыты
value	значение	зурлык, бирәмлек
vantage point	точка наблюдения, точка [расположения] камеры (в трёхмерной машинной графике)	күзәтү ноктасы, камера ноктасы, камера урнашкан нокта (өч үлчәмле машина графикасында)
variable	переменная	үзгәрешле
variable declaration	описание переменной	үзгәрешлене тасвирлау
vector	вектор	вектор
vector display	векторный дисплей	векторлы дисплей
vector font	векторный шрифт	векторлы шрифт
vector graphics	векторная графика	векторлы графика
vector processor	векторный процессор	векторлы процессор
velocity	скорость	тизлек
vendor	поставщик, производитель, продавец	тәэминатчы, җитештерүче, сатучы

verbose	многословный, подробный	күпсүзле, җентекле
verification	верификация, контроль, проверка	верификация, контроль, тикшерү
version	версия	версия
vertical axis	вертикальная ось	вертикаль күчәр
vertical menu	вертикальное меню	вертикаль меню
vertical spacing	интервал строк	юл интервалы
vibration	вибрация	вибрация, тирбәнеш
video adapter	видеоадаптер, видеоконтроллер	видеоадаптер, видеоконтроллер
video card	видеокарта	видеокарта
video mail	видеопочта	видеопочта
video message	видеосообщение	видеохәбәр
view	просмотр	карау
viewer	программа просмотра, вьювер	карап чыгу программасы, вьювер
viewport	окно просмотра	карап чыгу тәрәзәсе
violet	фиолетовый	миләүшә төсендәге, шәмәхә
virtual	виртуальный	виртуаль
virtual address	виртуальный адрес	виртуаль адрес

virtual disk	виртуальный диск	виртуаль диск
virtual path	виртуальный путь	виртуаль юл
virtual private network	виртуальная частная сеть	виртуаль хосусый челтәр
virtual reality (VR)	виртуальная реальность	виртуаль реальлек
virus	вирус	вирус
virus protection	защита от вирусов	вируслардан саклау
visual interface	графический интерфейс пользователя	визуаль интерфейс
visualization	визуализация	визуализация
voice	голос	тавыш
voice input	речевой ввод	тавыш белән кертү
voice mail	голосовая почта	тавышлы хәбәр
voice output	речевой вывод	тавыш белән бирү, тавыш белән яңгырату
voice processing	обработка речевых (голосовых) сообщений	тавышлы хәбәрләрне эшкәртү
voice synthesis	синтез речи	тавыш синтезы
voice synthesizer	синтезатор речи	тавыш синтезаторы
voicemail	голосовая почта	тавыш почтасы
volume	1. громкость 2. раздел диска 3. том	1. тавыш, тавыш көче 2. каты диск бүлеге 3. том

volume control button	регулятор громкости	тавышны көйләү төймәсе
volume label	метка тома	том тамгасы
volume name	имя тома	том исеме

W

wait	ждать	көтеп тору
wait state	состояние ожидания	көтү халәте
waiting list	очередь	чират
walk	**I** *сущ.* ходьба **II** *гл.* идти пешком	**I** *и.* йөрү **II** *ф.* җәяү бару, җәяү йөрү
wall	стена	дивар
wallet PC	«ПК-бумажник», карманный компьютер	кесә компьютеры
wallpaper	фоновый рисунок, фон	фон рәсеме
warm	тёплый	җылы
warm boot	горячая перезагрузка	челтәрдән өзмичә кабат йөкләү
warm-swap	замена на ходу, «тёплая» замена	эшне бүлдермичә алыштыру, эш барышында алыштыру
warning	предупреждение, предостережение, предупреждающее сообщение	кисәтү, искәртү, кисәтү хәбәре

warping	деформирование, искажение, искривление	[сурәтне] деформацияләү, бозу
warranty	гарантия, гарантийное обязательство	гарантия, гарантия йөкләмәсе (җиһазларны алмаштыру яки төзәтүгә, программа тәэминатындагы хаталарны бетерүгә һ. б. ш. карата)
watercolour	акварель	акварель
wave file	аудиофайл, звуковой файл	аудиофайл, тавыш файлы
wave table	табличный синтез звука, синтез звука по таблице волн, волновой табличный синтезатор	тавышны таблица ярдәмендә синтезлау, тавышны дулкыннар таблицасы ярдәмендә синтезлау, дулкын-таблица синтезаторы
we	мы	без
weather	погода	һава торышы
web	веб	веб
web address	веб-адрес	веб адрес
web feed	веб-канал	веб канал
web page	веб-страница	веб бит
web query	веб-запрос	веб таләп
web server	веб-сервер	веб сервер
web service	веб-служба	веб хезмәте
webcam	веб-камера	веб камера

webmaster	web-мастер, веб-мастер	web мастер, веб мастер
website	веб-сайт	веб сайт, веб сәхифә
Wed	*см.* **Wednesday**	
Wednesday	среда	чәршәмбе
week	неделя	атна
west	запад	көнбатыш
what	что? какой? (вопросительное местоимение)	нәрсә? нинди? (сорау алмашлыгы)
what-if analysis	анализ «что если»	куеп карау
white	белый	ак
wide	широкий	киң (мәс., диапазон)
widget	виджет	виджет
Wikipedia	Википедия	Википедия
wildcard character	подстановочный знак	алмаш билге
winchester	винчестер, жёсткий диск	винчестер, каты диск
window	окно	тәрәзә
Windows	операционная система Windows	Windows операцион системасы
wink	мультик	мультик
winking	подмигивание	күз кысу
wired	проводной	чыбыклы

wireless	беспроводной	чыбыксыз
wireless LAN	беспроводная сеть	чыбыксыз челтәр
wizard	мастер	оста (программа)
wobble correction	коррекция колебания	тирбәнешне бетерү, дулкын булдырмау (видеосурәтне тотрыкландыру алымы)
word	слово	сүз
word length	длина слова	сүз озынлыгы
word processing (WP)	текстообработка, обработка текстов, подготовка текстов	текст эшкәртү, текст әзерләү
word processor	текстовый процессор	текст процессоры
wordwrap	укладка [слов] текста	текст [сүзләрен тигезләп] салу
work file	рабочий файл	эшче файл
workaround	обходной манёвр, обход [ошибки]	әйләнеч манёвр, [хатаны] әйләнеп үтү (программадагы хатаны төзәтмичә, гамәлнең башка юлын таба торган өстәмә программа)
workbook	рабочая книга; рабочая тетрадь, рабочий журнал	эш кенәгәсе; эш дәфтәре, эш журналы
workflow	рабочий процесс	эш барышы

workgroup	рабочая группа	эшче төркем
working directory	рабочий (текущий) каталог	эшләп торган (агымдагы) каталог, эш каталогы
worksheet	лист с упражнениями	биремнәр бите
workspace	рабочая область	эш итү ресурслары
workstation (WKS)	рабочая станция, узел ЛВС	эшче станция, локаль исәпләү челтәре төене
World Wide Web	Интернет	Интернет
worm	вирус-червь	суалчан вирус (компьютерлар челтәрендә үзлегеннән тарала торган зарарлы программа)
write	записать, сохранить	язу, язып кую, саклау
write head	записывающая головка	язгыч эшләпә
write-protect	защитить от записи	язудан саклау
write-protected	защищённый от записи	язудан сакланган

X

x-axis	ось X	X күчәре
XML feed	XML-канал	XML канал
XML schema	схема XML	XML схемасы

Y

year	год	ел
yearly	ежегодно	ел саен, һәр ел
yelling	крик	кычкыру
yellow	жёлтый	сары
yes	да	әйе
yesterday	вчера	кичә
you	ты, вы	син, сез

Z

zero	ноль	ноль
zip code	почтовый индекс	почта индексы
zip[ped] file	архивный файл	архив файлы
zoom	изменить масштаб	масштабын үзгәртү
zoom in	увеличить	зурайту
zoom out	уменьшить	кечерәйтү
zooming	изменение масштаба	[сурәт] масштабын үзгәртү

Справочное издание

АНГЛО-РУССКО-ТАТАРСКИЙ СЛОВАРЬ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТЕРМИНОВ

Составители:
Тимерханов Айнур Ахатович, **Тагирова** Фяридя Инсановна,
Сафаров Ринат Тагирович

Казань. Татарское книжное издательство. 2015

Редактор *Х. Г. Файзрахманова*
Художественный редактор *М. Д. Вазиева*
Техническое редактирование и компьютерная вёрстка *А. С. Газиззяновой*
Корректор *Г. Х. Сундукова*

Оригинал-макет подписан в печать 20.11.2015. Формат 108×60 1/32.
Усл. печ. л. 9,0. Тираж 3000 экз. Заказ О-3351.

ГУП РТ «Татарское книжное издательство». 420066. Казань, ул. Декабристов, 2.
Тел./факс: (843) 519-45-22.
http://www.tatkniga.ru e-mail: info@tatkniga.ru

Фирменные магазины
Татарского книжного издательства:
Казань, ул. Баумана, 19. Тел.: (843) 294-70-50.
Казань, ул. Баумана, 29/11. Тел.: (843) 292-03-18.
Казань, ул. Декабристов, 2. Тел.: (843) 519-45-13.

Отдел маркетинга:
Казань, ул. Декабристов, 2. Тел.: (843) 519-45-35.

Интернет-магазин:
http://www.tatkniga.ru

Филиал АО «Татмедиа» полиграфическо-издательский комплекс «Идел-Пресс».
420066. Казань, ул. Декабристов, 2.